WASSENAAR

JAARSTUKKEN

2018

Gewaarmerkt voor identificatie
doeleinden d.d: 14-6-2019

Colofon

Uitgave Gemeente Wassenaar
Postbus 499
2240 AL Wassenaar
Inlichting: gemeente@wassenaar.nl

18 juni 2019

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Infographic

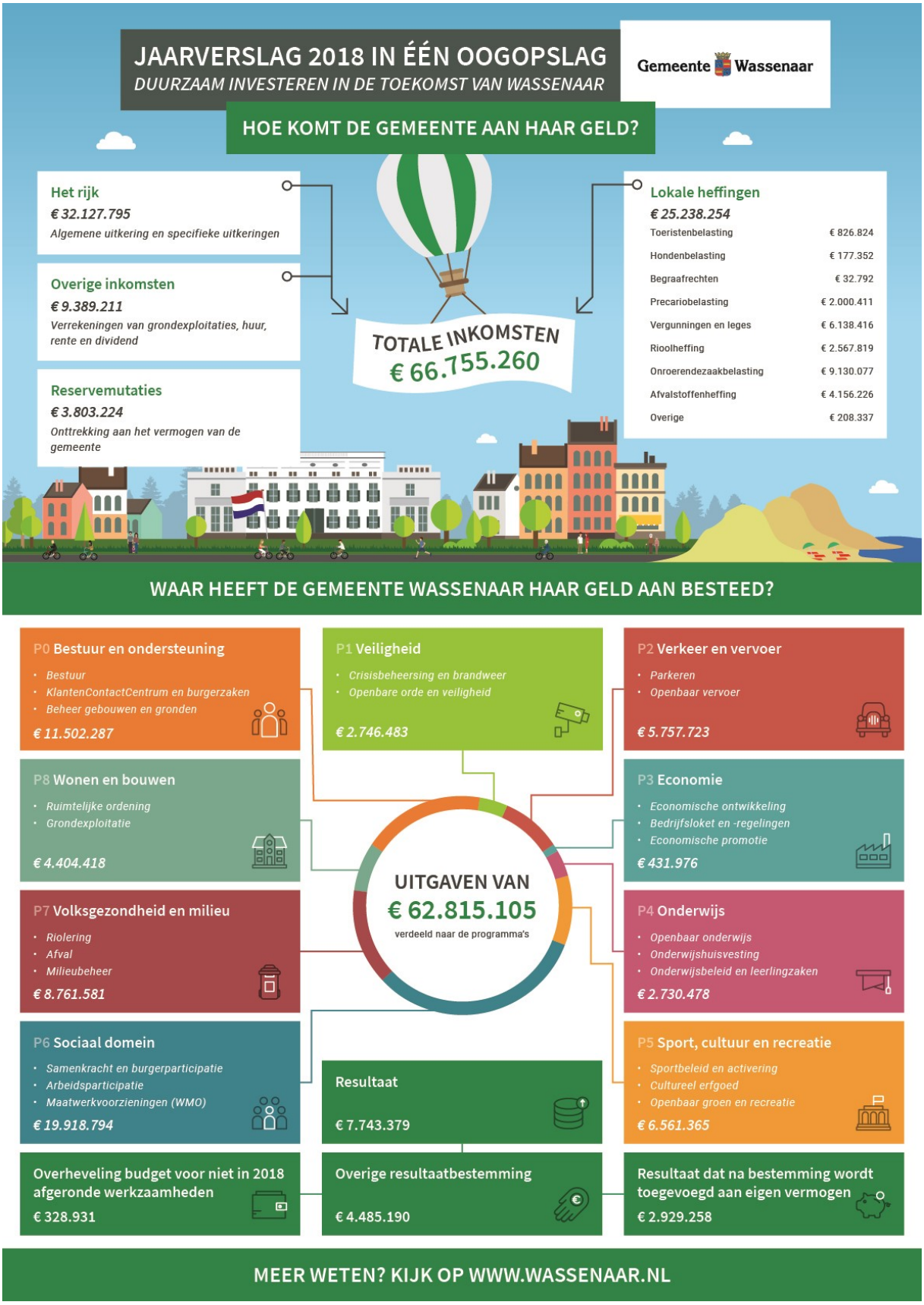

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie
doeleinden d.d: 14-6-2019

Inhoudsopgave

Leeswijzer ... 7
Jaarverslag 2018 ... 9
Inleiding ... 11
Algemeen ... 11
Resultaten ... 14
Recapitulatie ... 22
P0 Bestuur en ondersteuning ... 23
P1 Veiligheid ... 35
P2 Verkeer en vervoer ... 39
P3 Economie ... 45
P4 Onderwijs ... 51
P5 Sport, cultuur en recreatie ... 55
P6 Sociaal Domein ... 66
P7 Volksgezondheid en milieu ... 80
P8 Wonen en bouwen ... 88
Verplichte paragrafen ... 94
Paragraaf Lokale Heffingen ... 96
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing ... 104
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen ... 110
Paragraaf Financiering ... 117
Paragraaf Verbonden partijen ... 123
Overzicht verbonden partijen ... 125
Paragraaf Bedrijfsvoering ... 140
Paragraaf Grondbeleid ... 142
Jaarrekening 2018 ... 144
Balans per 31 december 2018 ... 145
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling ... 147
Toelichting op de balans per 31 december 2018 ... 151
Activa ... 151
Passiva ... 155
Overzicht reserves ... 157
Toelichting op de reserves ... 158
Overzicht voorzieningen ... 168
Toelichting op de voorzieningen ... 169
Vaste schulden ... 176
Vlottende passiva ... 176
Waarborgen en garanties en niet uit de balans blijkende verplichtingen ... 177
Programmarekening ... 178
Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening ... 179
Toelichting op de verschillen ... 180
Incidentele baten en lasten ... 192
Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid ... 193
Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves ... 195
Controleverklaring van de accountant ... 196
Bijlagen ... 198
Bijlage 1: Specifiek uitkeringen: Single information, Single audit ... 199
Bijlage 2: Bestuursovereenkomst: Structuur Staat van de Gemeente ... 200
Bijlage 3: Overzicht over te hevelen en af te sluiten kredieten ... 202
Bijlage 4: Algemene uitkering ... 209
Bijlage 5: Wet normering Topinkomens ... 211
Bijlage 6: Overzicht baten en lasten per taakveld ... 212
P0 Bestuur en ondersteuning ... 212
P1 Veiligheid ... 213
P2 Verkeer en vervoer ... 214
P3 Economie ... 215
P4 Onderwijs ... 216
P5 Sport, cultuur en recreatie ... 217
P6 Sociaal Domein ... 218
P7 Volksgezondheid en milieu ... 219
P8 Wonen en bouwen ... 220
Bijlage 7: Overzicht incidentele baten en lasten ... 221
Bijlage 8: Wettelijke beleidskaders ... 225

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie
doeleinden d.d: 14-6-2019

Leeswijzer

Met de jaarstukken 2018 legt het college van burgemeester en wethouders van Wassenaar verantwoording af aan de raad over het gevoerde beleid. De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening.

Het jaarverslag
Het jaarverslag bestaat uit de programmaverantwoording en de verplichte paragrafen.
In de inleiding bij het jaarverslag wordt kort en bondig ingegaan op de belangrijkste inhoudelijke en financiële ontwikkelingen in 2018.

In de programmaverantwoording licht het college toe wat er in 2018 beleidsmatig is gerealiseerd. Dit doen we aan de hand van de volgende vragen:

1. Wat waren we van plan?
2. Wat hebben we hiervoor gedaan?

Beschreven wordt welke maatschappelijke doelen we nastreven, welke activiteiten we daarvoor hebben uitgevoerd en wat het heeft gekost. De gewenste maatschappelijke effecten zijn meetbaar gemaakt in de tabel met beleidsindicatoren.

De verplichte paragrafen in het jaarverslag bevatten dwarsdoorsneden van de jaarstukken op specifieke onderwerpen. De verplichte paragrafen zijn:
- Lokale heffingen;
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Financiering;
- Verbonden partijen;
- Bedrijfsvoering;
- Grondbeleid.

De jaarrekening
Naast "wat waren we van plan?" en "wat hebben we daarvoor gedaan?" is ook belangrijk wat het heeft gekost. Hierop gaan we nader in bij het onderdeel jaarrekening. In de verschillenanalyse van de taakvelden worden verschillen toegelicht indien deze groter zijn dan de rapportagegrens van € 50.000.
De jaarrekening omvat de financiële verantwoording per taakveld met het overzicht van baten en lasten en de balans met toelichting. De controleverklaring van de accountant heeft hierop betrekking.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Voor het jaarverslag en de jaarrekening is aanvullend meer gedetailleerde informatie beschikbaar in de vorm van bijlagen. Hierin zijn ook opgenomen de wettelijk verplichte informatie als de SiSa-bijlage en een tabel met de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De controleverklaring

De jaarrekening is onderworpen aan de accountantscontrole en leidt tot een controleverklaring van de onafhankelijke accountant met een oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Jaarverslag 2018

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie
doeleinden d.d: 14-6-2019

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie
doeleinden d.d: 14-6-2019

Inleiding

Algemeen

In de jaarrekening 2018 zijn de programma's opgenomen met daarin de maatschappelijke doelen die de gemeente Wassenaar nastreeft op de langere termijn, welke activiteiten we in 2018 daarvoor hebben uitgevoerd en wat het heeft gekost. Met de jaarstukken 2018 legt het college van burgemeester en wethouders (B en W) van Wassenaar verantwoording af aan de raad over het gevoerde beleid en krijgt de raad inzicht over de wijze waarop de begroting 2018 is uitgevoerd. De beleidsindicatoren geven aan in hoeverre de gewenste maatschappelijke effecten zijn gerealiseerd en hoe we deze effecten meten. De jaarrekening 2018 laat – na resultaatbestemming een positief saldo zien van €2.929.000.

Het begrotingsjaar 2018 is bestuurlijk gezien een transitiejaar. Begin januari 2018 heeft waarnemend burgemeester Charlie Aptroot afscheid genomen en heeft de Commissaris van de Koning, waarnemend burgemeester Frank Koen, als zijn opvolger voorgedragen. De gemeenteraadsverkiezing van 21 maart 2018 heeft geleid tot een nieuwe samenstelling van de gemeenteraad. VVD-Wassenaar, Lokaal Wassenaar!, CDA-Wassenaar en D66-Wassenaar hebben, met steun van twee onafhankelijke raadsleden, een coalitieakkoord gesloten met als titel *Wassenaar: Zelfstandig en Verantwoordelijk*. Op 3 juli 2018 is een nieuw college van B en W aangetreden. Dit nieuwe college vindt het van belang dat het huishoudboekje van de gemeente in de collegeperiode 2018- 2022 duurzaam verder op orde wordt gebracht. Samen met de raad werkt het college aan een reëel en structureel sluitende meerjarige begroting. Wassenaar behoort een solide bestuurlijke partner te zijn met een degelijk financieel beleid. Zo kan het dorp aantrekkelijk en duurzaam blijven voor onze inwoners.

Er wordt in deze collegeperiode substantieel bezuinigd om de lopende gemeentelijke begroting van 2019, en verder, structureel sluitend te houdenvoorkomen we dat de jarenlang opgebouwde Wassenaarse tegoeden teniet worden gedaan. We moeten met elkaar aan de toekomst denken en van iedereen wordt een bijdrage gevraagd. Niet alleen van inwoners, instellingen en bezoekers, maar ook van onszelf; als college. Dit doen we door middel van een gebalanceerd financieel pakket van sparen, inkomsten verhogen en bezuinigen.

Het gemeentebestuur heeft zich in 2018 ingezet voor een zelfstandig Wassenaar met voldoende bestuurskwaliteit en goede dienstverlening naar onze inwoners. Daar hoort een kroonbenoemde burgemeester bij. In de brief die Wassenaar op 8 november 2018 aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland heeft verzonden met als titel 'Wassenaar als zelfstandige gemeente in de regio' staat aangegeven welke maatregelen we nemen of hebben genomen om de bestuurskwaliteit te verbeteren.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

De Commissaris van de Koning heeft eind 2018 na overleg met de fractievoorzitters van de gemeenteraad van Wassenaar geconcludeerd dat de procedure voor de benoeming van een vaste burgemeester inderdaad kan worden gestart. Hiermee heeft Wassenaar een belangrijke stap gezet bij het behoud van de zelfstandigheid. In de komende jaren ligt er een uitdrukkelijke opgave om dit verder te borgen.

We kunnen terugkijken op een financieel gunstig jaar. Er is sprake van een eenmalig overschot van €7,7 miljoen. Dit komt mede door de verkoop van burgemeesterswoning, de bouwgrond ten behoeve van woningen aan de Generaal Winkelmanlaan en Den Deijl plus leges voor de bouw van de RijnlandRoute. Hier wordt het voorbehoud gemaakt dat de leges van €3,2 miljoen voor de RijnlandRoute nog niet ontvangen zijn. Daarom wordt dit bedrag zo lang in een reserve geplaatst.

Verder zijn de kosten voor de jeugdzorg €200.000 hoger dan ingeschat en zijn sommige geplande projecten met bijbehorende budgetten een jaarcyclus doorgeschoven.

Het college stelt de gemeenteraad voor om een deel van het financiële resultaat, voor een bedrag van in totaal €1.230.000 éénmalig de volgende bestemmingen te geven:

- **Instellen reserve lokaal minimabeleid**: €30.000.
  De werkgroep armoede uitvoeringsplan Sociaal Domein heeft geconstateerd dat er extra geïnvesteerd moet worden in een netwerk rond het thema armoede. Dit netwerk moet opgebouwd worden rond een platform van samenwerkende organisaties i.s.m. de gemeente.

- **De voorziening wegen compenseren**: €500.000. Het compenseren van de voorziening eenmalige storting in de voorziening Wegen. Vanwege de extra kosten voor de Waalsdorperlaan begin 2018, en een extra bijdrage aan de versnelde openstelling van de Storm van ’s-Gravesandeweg in 2019. Daarnaast voor passende en doelmatige aankleding van de openbare ruimte in 2019.

- **Vorming reserve investering concurrentiekracht Wassenaar**: €180.000
  Met toerisme en recreatie is zowel economisch als maatschappelijk winst te behalen. Het gaat om meer werkgelegenheid, het in stand houden en verbeteren van de kwaliteit van het voorzieningenniveau, een beter vestigingsklimaat en een aantrekkelijke groene omgeving met aansprekend cultureel erfgoed.

- **VVV Wassenaar**: €20.000

  Budgettoekenning 2019 in samenwerking met ondernemers voor het ontwikkelen van een VVV-kantoorfunctie in de bibliotheek.

- **Instellen reserve bestuurs- en realisatiekracht**: €500.000

  Er is in het voorjaar van 2019 een traject gestart om de bestuurs- en realisatiekracht van de gemeente Wassenaar verder te versterken. Hierover wordt een richtinggevend besluit

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

genomen in de raadsvergadering van 18 juni 2019. Om dit proces te ondersteunen zijn extra middelen noodzakelijk.

Het restant van het resultaat € 2.929.000,- wordt gestort in de algemene reserve.

Dit college van B en W maakt zich sterk voor:

1. **Stabiel bestuur**
2. **Partnerschap in samenwerkingsverbanden**
3. **Gezonde gemeentelijke financiën met een structureel sluitende begroting**
4. **Een dienstverlenende, servicegerichte gemeente**
5. **Het stimuleren van vernieuwing in het sociaal domein**
6. **Sport en cultuur in Wassenaar**
7. **Uitbreiding van de woningvoorraad**
8. **Verbetering van de kwaliteit van de winkelgebieden**
9. **De bereikbaarheid**
10. **De verduurzaming en behoud van groen**
11. **Het verantwoord omgaan met de openbare ruimte**
12. **Veiligheid en Handhaving**

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Resultaten

Rekeningresultaat

In het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) is bepaald dat per programma eerst alle baten en lasten en het saldo daarvan worden verantwoord. Om het gerealiseerde resultaat vast te stellen worden vervolgens per programma toevoegingen en/of onttrekkingen aan reserves begroot en verantwoord.
De resultaatbestemmingen die in dit hoofdstuk samengevat zijn weergegeven, worden in mindering gebracht op het gerealiseerde resultaat. Het hierna resterende bedrag wordt het saldo na bestemming genoemd voor 2018 en wordt toegevoegd aan de algemene reserve.
In het onderstaande overzicht is een en ander samengevat weergegeven.

Tabel 1 Opbouw resultaat jaarrekening 2018

(Bedragen x € 1.000, + = voordelig; - = nadelig)

	Begroting actueel 2018	Jaarrekening 2018
Totaal baten	62.574	66.755
Totaal lasten	-63.492	-62.815
1. Gerealiseerde totaal saldo baten en lasten	-918	3.940
Onttrekking reserves	10.736	9.927
Toevoeging reserves	-6.124	-6.124
2. Toevoeging/onttrekking aan reserves	4.612	3.803
Gerealiseerd resultaat voor bestemming (1+2)	3.694	7.743
Resultaatbestemming		
Budgetoverhevelingen (A+B)		-329
Overige resultaatbestemming (C)		-4.485
Saldo na bestemming (D)		2.929

Het rekeningresultaat inclusief reservemutaties bedraagt € 7,7 miljoen voordelig. Dit bedrag is in grote lijnen als volgt opgebouwd (tabel 2).

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Tabel 2 Opbouw resultaat 2018	*Bedrag x € miljoen*
Begroting vastgesteld	0,3
Voorjaarsnota	
- Verkoop Prinses Marielaan	1,9
Najaarsnota	
- Grondverkopen Generaal Winkelmanlaan	0,9
Overig	
- Diverse per saldo VJN/NJN	0,6
Saldo tot en met NJN	**3,7**
Verschillenverklaring jaarrekening	
- Leges Rijnlandroute en overige leges omgevingsvergunningen	3,1
- Overhead	0,5
- Inkomensregelingen/arbeidsparticipatie	0,2
- Extra opbrengst verkopen Den Deijl	0,3
- Jeugdzorg	-0,2
- Diverse kleine voordelen per saldo	0,1
Verschillen jaarrekening	**4,0**
RESULTAAT VOOR BESTEMMING	**7,7**

Toelichting op het rekeningresultaat ten opzichte van de najaarsnota (€ 4,0 miljoen)

De afwijkingen ten opzichte van de begroting zijn besloten en toegelicht in de voorjaarsnota en najaarsnota 2018. De verschillenverklaring hieronder gaat voort op de stand najaarsnota 2018 (€ 3,7 miljoen voordelig gemeld).

1. Leges Rijnlandroute/2. Omgevingsleges

Het vergunningverleningstraject van de Rijnlandroute op Wassenaars grondgebied is afgerond. Wassenaar heeft hiervoor aan Comol5 leges in rekening gebracht op grond van de Wassenaarse legesverordening. Dit is een bedrag van € 4,4 miljoen. De gemeente Leiden heeft voor Wassenaar de werkzaamheden in het kader van de vergunningverlening verricht. De kosten hiervan waren € 1,2 miljoen.
Ontwikkelaar Comol5 heeft bezwaar aangetekend tegen de legesheffing. Om het financiële risico hiervan af te dekken wordt via het bestemmingsvoorstel van het rekeningresultaat voorgesteld een deel daarvan te storten in de egalisatiereserve omgevingsvergunningen.

De opbrengst aan reguliere leges was € 0,2 miljoen lager dan geraamd.

3. Bijdrage aan de WODV

De afrekening van de Werkorganisatie Duivenvoorde leidt tot een teruggave van € 290.000. Daarnaast is er sprake van een door salarissen, inhuur en detacheringsvergoedingen € 96.000 lagere bijdrage aan de Werkorganisatie Duivenvoorde (correctie van te hoge bevoorschotting). Op bestuursondersteuning is sprake van € 92.000 minder lasten dan begroot.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

4. Sociaal domein, inkomensregelingen en arbeidsparticipatie

Het voordeel wordt voor € 0,2 miljoen verklaard door lagere lasten voor de maatschappelijke opvang en begeleiding van statushouders. Daarnaast zijn de lasten voor participatie- en re-integratievoorzieningen per saldo € 0,2 miljoen lager dan geraamd. Voor inkomensvoorzieningen was € 0,3 miljoen meer benodigd dan verwacht.

5. Extra opbrengst verkopen

De opbrengsten van € 0,3 miljoen uit de verkoop van snippergroen en van Den Deijl waren niet geraamd.

6. Jeugdzorg

De werkelijke lasten op de taakvelden maatwerkvoorzieningen 18- en geëscaleerde zorg 18-, die samen het onderdeel jeugd bestrijken, zijn € 155.000 hoger dan in de begroting geraamd. Het tekort heeft in belangrijke mate te maken met hogere lasten voor de jeugdhulp die wordt verzorgd door jeugdhulpaanbieders. Er is in 2018 een hoger bedrag aan zorg verleend. Het bedrag hiervoor ligt € 200.000 hoger dan waarmee in de begroting rekening is gehouden. Daarnaast waren ook de lasten voor vervoersvoorzieningen € 85.000 hoger dan geraamd.

Lagere lasten werden gerealiseerd voor Persoonsgebonden budgetten jeugd (€ 75.000), zorg via het jeugdteam (€ 20.000), zorg bij landelijk opererende instellingen (€ 35.000), de Jeugd Beschermingstafel en de jeugdpreventie (€ 18.000).

Toelichting op de vermogens- en liquiditeitspositie

Eigen vermogen

Ten opzichte van eind 2017 neemt het eigen vermogen met € 3,9 miljoen toe tot € 64,5 miljoen aan het eind van 2018. Hierbij is er van uitgegaan dat het volledige exploitatieresultaat in afwachting van de resultaatbestemming toegevoegd wordt aan het eigen vermogen. In deze (sub)paragraaf willen we met name ingaan op de ontwikkeling van de algemene reserve en het vrij besteedbaar deel in het bijzonder.

bedragen x € 1.000	**31-12-2018**	**31-12-2017**
Algemene reserve	37.698	32.629
Bestemmingsreserves	19.073	24.351
Resultaat na bestemming	7.743	3.594
	64.514	**60.574**

Voor een toelichting op de reserves verwijzen we u naar de balanstoelichting verderop in de jaarstukken.

De algemene reserve

De algemene reserve is te onderscheiden in een vrij besteedbaar deel van € 29,7 miljoen eind 2018 en een reserve Weerstandsvermogen van € 8,0 miljoen, de bufferreserve. Het vrij besteedbare deel is in 2018 toegenomen met een bedrag van circa € 5,1 miljoen. Hier staat een afname van de bestemmingsreserves tegenover van € 5,3 miljoen.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Ontwikkeling van het eigen vermogen
Na resultaatbestemming neemt de algemene reserve toe met € 2,9 miljoen en komt daarmee uit op een saldo van circa € 40,6 miljoen. Hiermee vormt het vrij besteedbaar deel van het eigen vermogen van € 32,6 miljoen circa 55% van het totale eigen vermogen van € 59,4 miljoen na bestemming van het resultaat.

Ontwikkeling van de schuldpositie
Ultimo 2018 is sprake van een liquiditeitsoverschot van € 16,9 miljoen dat nagenoeg geheel (verplicht) bij het Rijk wordt aangehouden. Dit is ongeveer € 2,4 miljoen lager dan vorig jaar maar hier staat tegenover dat de uitstaande korte schulden (crediteuren) met € 1,9 miljoen zijn afgenomen. Beide zaken samen bezien is er geen noemenswaardige afwijking van de schuldpositie ten opzichte van vorig jaar.

Toekomstig kader investeringsbeslissingen
Naast het uitvoeren van de nog openstaande investeringen van € 2,6 miljoen worden in de Kadernota voor 2020 ambitieuze (investerings-)plannen aan uw raad voorgelegd. Wij noemen hierbij, zonder volledig te zijn, het integraal huisvestingsplan voor het Onderwijs, de ontwikkeling van een nieuwe sporthal, het cultureel centrum de Warenar, het gemeentekantoor en een nieuwe strandpost voor de reddingsbrigade. Ambities die niet alleen investeringen met zich meebrengen, maar ook structurele exploitatielasten die structureel gedekt moeten worden.

In het Coalitieakkoord is besloten om deze investeringen uitsluitend met eigen middelen te financieren. Met het vrijvallen van de Rabobanklening van € 15 miljoen halverwege 2019 bedraagt de omvang van de hiervoor beschikbare liquiditeiten naar verwachting circa € 32 miljoen.
De investeringen dienen zich in liquiditeiten terug te verdienen gedurende de afschrijvingsduur door de afschrijvingen ten laste van de gemeentelijke exploitatie op te nemen (en deze niet te dekken ten laste van een reserve kapitaallasten). Hierdoor neemt de structurele ruimte in de exploitatie af hetgeen opgevangen dient te worden door aanvullende dekking bijvoorbeeld in de vorm van verhoging van de baten of ombuigingen/bezuinigingen aan de lastenkant.

RESULTAATBESTEMMING
In 2018 zijn de beschikbare budgetten niet in alle gevallen volledig benut. Voor een deel van de middelen die hierdoor niet zijn besteed wordt voorgesteld om deze over te hevelen naar 2019.
In totaal gaat het hierom een bedrag van € 328.931.
Daarnaast is een dotatie gedaan van € 3.255.191 aan de egalisatiereserve bouwleges voor de leges Rijnlandroute.

Tot slot is nog voor € 1,2 miljoen bestemd aan:

Instellen Reserve Bestuurs- en realisatiekracht	€ 500.000
Dotatie voorziening wegen	€ 500.000

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Vergroten concurrentiekracht Wassenaar	€ 200.000
Instellen reserve minimabeleid	€ 30.000

Na verwerking van deze posten in het saldo van de jaarrekening (€ 7.743.380) resteert € 2.929.258. Dit restant wordt toegevoegd aan de algemene reserve (vrij besteedbare deel).

De toelichting op de bestemming van het resultaat volgt hieronder. De letters A t/m C verwijzen naar de tabel "Opbouw resultaat jaarrekening 2018"voorin deze paragraaf (tabel 1).

A. BUDGETOVERHEVELINGEN TEN LASTE VAN HET RESULTAAT

Definitief afsluiten Raadhuislaan en Paauwlaan € 33.931
Begin 2018 zijn twee verkeersbesluiten genomen om zowel de Paauwlaan als de Raadhuislaan direct af te sluiten van de N44. De aanleiding hiervoor was het relatief grote aantal aanrijdingen met ernstig letsel tussen personenauto's en (brom)fietsers op het parallel aan de N44 gelegen snelfietspad. Voor de definitieve inrichting heeft de gemeenteraad via de voorjaarsnota 2018 financiële middelen beschikbaar gesteld. In het 1e kwartaal van 2019 worden de ontwerpen gemaakt. In het 2e kwartaal is het de bedoeling om fysieke maatregelen op straat te realiseren.

Incidenteel budget ISV-gelden € 141.000
Voor het restant aan ISV-gelden hebben wij de volgende bestemmingen:
1. € 35.000: stille klinkers herinrichting Storm van 's-Gravesandeweg overeenkomstig actieplan geluid (2019);
2. € 90.000: alhoewel het wettelijk niet noodzakelijk is, is in het actieplan geluid (2020-2022) het voornemen opgenomen om bij het toekomstige stil wegdek bij vervangingsonderhoud Wittenburgerweg en Prinsenweg overeenkomstig actieplan geluid (2020-2022) uit te gaan van vervanging door stil asfalt. €90.000 van de ISV-middelen worden bij deze bestemd voor de extra kosten van stil asfalt op beide genoemde wegen;
3. € 16.000: restant, te benutten voor advieskosten geluidsaneringsprogramma + eventuele inrichtingskosten in het kader van het Meerjarenprogramma Geluidsanering voor de A44/N44 (voor zover de gemeente bij dit Rijkswaterstaatproject aanvullende wensen gerealiseerd wil zien).

Voorgesteld wordt een bedrag van € 141.000 toe te voegen aan de bestaande voorziening wegen, zodat dit budget op bovenbeschreven wijze in de geest van de ISV-regeling kan worden aangewend.

Uitvoering Landschapsontwikkelingsplan Duin Horst & Weide € 65.000
Het budget van € 65.000 is bedoeld voor het treffen van ecologische maatregelen in de Papewegsepolder. De uitvoering ligt bij de Stichting Twickel, daar is vertraging opgetreden in de uitvoering. Het bedrag is door Wassenaar toegezegd aan het Meerjarenprogramma Duin Horst & Weide van de Landschapstafel Duin Horst & Weide.

Valkenburg € 60.000

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Voor de uitwerking van de 'Integrale Ruimtelijke Verkenning gebied tussen Katwijk en Wassenaar' (IRV) was €60.000 beschikbaar. Aangezien de totstandkoming van de Bestuurlijke afspraken langer heeft geduurd dan voorzien, kan de daadwerkelijke uitwerking van de Groene Zone pas in 2019 worden opgepakt. Daarom wordt voorgesteld de €60.000 over te hevelen naar 2019 voor inhoudelijke vervolgonderzoeken, draagvlakontwikkeling en financieringsmogelijkheden.

Hertaxatie gemeentelijke gebouwen € 15.000
Bij de Najaarsnota 2018 is € 15.000 aangevraagd voor de hertaxatie van de te verzekeren gemeentelijke gebouwen. Omdat deze werkzaamheden in 2019 plaatsvinden wordt voorgesteld dit incidentele budget over te hevelen naar 2019.

Openbaar basisonderwijs € 14.000
De voorbereidingskosten voor het terugbouwen van een gymzaal aan de Burmanlaan zijn in 2018 niet volledig tot besteding gekomen. Voorgesteld wordt het restant (€ 14.000) over te hevelen naar 2019.

B. BUDGETOVERHEVELINGEN MET DEKKING.

Talking traffic € 53.770, dekking uit subsidie
De drie verkeersregelinstallaties op de Van Zuylen van Nijeveltstraat worden omgebouwd tot intelligente verkeerslichten ter verbetering van de doorstroming en ontsluiting van Wassenaar. Hier is bij de voorjaarsnota 2018 budget voor beschikbaar gesteld tegen 100% subsidie. Het project is nog niet gereed en loopt door in 2019, waardoor het budget beschikbaar dient te blijven. Ook de subsidie van de MRDH voor dit project blijft in 2019 beschikbaar.

Verkeersveilige schoolzones € 31.413, dekking uit algemene reserve
De afgelopen jaren is het merendeel van de schoolomgevingen binnen Wassenaar verkeersveiliger ingericht. Dit is o.a. gebeurd door het plaatsen van de gekleurde potloden, het instellen van schoolzones en andere kleine verkeersmaatregelen. Zoals ook reeds in de begroting 2019 en de uitwerking van het coalitieakkoord aangegeven, zullen de nog resterende scholen in 2019 worden aangepakt en kan het project vervolgens worden afgerond. Voorgesteld wordt ook de begrote dekking uit de algemene reserve over te hevelen naar 2019.

Klimaatprogramma procesgeld € 208.000, dekking uit reserve
In 2018 resteert op het procesgeld voor de uitvoering van het Klimaatprogramma € 208.000. Voorgesteld wordt dit budget over te hevelen naar 2019.
In 2018 zijn projecten opgestart, die bij afronding in 2019 tot kosten zullen leiden. Het gaat om energiemonitoring in gemeentelijk vastgoed (€ 11.458), verduurzamingsonderzoek Sterrenbad (€ 12.600) en stimuleringsbijdragen zonnepanelen scholen en sportaccommodaties (€ 60.000). Bij elkaar is feitelijk € 84.058 van de € 208.000 geoormerkt geld.
Voor intensivering van projecten uit de Routekaart Lokale Energiestrategie blijft daarom € 124.075 beschikbaar. Ook de bijbehorende dekking van deze kosten wordt overeenkomstig de oorspronkelijke raming overgeheveld en ten laste gebracht van de reserve volkshuisvesting en duurzaamheid.

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Klimaatprogramma projectgeld € 35.192, dekking uit reserve
In 2018 resteert op het projectgeld voor de uitvoering van het Klimaatprogramma € 35.192. Voorgesteld wordt dit budget over te hevelen naar 2019.
Begin 2019 is extra personele inzet geleverd voor het opstellen van een vervolgprogramma. Hiervoor is een bedrag geoormerkt van € 12.000. Voor intensivering van projecten uit de Routekaart Lokale Energiestrategie blijft daarom € 23.192 beschikbaar.
Ook de bijbehorende dekking van deze kosten wordt overeenkomstig de oorspronkelijke raming ten laste van de reserve volkshuisvesting en duurzaamheid gebracht.

Groencompensatie Amerikaanse Ambassade € 492.000, dekking uit bijdragen en reserve
Voor het project groencompensatie Amerikaanse Ambassade zijn ook in 2018 geringe kosten gemaakt. Ook hiervoor wordt voorgesteld de resterende middelen plus daarbij behorende dekking over te hevelen naar 2019 (€ 492.000).

Paauw € 74.000, dekking uit verzekering
De herstelwerkzaamheden aan de pergola op het landgoed De Paauw lopen vanwege het vergunningstraject en weersomstandigheden door in 2019. Het resterende budget (€ 74.000) is daardoor benodigd in 2019, voorgesteld wordt om dit over te hevelen naar 2019.

C. OVERIGE RESULTAATBESTEMMING

Storting in egalisatiereserve bouwleges leges Rijnlandroute
Aan Comol5 is een bedrag aan leges opgelegd voor de Rijnlandroute van € 4.441.636. Aan de gemeente Leiden is door Wassenaar € 1.186.445 betaald. Omdat Comol5 tegen de aanslag bezwaar heeft aangetekend wordt voorzichtigheidshalve het verschil van € 3.255.191 gestort in de egalisatiereserve bouwleges.

Lokaal minimabeleid (€ 30.000)
De werkgroep armoede uitvoeringsplan Sociaal Domein heeft geconstateerd dat er extra geïnvesteerd moet worden in een netwerk rond het thema armoede. Dit netwerk moet opgebouwd worden rond een platform van samenwerkende organisaties i.s.m. de gemeente. Maatschappelijk organisaties worden dan beter in staat gesteld om dichtbij de doelgroep oplossingen te vinden voor armoedeproblematiek (€ 10.000 in 2019, 2020 en 2021).

Compenseren voorziening wegen (€ 500.000)
Het compenseren van de voorziening Wegen door een eenmalige storting in de voorziening Wegen. Vanwege de extra kosten voor de Waalsdorperlaan van € 350.000 begin 2018, en een extra bijdrage aan de versnelling van de Storm van ’s-Gravesandeweg van € 100.000 in 2019. Daarnaast voor passende en doelmatige aankleding openbare ruimte € 50.000 in 2019.

Investering concurrentiekracht Wassenaar (€ 200.000)
Met toerisme en recreatie is zowel economisch als maatschappelijk winst te behalen. Het gaat om meer werkgelegenheid, het in stand houden en verbeteren van de kwaliteit van het voorzieningenniveau, een beter

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

vestigingsklimaat en een aantrekkelijke groene omgeving met aansprekend cultureel erfgoed. Samen met ondernemers is een basis gelegd om de kansen die er liggen te verzilveren. Om de vruchten van toerisme en recreatie daadwerkelijk te kunnen plukken is het belangrijk om een bijdrage van € 180.000 beschikbaar te stellen.
In samenwerking met ondernemers ontwikkelen we een VVV-kantoor in de bibliotheek. De kosten hiervoor bedragen € 20.000 in 2019 voor de inrichting van het VVV-kantoor en scholing van de medewerkers.
Uit de reserve wordt € 60.000 onttrokken voor 2019.

Instellen reserve bestuurs- en realisatiekracht (€ 500.000)
Er is in het voorjaar van 2019 een traject gestart om de bestuurs- en realisatiekracht van de gemeente Wassenaar verder te versterken. Hierover wordt een richtinggevend besluit genomen in de raadsvergadering van 18 juni 2019. Voor de noodzakelijke uitgaven, zoals het aanstellen van projectleiders en de bemensing om dit in goede banen te leiden, wordt een reserve ingesteld.

Voor 2019 wordt aan de reserve € 150.000 onttrokken.

Afwikkeling oude investeringskredieten en -budgetten
Jaarlijks stelt de raad middelen beschikbaar voor het doen van investeringen. De praktijk wijst uit dat we door omstandigheden niet alle projecten binnen de voorgenomen termijn tot (volledige) uitvoering kunnen brengen waardoor kredieten vooralsnog (deels) onbenut blijven. Om te voorkomen dat door de gemeenteraad beschikbaar gestelde kredieten te lang aan de integrale afweging van de aanwending van schaarse middelen onttrokken blijven, is in de nota activabeleid verwoord dat kredieten voor investeringen maximaal twee jaar beschikbaar blijven. Daarom houden we bij het opstellen van de jaarrekening de projecten tegen het licht om te zien of de nog niet bestede middelen nodig zijn in 2019.

In totaal staat eind 2018 ongeveer € 14,3 miljoen aan investeringskredieten op lopende projecten open, waarop € 10,8 miljoen is geboekt. Met betrekking tot het restantkrediet van € 3,5 miljoen wordt voorgesteld:

Met de vaststelling van de jaarrekening te besluiten tot het verwerken van de volgende kredieten conform bijlage drie bij de jaarrekening:

a. Restantkredieten voor afgeronde investeringsvoorstellen te laten vervallen voor per saldo € 3.663;
b. De (restant)kredieten van in totaal € 2.511.838 voor investeringen die conform de nota activabeleid in 2019 moeten zijn gerealiseerd, door te schuiven naar 2019;
c. Voor investeringen die in afwijking van de nota activabeleid pas in 2019 worden gerealiseerd, een bedrag van € 131.654 door te schuiven naar 2019;
d. Voor investeringen die conform de nota activabeleid worden afgesloten, een bedrag van € 809.526 aan restantkredieten af te boeken.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Recapitulatie

Bedragen x € 1.000 ("-" = nadeel / "+" = voordeel)

Programma's	Begroting primair 2018			Begroting actueel 2018			Rekening 2018		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
P0 Bestuur en ondersteuning	596	-4.364	-3.769	2.581	-4.084	-1.503	2.591	-4.127	-1.536
P1 Veiligheid	22	-2.714	-2.692	46	-2.762	-2.716	50	-2.746	-2.697
P2 Verkeer en vervoer	291	-4.247	-3.956	453	-5.928	-5.475	552	-5.758	-5.206
P3 Economie	126	-391	-265	118	-433	-315	100	-432	-332
P4 Onderwijs	339	-2.831	-2.493	329	-2.898	-2.569	268	-2.730	-2.463
P5 Sport, cultuur en recreatie	511	-6.100	-5.589	1.188	-7.236	-6.047	846	-6.561	-5.715
P6 Sociaal Domein	6.285	-18.843	-12.558	6.973	-20.362	-13.388	6.674	-19.919	-13.245
P7 Volksgezondheid en milieu	6.965	-7.957	-992	7.035	-8.850	-1.815	7.251	-8.762	-1.510
P8 Wonen en bouwen	1.488	-2.667	-1.180	3.972	-2.955	1.017	8.442	-4.404	4.038
Totaal programma's	16.622	-50.116	**-33.494**	22.695	-55.508	**-32.813**	26.773	-55.440	**-28.666**
Algemene dekkingsmiddelen	39.423	-563	38.860	39.812	-471	39.341	39.934	-443	39.492
Overhead	95	-7.310	-7.215	67	-7.480	-7.413	48	-6.933	-6.885
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0	-33	-33	0	-33	-33	0	0	0
Saldo van baten en lasten	56.140	-58.021	**-1.881**	62.574	-63.492	**-918**	66.755	-62.815	**3.940**
Reserves									
P0 Bestuur en ondersteuning	613	0	613	1.640	-1.577	63	1.620	-1.577	43
P2 Verkeer en vervoer	109	0	109	2.196	-517	1.679	2.140	-517	1.623
P3 Economie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
P4 Onderwijs	436	-347	89	528	-347	181	419	-347	72
P5 Sport, cultuur en recreatie	482	0	482	2.793	-2.071	722	2.572	-2.071	501
P6 Sociaal Domein	0	0	0	404	-40	364	279	-40	239
P7 Volksgezondheid en milieu	490	0	490	1.229	0	1.229	960	0	960
P8 Wonen en bouwen	1.038	-672	366	1.946	-1.572	374	1.936	-1.572	364
Mutaties reserves	3.169	-1.019	**2.150**	10.736	-6.124	**4.613**	9.927	-6.124	**3.803**
Gerealiseerde resultaat	59.309	-59.040	**269**	73.311	-69.616	**3.695**	76.682	-68.939	**7.743**

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

P0 Bestuur en ondersteuning

Doelstelling: "Wat wilden we bereiken ?"

Bestuurders van hoge kwaliteit en deskundigheid, een luisterend bestuur;

Een bestuurscultuur gebaseerd op vertrouwen en integriteit;

Een zuinig, efficiënt en doelmatig bestuur;

Goede kwaliteit van raadsstukken;

Goede dienstverlening aan de burger, deze is tijdig, duidelijk, klantgericht en toegankelijk;

Wassenaar werkt als zelfstandige gemeente samen in regionaal verband.

Het college vult deze doelstelling in met de volgende taakvelden:

Taakveld: 0.1 Bestuur

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Vergroten van het vertrouwen door een vernieuwend, integer, betrouwbaar en professioneel college dat constructief en respectvol samenwerkt met de gemeenteraad.	Collegeleden maken via de website transparant welke declaraties ze indienen en waarvoor. Het college communiceert op een transparante en respectvolle wijze met de raad en haar inwoners. Informatiebrieven dragen bij aan het tijdig informeren van raad en burgers.

De zelfstandigheid van Wassenaar is gegarandeerd met het openstellen van het profiel voor een kroonbenoemde burgemeester. Er wordt gewerkt aan het verstevigen van bestuurskracht en het verduidelijken van ieders rol. Goed bestuur betekent ook dat de gemeente een duidelijke afweging maakt tussen de taken die zij op zich neemt en de kosten die daarmee samenhangen. Wij streven naar een open en transparante bestuurscultuur met een brede samenwerking in de raad. Versterking van vertrouwen in zowel raad als college blijft een belangrijk punt.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Participatie
De gemeente Wassenaar wil op een open en gestructureerde wijze met alle inwoners en ondernemers communiceren. Het bestuur hecht veel belang aan een sterke sociale cohesie en een goede samenwerking met inwoners en ondernemers. Vanuit het uitgangspunt dat Wassenaar een gemeente is waarin de kracht van de samenleving wordt benut en iedereen meedoet, is in de tweede helft van 2018 gestart met het opstellen van een plan van aanpak voor versterking van de (burger)participatie. Een goede invulling daarvan zal tevens als vliegwiel dienen voor de verbetering van de gemeentelijke communicatie in algemene zin.

Bovenlokale en regionale samenwerking
Onze gemeente heeft baat bij een sterke regio en werkt hiertoe graag samen met de buurgemeenten. Om ons beleid en de uitvoering te versterken, stelt Wassenaar zich op als een verantwoordelijke partner, zowel in bestaande als in mogelijke nieuwe samenwerkingsverbanden. Wassenaar heeft hier duidelijk een toegevoegde waarde waar het gaat om haar unieke eigenschappen zoals het groen en het hoogwaardig economisch vestigingsklimaat.

De samenwerking in de regio zetten we ook in voor de voorbereiding op de Omgevingswet. We werken voor dit onderwerp samen in zowel de Leidse Regio (onder andere Regionale agenda Omgevingsvisie – Hart van Holland) als de Haagse Regio. We hebben hier de afgelopen periode ingezet op het zijn van een betrouwbaardere samenwerkingspartner in bijv. de Metropoolregio Rotterdam Den Haag.
Het vraagstuk van democratische legitimatie en de rol en positie van de raad in relatie tot samenwerkingsverbanden vergen bijzondere aandacht. Ook willen we een beter inzicht in de risico's van verbonden partijen.

Taakveld: 0.2 Burgerzaken

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Tijdig en klantgericht helpen van de inwoners volgens het uitgangspunt "digitaal als het kan, persoonlijk waar nodig".	Wassenaar werkt op afspraak en is aangesloten op MijnOverheid; Alle daarvoor geschikte gemeentelijke producten zijn digitaal aan te vragen; Het digitaal vaardig maken van de inwoners met een speciale training.

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Het aantal digitale aanvragen is ook in 2018 verder toegenomen. Wassenaar staat nog altijd in de top tien wat betreft digitale volwassenheid (het aantal producten dat digitaal beschikbaar is).
In 2018 is een verdere slag gemaakt in het beter en toegankelijker maken van onze digitale formulieren. Bij alle formulieren wordt constant feedback gevraagd om deze te kunnen optimaliseren. Hoe duidelijker en toegankelijker de formulieren zijn hoe eenvoudiger en aantrekkelijker het voor inwoners wordt om digitaal zaken te doen met de gemeente.

Wassenaar is in 2018 aangesloten op mijnoverheid.nl. Dit is belangrijk, omdat in de toekomst steeds meer contact tussen gemeenten en inwoner/ondernemer via deze website zal gaan.

Via de bibliotheek worden cursussen gegeven om inwoners digitaal vaardiger te maken. In het jaar 2018 is 'met de campagne klik en klaar' ook weer actief gecommuniceerd over de (nieuwe) producten en diensten die digitaal aan te vragen zijn.

Taakveld: 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Maatschappelijk vastgoed zo efficiënt mogelijk gebruiken.	Invoeren van kostprijs-dekkende huren.

Onder beheer overige gebouwen en gronden vallen gebouwen en gronden die niet in exploitatie zijn opgenomen en die niet aan een specifiek taakveld zijn toe te delen. Voor het overzicht worden onder dit taakveld de beleidsmatige aspecten van de gehele vastgoedportefeuille toegelicht.

Optimalisatie vastgoed
Diverse gebouwen van de vastgoedportefeuille zijn onderdeel van lopende besluitvorming en strategische heroverweging, waar het afgelopen jaar de eerste stappen in zijn ondernomen. Het gaat om de volgende ontwikkelingen, waarover besluitvorming in 2019 zal plaatsvinden:

- heroriëntatie Warenar complex;
- onderzoek multifunctionele sporthal ter vervanging van de Schulpwei en de Kievietenhal;
- voorbereiden herbouw van voormalige gymzaal aan de Burmanlaan;
- proces over het toekomstig gebruik van de Paauw;
- onderzoeken van mogelijkheden voor de verkoop van de Zonneveldweg (voormalig O&O gebouw);
- besluitvorming voorbereid Middelweg (Den Deijlschool);

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

- beëindiging intentie voor centrale huisvesting in het gemeentekantoor, actualisatie van het beheerplan wordt voorbereid.

De volgende panden zijn in 2018 verkocht;

- Prinses Marielaan 17
- Paauwlaan 2c

Het invoeren van een kostendekkende huurprijs is voorbereid en zal uiterlijk medio 2019 ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

Duurzaamheid

De verduurzaming gemeentelijk vastgoed staat op de agenda. In 2019 wordt per pand in beeld gebracht welke maatregelen het meest effectief zijn om een pand te verduurzamen.

De Paauw

De restauratie van de buitenzijde van De Paauw wordt volgens restauratievisie uitgevoerd. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de periode van bewoning door Prins Frederik. De werkzaamheden verlopen voorspoedig en naar verwachting worden deze werkzaamheden eind 2019 afgerond.

Restobjecten

De pergola op het landgoed De Paauw is vanwege een aanrijding ernstig beschadigd en wordt hersteld. De herstelwerkzaamheden aan de pergola op het landgoed De Paauw lopen door in 2019 vanwege het vergunningstraject en weersomstandigheden.

Taakveld: 0.4 Overhead

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Het zo efficiënt en effectief mogelijk uitvoeren van de dienstverlening.	In overleg treden met het bestuur van de werkorganisatie Duivenvoorde om efficiency en effectiviteit te continueren.

De gemeente Wassenaar werkt samen met de gemeente Voorschoten in de gezamenlijke 'Werkorganisatie Duivenvoorde'. Het beleid is met het oog op efficiëntie op een aantal thema's geharmoniseerd. Door gezamenlijke overlegmomenten tussen de deelnemende gemeenten en de Werkorganisatie Duivenvoorde is de kwaliteit van de dienstverlening gewaarborgd.

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018
01	Formatie	FTE per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	0,18	0,19	0,23
02	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	0,18	0,18	0,22
03	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	€ 255,-	€ 277,-	€ 264,14
04	Externe inhuur	kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	15,18%	0.44 %	15,24%
05	Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	6,55%	11,86 %	9,98 %

Met uitzondering van de griffie, de gemeentesecretaris en de schooladviesdienst heeft de gemeente Wassenaar geen bezoldigd personeel in dienst. De gemeente betaalt een bijdrage aan de GR Werkorganisatie Duivenvoorde voor de uitvoering van de gemeentelijke dienstverlening. Daardoor zijn de indicatoren onvergelijkbaar met andere gemeenten.

Taakveld: 0.5 Treasury

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
De financieringsfunctie van de gemeente is geoptimaliseerd, waardoor we een zo optimaal mogelijk financieringsresultaat behalen.	Looptijden van uitstaande en aangetrokken geldleningen worden afgestemd op liquiditeitsprognose.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Het treasuryresultaat staat onder druk door de geringe rentevergoeding die de markt biedt. Ook de te ontvangen vergoeding op de bij het Rijk aan te houden tegoeden is zo goed als verwaarloosbaar. Daarnaast neemt het bedrag aan nog uitstaande ambtenarenhypotheken gestaag af waardoor de hiervoor ontvangen rente ook jaarlijks vermindert.

Taakveld: 0.61 OZB Woningen

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Het totaal van de OZB en andere woonlasten blijft binnen de geprognosticeerde inflatiecorrectie.	Toepassen inflatiecorrectie.

In 2018 zijn de belastingopbrengsten met het inflatiepercentage van 1,4% verhoogd, conform de Kaderbrief. Bij het vaststellen van de begroting is een verlaging toegepast vanwege een te verwachten meeropbrengst 2017. Het verschil is conform amendement bij de begroting 2017 gecorrigeerd op de OZB raming in de begroting 2018. Per saldo is de opbrengst met 0,35% verhoogd.

Taakveld: 0.62 OZB Niet-Woningen

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Het totaal van de OZB en overige lasten blijft binnen de geprognosticeerde inflatiecorrectie.	Toepassen inflatiecorrectie.

OZB niet-woningen.
In 2018 zijn de belastingopbrengsten met het inflatiepercentage van 1,4% verhoogd conform de Kaderbrief.

Taakveld: 0.64 Belastingen overig

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
De stijging van de belastingopbrengst bedraagt niet meer dan de correctie voor inflatie.	Toepassen inflatiecorrectie.

Overige belastingen.
Onder de overige belastingen vallen hondenbelasting, toeristenbelasting, precariobelasting, ondernemersheffing (reclamebelasting) en de BIZ-bijdragen (Bedrijveninvesteringszone).

In 2018 zijn de opbrengsten van de hondenbelasting en de toeristenbelasting met het inflatiepercentage van 1,4% verhoogd, conform de kaderbrief. De precariobelasting voor kabels en leidingen is niet verhoogd met een inflatiecorrectie omdat dit wettelijk niet meer is toegestaan met ingang van 2017. Het maximale tarief is gelijk aan dat van 2016.

De opbrengst voor de ondernemersheffing (reclamebelasting) wordt, onder aftrek van kosten, uitgekeerd aan het ondernemersfonds. De opbrengst is voor 2018 niet verhoogd ten opzichte van 2017.

De opbrengst Bedrijveninvesteringszone (BIZ) Maaldrift en de BIZ pandeigenaren Centrum Wassenaar worden onder aftrek van kosten uitgekeerd aan de BIZ-verenigingen. Op de BIZ-bijdrage is geen inflatiecorrectie toegepast.

Taakveld: 0.7 Alg uitk. & ov. uitk. gemeentefonds

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Bestuur en organisatie zijn tijdig en juist geïnformeerd over de ontwikkeling van het gemeentefonds. Het is daardoor mogelijk om tijdig te anticiperen op de gevolgen en hierop beleid te ontwikkelen.	In begroting, bestuursrapportages en informatiebrieven wordt de raad geïnformeerd over de (verwachte) ontwikkeling van de algemene uitkering.

Met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen is in 2018 een extra circulaire over de algemene uitkering uit het gemeentefonds gepubliceerd, de Maartcirculaire. Daarmee werden financiële gevolgen van het Regeerakkoord en de programmastart van het interbestuurlijk programma bekend.

Daarnaast meldde de maartcirculaire dat met ingang van 2018 de financiële kaders voor Sociale zekerheid en Zorg meetellen in de berekening van de ontwikkeling van het gemeentefonds. Dit ligt voor de hand

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

aangezien de gemeenten sinds 2015 extra taken uitvoeren op deze gebieden.

De gevolgen van de maart-, mei- en septembercirculaire zijn verwerkt in de begrotingsramingen voor 2018. De gevolgen van de decembercirculaire zijn opgenomen in de jaarrekening.

Taakveld: 0.8 Overige baten en lasten

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Verantwoorden van eventuele taakstellingen en stelposten.	Ramen van de post onvoorzien.

Op dit taakveld worden de lasten en baten verantwoord die niet aan specifieke taakvelden zijn toe te rekenen. Het gaat daarbij onder andere om loon- en prijsindexatie, de post onvoorzien en eventuele bijstellingen van de voorziening voor dubieuze debiteuren. Voor de financiële verantwoording wordt verwezen naar de toelichting in het jaarrekeningdeel.

Taakveld: 0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Op een verantwoorde wijze de nieuwe regelgeving implementeren in onze (administratieve) organisatie.	Standaardisering dossiervorming en fiscale agenda opnemen in de reguliere P&C-cyclus.

In 2018 is geen sprake van vpb-plichtige activiteiten.

Taakveld: 0.10 Mutaties reserves

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Een structureel en reëel sluitende begroting.	Treffen van maatregelen voor een structureel sluitende begroting.

Reserves worden jaarlijks bij het opstellen van de jaarrekening geëvalueerd. Bij alle reserves wordt beoordeeld of het doel waarvoor de reserves zijn gevormd nog relevant is en of de omvang nog in overeenstemming is met de gestelde doelen.

Taakveld: 0.11 Resultaat rekening baten en lasten

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Een structureel en reëel sluitende begroting	Naleven overkoepelend financieel beleidskader

Verbonden partijen

Verbonden Partijen	Taakveld
Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland	0.61, 0.62 en 0.64
Werkorganisatie Duivenvoorde	Alle taakvelden
Holland Rijnland	0.1
BNG NV	0.5
Alliander NV	0.5
Dunea NV	0.5

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Wat heeft het gekost

P0 Bestuur en ondersteuning bedragen x € 1.000,- ("-" = nadeel / "+" = voordeel)		**Begroting 2018 primair**	**Begroting 2018 actueel**	**Rekening 2018**
0.1 Bestuur	Baten	11	1.910	1.910
	Lasten	-2.067	-2.528	-2.407
	Saldo	-2.056	-618	-497
0.2 Burgerzaken	Baten	585	572	581
	Lasten	-950	-986	-993
	Saldo	-366	-414	-412
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Baten	0	98	100
	Lasten	-381	-480	-453
	Saldo	-381	-382	-353
0.4 Overhead	Baten	95	67	48
	Lasten	-7.310	-7.480	-6.933
	Saldo	-7.215	-7.413	-6.885
0.5 Treasury	Baten	1.212	1.501	1.470
	Lasten	-39	-39	-20
	Saldo	1.173	1.462	1.450
0.61 OZB Woningen	Baten	6.672	6.696	6.728
	Lasten	-426	-244	-242
	Saldo	6.246	6.452	6.486
0.62 OZB Niet-Woningen	Baten	2.418	2.418	2.465
	Lasten	0	-76	-76
	Saldo	2.418	2.342	2.389
0.64 Belastingen overig	Baten	2.289	2.289	2.283
	Lasten	-99	-112	-105
	Saldo	2.191	2.177	2.179
0.7 Alg uitk. & ov. uitk. gemeentefonds	Baten	25.950	26.080	26.161
	Lasten	0	0	0
	Saldo	25.950	26.080	26.161
0.8 Overige baten en lasten	Baten	0	0	0
	Lasten	-998	-122	-274
	Saldo	-998	-122	-274
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	Baten	0	0	0
	Lasten	0	0	0
	Saldo	0	0	0
0.10 Mutaties reserves	Baten	0	0	0
	Lasten	0	0	0
	Saldo	0	0	0

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

0.11 Resultaat rekening baten en lasten	Baten	0	0	0
	Lasten	0	0	0
	Saldo	0	0	0
Totaal baten		39.232	41.633	41.746
Totaal lasten		-12.270	-12.068	-11.502
Saldo van baten en lasten		**26.962**	**29.565**	**30.244**

Onttrekking reserves	613	1.640	1.620
Toevoeging reserves	0	-1.577	-1.577
Mutaties reserves	**613**	**63**	**43**

Programma resultaat	**27.576**	**29.627**	**30.287**

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie
doeleinden d.d: 14-6-2019

P1 Veiligheid

Doelstelling: "Wat wilden we bereiken ?"

Een veilig dorp, daarom richten we ons op het terugdringen van inbraken en overlast;

Verhogen van de sociale veiligheid;

De politie en handhavers zijn zichtbaar aanwezig; er is toezicht op handhaving van de regels;

Burgers zijn betrokken bij het veiligheidsbeleid en nemen hierin zelf initiatieven;

Integrale samenwerking tussen alle partners die betrokken zijn bij de veiligheid, we werken hiervoor samen in de Veiligheidsregio Haaglanden.

Het college vult deze doelstelling in met de volgende taakvelden:

Taakveld: 1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Wat waren we van plan ?

Bij crisisbeheersing ligt het accent op preventie en zelfredzaamheid. We ondersteunen kwetsbare groepen waar het nodig is;

De brandweer richt zich, naast de bestrijding van branden, steeds meer op de preventietaken. We werken steeds meer samen in de Veiligheidsregio Haaglanden.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Bij de borging van regionale crisisplannen wordt specifiek aandacht besteed aan kwetsbare groepen.

Voor de specifieke afspraken over preventietaken wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden Partijen (VRHM).

In Wassenaar hebben in 2018 geen rampen, crises of zware ongevallen plaatsgevonden.

Crisisplannen

De crisisfunctionarissen van Wassenaar (bestuurlijk en ambtelijk) zijn in 2018 lokaal en regionaal binnen de Veiligheidsregio Haaglanden opgeleid, getraind en geoefend. In januari was er voor de gehele crisisorganisatie een opkomstoefening, In de 2e helft van 2018 heeft het (nieuwe) college meegedaan aan enkele crisisoefeningen. Voor een toelichting op de taken van de brandweer verwijzen wij naar de paragraaf

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Verbonden Partijen (VRH).

Taakveld: 1.2 Openbare orde en veiligheid

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Bij de uitvoering van het veiligheidsbeleid investeren in participatie, door de samenwerking in veiligheidsketen, bewoners, maatschappelijke organisaties te behouden en te bevorderen.	Gemeente bepaalt de norm en betrekt alle relevante partners en partijen; Lokale initiatieven worden aangemoedigd.

De gemeente bepaalt de norm en betrekt alle relevante partners en partijen
Het aantal Burgernetdeelnemers is in 2018 uitgebreid tot ongeveer 3.100 (ruim 12%) waarmee de oorspronkelijke doelstelling van 5% ruimschoots is bereikt. Burgernetmeldingen worden – naast tijdkritische meldingen zoals een vermissing - vooral uitgezet na de melding van een woninginbraak. In de omgeving van het getroffen adres worden daarnaast besmettingsbrieven bezorgd. Hiermee worden omwonenden geïnformeerd en gealarmeerd en worden preventie-adviezen gegeven. In 2018 werden ruim 3.000 besmettingsbrieven bezorgd.

Prioritering integraal veiligheidsbeleid
Er is een uitgebreide integrale veiligheidsanalyse gemaakt. Deze is mede gebaseerd op raadpleging van interne en externe partners en de uitkomsten van een bewonersbijeenkomst veiligheid. Hieruit zijn de belangrijkste aandachtspunten en prioriteiten afgeleid voor het gemeentelijk integraal veiligheidsbeleid voor de periode 2019-2022. Tijdens de bewonersbijeenkomst werd specifiek het thema ondermijning onder ieders aandacht gebracht.

Lokale initiatieven
Verspreid over de gemeente Wassenaar zijn inmiddels rond 25 buurt-Whatsapp-groepen actief. Sommige buurten maken gebruik van de app Nextdoor. Buurtbewoners houden elkaar in toenemende mate op de hoogte van opvallende en verdachte situaties. Met het tijdig signaleren en melden van verdachte situaties wordt de “heterdaad-kracht” van de politie verder vergroot.

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018
06	Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt		nvt	Nvt
07	Harde kern jongeren	Aantal per 10.000 inwoners	KLPD		nvt	Nvt
08	Winkeldiefstallen	Aantal per 10.000 inwoners	CBS		1	1
09	Geweldsmisdrijven	Aantal per 10.000 inwoners	CBS		0	3
10	Diefstallen uit woning	Aantal per 10.000 inwoners	CBS		7	3
11	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS		0	4

Verbonden partijen

Verbonden Partijen	Taakveld
Veiligheidsregio Haaglanden (VRH)	1.1 Crisisbeheersing en brandweer

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Wat heeft het gekost

P1 Veiligheid bedragen x € 1.000,- ("-" = nadeel / "+" = voordeel)		**Begroting 2018 primair**	**Begroting 2018 actueel**	**Rekening 2018**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Baten	0	0	6
	Lasten	-2.039	-2.055	-2.045
	Saldo	-2.039	-2.055	-2.040
1.2 Openbare orde en veiligheid	Baten	22	46	44
	Lasten	-674	-707	-701
	Saldo	-653	-661	-657
Totaal baten		22	46	50
Totaal lasten		-2.714	-2.762	-2.746
Saldo van baten en lasten		**-2.692**	**-2.716**	**-2.697**

Onttrekking reserves	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0
Mutaties reserves	**0**	**0**	**0**

Programma resultaat	**-2.692**	**-2.716**	**-2.697**

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

P2 Verkeer en vervoer

Doelstelling: "Wat wilden we bereiken ?"

Verhogen van de verkeersveiligheid met name voor fietsers, scootmobielen en voetgangers, bij voorkeur door maatregelen die het gedrag van verkeersdeelnemers beïnvloeden;

Goede bereikbaarheid door verbetering van de toegang- en uitvalswegen van Wassenaar.

Het college vult deze doelstelling in met de volgende taakvelden:

Taakveld: 2.1 Verkeer en vervoer

Wat waren we van plan ?

Verbetering van de veiligheid, doorstroming en bereikbaarheid tegen aanvaardbare kosten. Veiligheid voor langzaam verkeer heeft daarbij prioriteit;

Verbeteren van de toegankelijkheid voor weggebruikers;

Handhaven van het onderhouds-niveau van de wegen op minimaal niveau B, conform beheerplan.

Hoe hebben we dat gedaan ?

Monitoren en waar mogelijk bijsturen van de bouwwerkzaamheden aan de RijnlandRoute om de verkeershinder zo veel mogelijk te beperken;

Onder de aandacht brengen van businesscase N44 om de doorstroming te verbeteren;

Adviseren en nemen beleidsmaatregelen bij verkeer- en vervoervraagstukken;

In samenspraak met samenleving uitvoeren van kleine verkeersmaatregelen zoals plaatsen fiets(parkeer)voorzieningen, bebording en verkeersdrempels;

De openbare ruimte en de daaronder vallende beheerarealen schoon, heel en veilig te houden;

Uitvoeren van vastgestelde beheerplannen.

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Monitoren en waar mogelijk bijsturen bouwwerkzaamheden RijnlandRoute
De aanleg van de RijnlandRoute is in volle gang. In het najaar van 2018 is het informatiecentrum over de Rijnlandroute geopend waar belangstellenden met hun vragen terecht kunnen. Samen met de provincie, Rijkswaterstaat en de aannemerscombinatie Comol 5 heeft in 2018 veelvuldig overleg plaatsgevonden en zijn maatregelen genomen om de verkeersoverlast van de bouwwerkzaamheden te beperken. De ondernemers van Wassenaar zijn onder andere geïnformeerd tijdens informatieavonden. Daarnaast is in het najaar van 2018 het informatiecentrum over de Rijnlandroute geopend waar belangstellenden met hun vragen terecht kunnen.

Businesscase N44
In samenwerking met adviesbureau Royal Haskonings HDHV en Rijkswaterstaat is een "businesscase N44" opgesteld en gepresenteerd aan de raad. In het onderzoek is gekeken welke ingrepen in de N44 haalbaar zijn en welke invloed deze hebben op de doorstroming van de weg.

Verkeersprojecten
Kruising N44/ Rozenweg
Als uitvloeisel van de bestuursovereenkomst RijnlandRoute is samen met Rijkswaterstaat bekeken welke verbeterslagen er mogelijk zijn om de doorstroming van het verkeer rondom de kruising N44/Rozenweg te verbeteren. Dit kruispunt vormt een van de grootste knelpunten in de bereikbaarheid van Wassenaar. De verwachting is dat de resultaten van dit onderzoek in 2019 met de raad gedeeld kunnen worden.

Rijrichting Johan de Wittstraat
In 2017 zijn diverse wegen in het centrum opnieuw ingericht. Bij de Johan de Wittstraat is gekozen voor het instellen van éénrichtingsverkeer. Welke rijrichting de beste doorstroming geeft is nog niet helemaal duidelijk. Er is aanvankelijk gekozen voor de rijrichting van noord naar zuid (komende vanaf de Van Zuylen van Nijeveltstraat richting de Lange Kerkdam). Naar aanleiding van klachten is twijfel ontstaan of de gemaakte keuze de juiste was. Bij wijze van proef is medio 2018 de rijrichting bepaald van zuid naar noord. Daarbij is toegezegd dat op basis van de ervaringen en metingen van beide rijrichtingen een definitieve keuze voor een rijrichting wordt gemaakt. Eind 2018 is gestart met de evaluatie en in 2019 zal worden besloten wat de definitieve rijrichting zal worden.

Verkeersprojecten
- De werkzaamheden aan de Waalsdorperlaan en Buurtweg zijn in 2018 afgerond. Ook de reconstructie van het kruispunt Buurtweg-Zijdeweg en de verplaatsing van het koffiehuisje vallen onder dit project. Hierbij is geprobeerd om het verkeersaanbod op deze wegen zo efficiënt, veilig en comfortabel mogelijk voor zowel de weggebruiker als de omgeving af te wikkelen. Dit is onder andere gebeurd door de aanleg van een tweerichtingsfietspad op de Buurtweg.
- In het noorden van Wassenaar heeft een grootschalige reconstructie van de Zonneveldweg en de Oostdorperweg plaatsgevonden. Met name de werkzaamheden aan de Oostdorperweg hebben in het najaar tot verkeershinder elders in Wassenaar geleid. Deze aanpak wordt in de loop van 2019 geëvalueerd om te

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

bekijken hoe deze verkeershinder in de toekomst verminderd kan worden.

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018
12	Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig	%	VeiligheidNL		-	
13	Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser	%	VeiligheidNL		-	

Taakveld: 2.2 Parkeren

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Reguleren van het parkeeraanbod waarbij het geen beperkingen oplevert voor het voorzieningenniveau en bijdraagt aan de verkeersveiligheid; Voldoende parkeergelegenheid voor alle doelgroepen zodanig dat de kwaliteit van de leefomgeving gewaarborgd is.	Continueren gratis parkeren centrum; Uitbreiden van het aantal openbare oplaadpunten voor elektrische auto's.

Elektrische oplaadpalen

In 2018 heeft een verdere uitrol van het netwerk aan openbare oplaadpalen voor elektrische auto's plaatsgevonden. In 2018 zijn er 26 nieuwe oplaadpalen voor elektrische auto's geplaatst. Het totaal komt nu uit op 76.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Taakveld: 2.3 Recreatieve havens

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
(Laten) ontwikkelen van de dorpshaven zodat er een eigen karakteristiek ontstaat binnen Wassenaar. Behouden van de overige recreatieve havens.	Opstellen omgevingsplan en herinrichting openbare ruimte Havengebied.

Zie voor verantwoording bij taakveld 8.1

Taakveld: 2.5 Openbaar vervoer

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Verbeteren van het openbaar vervoernetwerk in Metropool-verband.	Binnen MRDH inzetten op voor- en na transport richting station Voorschoten (last mile); Voor de nieuwe concessie aandacht vragen voor ontbrekende schakels in het netwerk en bediening in de avonduren.

Nachtbus vanuit Den Haag via Voorschoten naar Wassenaar
Sinds eind 2018 rijdt er in het weekend een nachtbus tussen Den Haag en Wassenaar.
HTM rijdt op vrijdag- en zaterdagnacht tussen 01.00 uur en 05.00 uur op het hele uur vanaf de halte Buitenhof in Den Haag via Voorschoten naar Wassenaar.

Onderzoek verbinding met Voorschoten/ Aanbesteding concessie Haaglanden Streek
In het ontwikkelplan (najaar 2018) van de vervoerder Arriva (concessiehouder Zuid-Holland Noord) is opgenomen dat in 2019 een onderzoek zal plaatsvinden naar de mogelijke realisatie van een busverbinding tussen Voorschoten en Wassenaar.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Verbonden partijen

Verbonden Partijen	Taakveld
GR Metropoolregio Rotterdam-Den Haag	2.5 Openbaar vervoer

Wat heeft het gekost

P2 Verkeer en vervoer bedragen x € 1.000,- ("-" = nadeel / "+" = voordeel)		**Begroting 2018 primair**	**Begroting 2018 actueel**	**Rekening 2018**
2.1 Verkeer en vervoer	Baten	98	286	394
	Lasten	-3.858	-5.515	-5.350
	Saldo	-3.760	-5.229	-4.957
2.2 Parkeren	Baten	167	141	137
	Lasten	-250	-267	-261
	Saldo	-83	-126	-124
2.3 Recreatieve havens	Baten	26	26	21
	Lasten	-29	-30	-29
	Saldo	-2	-4	-8
2.4 Economische havens en waterwegen	Baten	0	0	0
	Lasten	0	0	0
	Saldo	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	Baten	0	0	0
	Lasten	-110	-117	-117
	Saldo	-110	-117	-117
Totaal baten		291	453	552
Totaal lasten		-4.247	-5.928	-5.758
Saldo van baten en lasten		**-3.956**	**-5.475**	**-5.206**

Onttrekking reserves	109	2.196	2.140
Toevoeging reserves	0	-517	-517
Mutaties reserves	**109**	**1.679**	**1.623**

Programma resultaat	**-3.846**	**-3.796**	**-3.583**

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie
doeleinden d.d: 14-6-2019

P3 Economie

Doelstelling: "Wat wilden we bereiken ?"

Wassenaar is een aantrekkelijk vestigingsgebied voor ondernemers. Ondernemers krijgen de ruimte, onder andere door minder regels en een goed faciliterend beleid passend binnen het karakter van Wassenaar;

Er is een goede mix van grote en kleine ondernemers, Wassenaar is aantrekkelijk voor innovatieve bedrijfstakken;

ZZP-ers vinden in Wassenaar bedrijfsruimte.

Het college vult deze doelstelling in met de volgende taakvelden:

Taakveld: 3.1 Economische ontwikkeling

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Behouden en toekomstbestendig maken van het gevarieerde en kwalitatief hoogstaande winkel- en horeca aanbod in Wassenaar samen met ondernemers en inwoners; Behouden van de aantrekkelijkheid van het vestigingsklimaat voor bedrijvigheid, in samenwerking met de regio; Stimuleren van werkgelegenheid met aandacht voor duurzame bedrijvigheid.	Plan ontwikkelen om de Winkelhaak als verbindende winkelroute in het centrum meer samenhangend te maken; Mogelijkheden samenwerking onderzoeken voor het Stadhoudersplein; Accountmanagement voor ondernemers verder versterken en meer gezamenlijk optrekken met accountmanagement arbeidsmarkt in samenwerking met W&I.

Ontwikkeling centrum

Voor de noodzakelijke versterking en het toekomstbestendig maken van het centrum hebben gemeente, ondernemers en pandeigenaren in 2018 gezamenlijk een Beeldkwaliteitsplan opgesteld. Hiervoor heeft de gemeente gebruik kunnen maken van een subsidieregeling bij de MRDH. Het beeldkwaliteitsplan is een

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

meerjarig streefbeeld dat vanaf 2019 in fasen gezamenlijk wordt uitgewerkt.
Om gewenste oplossingen voor fietsparkeren te testen is in 2018 een experiment gestart met verplaatsbare fietsparkeerplaatsen (fietsvlonders).

Mogelijkheden samenwerking onderzoeken voor het Stadhoudersplein
In 2018 hebben de winkeliers en pandeigenaren aan het Stadhoudersplein nog geen beroep op de gemeentelijke expertise gedaan ten behoeve van de verkenning van mogelijkheden van samenwerking voor het Stadhoudersplein.

Accountmanagement voor ondernemers verder versterken
In 2018 heeft een themabijeenkomst plaatsgevonden met ondernemers en werkzoekenden en zijn gezamenlijke werkbezoeken bij ondernemers geweest. Er is gestart met het verbeteren van de samenwerking tussen ondernemers en de gemeente. Zo zijn ondernemers proactief benaderd en is gewerkt aan het intern en extern vergroten van de bekendheid van de bedrijfscontactfunctionarissen.

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018
14	Functiemenging	%	LISA	45	45	
16	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	153,5	155	

Het percentage functievermenging geeft de verhouding weer tussen het aantal banen en het aantal woningen. In Wassenaar zijn iets meer woningen dan banen (functiemenging <50). De verwachting is dat het percentage functiemenging iets toeneemt, door een verwachte stijging van het aantal banen en beperkte woningbouw. De stijging van vestigingen van bedrijven is het gevolg van de aantrekkende economie, lokale en regionale activiteiten om de economie te versterken en het beter promoten en verbinden van wat Wassenaar toeristisch en recreatief gezien te bieden heeft.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Taakveld: 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Zorgdragen voor, en stimuleren van, een hoog kwaliteitsniveau van de bedrijfsinfrastructuur onder andere door het instellen van een goed werkende actieve parkmanagementorganisatie.	Faciliteren van initiatieven op de bedrijventerreinen Van Hallstraat, Maaldrift en Hoge Klei.

In 2018 heeft de gemeente diverse initiatieven op de bedrijventerreinen van Hallstraat, Maaldrift en Hoge Klei gefaciliteerd. De samenwerking met de Vereniging Ondernemers Maaldrift en Bedrijveninvesteringszone (BIZ) is voortgezet. Binnen de MRDH is gewerkt aan een regionale bedrijventerreinenstrategie. Ook heeft hierbij een verkenning plaatsgvonden van de bedrijven die zich zouden kunnen vestigen op Maaldrift.

Taakveld: 3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Streven naar optimale dienstverlening aan ondernemers en vermindering van de regeldruk.	Zorgdragen voor up to date ondernemersloket Weekmarkt en evalueren aanbod standplaatsen.

Zorgdragen voor up to date ondernemersloket
Om aan te sluiten bij de behoefte van de ondernemers en de ontwikkelingen in de markt is in 2018 het digitale ondernemersloket van de gemeente actueel gehouden.

Weekmarkt en evalueren aanbod standplaatsen
De versterking van de Weekmarkt is gekenmerkt door het oplossen van technisch ongemak en het verbeteren van stroomvoorzieningen. Hiermee is een basis gelegd voor een meer visionaire samenwerking. De markt zou nog kunnen winnen aan zichtbaarheid.

In 2018 is in overleg met de centrumondernemers het standplaatsbeleid gewijzigd. Met het bevriezen van het aantal standplaatsvergunningen is voorkomen dat bestaande rechten in de weg staan voor een voldoende integraal omgevingsplan.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Taakveld: 3.4 Economische promotie

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Beter op de kaart zetten wat Wassenaar te bieden heeft door het verbeteren van de toeristische infrastructuur. Toeristen zullen hierdoor meer besteden.	Samen met Stichting Wassenaar-Voorschoten Marketing en Gemeente Voorschoten uitvoering geven aan activiteitenlijst 2017-2019; Uitvoeren regio marketing Stad+Kust ('Be good and tell it'); Verbeteren Toeristische Bewegwijzering; Samenwerken toeristische sector regio Leiden en Den Haag.

Activiteitenlijst 2017-2019

In 2018 is samen met Stichting Wassenaar-Voorschoten Marketing en de gemeente Voorschoten de toeristische en recreatieve activiteitenlijst 2017-2019 uitgevoerd. Ook is de toeristische website van Wassenaar en Voorschoten gelanceerd en wordt steeds actiever gebruik gemaakt van social mediakanalen. De online marketing rekent op een toenemende bezoekersstroom.

Stad en kust

Om de internationale bezoeker en de bewoners uit de regio te verleiden tot intensiever regiobezoek zijn onder de vlag 'Stad + Kust' samen met regiogemeenten concrete (marketing)activiteiten uitgevoerd.

Toeristische bewegwijzering

Op en om het kruispunt Van Zuylen van Nijeveltstraat/Storm van 's-Gravensandeweg en op en rond het kruispunt Van Zuylen van Nijeveltstraat /Katwijkseweg is de bewegwijzering naar het strand en Duinrell aangepast aan de richtlijnen voor toeristische bewegwijzeringen (CROW). Dit betekende een reductie van het aantal borden in de openbare ruimte en een verbetering van de vindbaarheid voor de (buitenlandse) bezoeker.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Verbonden partijen

Verbonden Partijen	Taakveld
GR Metropoolregio Rotterdam-Den Haag	3.1 Economische ontwikkeling
Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland	3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen 3.4 Economische promotie

Wat heeft het gekost

P3 Economie bedragen x € 1.000,- ("-" = nadeel / "+" = voordeel)		**Begroting 2018 primair**	**Begroting 2018 actueel**	**Rekening 2018**
3.1 Economische ontwikkeling	Baten	75	0	-2
	Lasten	-280	-215	-216
	Saldo	-206	-215	-217
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Baten	0	0	0
	Lasten	-6	-7	-7
	Saldo	-6	-7	-7
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	Baten	43	118	101
	Lasten	-73	-153	-149
	Saldo	-30	-35	-48
3.4 Economische promotie	Baten	890	827	827
	Lasten	-31	-59	-60
	Saldo	858	768	767
Totaal baten		1.008	945	926
Totaal lasten		-391	-433	-432
Saldo van baten en lasten		**616**	**512**	**494**

Onttrekking reserves	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0
Mutaties reserves	**0**	**0**	**0**

Programma resultaat	**616**	**512**	**494**

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie
doeleinden d.d: 14-6-2019

P4 Onderwijs

Doelstelling: "Wat wilden we bereiken ?"

Goede voorbereiding van de jeugd, cognitief, sociaal, sportief en cultureel met ruimte voor eigen ontwikkeling;

Onderwijs in Wassenaar is voor iedereen bereikbaar en kinderen hebben kansen op hun eigen niveau. Sociale- en taalachterstanden willen we voorkomen;

Het is belangrijk dat in Wassenaar goede en adequate onderwijshuisvesting is.

Het college vult deze doelstelling in met de volgende taakvelden:

Taakveld: 4.1 Openbaar basisonderwijs

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Zorg dragen voor voldoende openbaar onderwijs.	Uitvoering wettelijke taken

Uitvoeren wettelijke taken
De gemeente heeft een aantal wettelijke taken om invulling te geven aan de zorgplicht voor voldoende openbaar onderwijs, zoals het aanstellen van het bestuur. Ook het beoordelen van eventuele huisvestingsaanvragen is een taak van de gemeente.

Taakveld: 4.2 Onderwijshuisvesting

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Goede onderwijshuisvesting; De kwaliteit van de onderwijsgebouwen behouden na de overheveling van de verantwoordelijkheid voor het buitenonderhoud van scholen naar de	Aanvragen behandelen voor uitbreiding of nieuwbouw Nota Onderwijshuisvesting Wassenaar

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

schoolbesturen.	

Aanvragen behandelen voor uitbreiding of nieuwbouw
De verantwoordelijkheid voor het buitenonderhoud van scholen ligt bij de schoolbesturen. De bekostiging voor uitbreiding of nieuwbouw is nog belegd bij de gemeente. Aanvragen hiervoor worden in behandeling genomen als deze worden ingediend.

Opstellen Integraal Huisvestings Plan (IHP)
In 2018 is een begin gemaakt met het opstellen van het IHP. In 2019 wordt dit ter vaststelling aan de raad voorgelegd. Het IHP geeft een meerjarige doorkijk in de noodzakelijke en wenselijke maatregelen in het kader van onderwijshuisvesting, gebaseerd op de lange termijn leerlingenprognose.

Taakveld: 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Ieder kind krijgt zoveel mogelijk de ondersteuning die het nodig heeft om aansluiting te vinden en te behouden bij het geschikte onderwijs; Sociale achterstanden en taalachterstanden bij kinderen worden voorkomen. Kinderen tot vier jaar hebben hierbij onze speciale aandacht; Kinderen de mogelijkheid bieden om hun talenten te ontwikkelen.	Bijstellen en uitvoeren VVE-beleid Uitvoeren brede school impuls Monitoren invoering Harmonisatie wet Uitvoeren Actieplan Jeugd werkeloosheid

Bijstellen en uitvoeren VVE-beleid
Door het Rijk zijn in 2018 extra middelen voor Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) beschikbaar gesteld. Vanaf 1 januari 2018 is de wetgeving rondom de financiële structuur en het kwaliteitskader van de peuterspeelzalen en kinderopvang gewijzigd. Het VVE-beleid is hierop aangepast; via overleg en betrokkenheid van de schooladviesdienst, wordt de invoering gemonitord.

Begin 2019 zal een nieuw VVE-beleid aan de Raad worden voorgelegd.

Uitvoeren brede school impuls
Talentum richt zich op het realiseren van hechte samenwerkingsverbanden tussen scholen, verenigingen, sportclubs, culturele instellingen en andere organisaties die jeugd en onderwijs als (een van hun)

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

kernactiviteiten hebben. In het schooljaar 2017-2018 heeft Talentum voor 1.675 verschillende kinderen activiteiten verzorgd.

Uitvoeren actieplan Jeugdwerkgelegenheid
Er is verdere uitvoering gegeven aan het actieplan Jeugdwerkloosheid om het aantal voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie terug te dringen. Deze activiteiten worden vanaf 2019 ondergebracht in het nieuwe arbeidsmarktbeleid.

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018
17	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	0,2	0,2	

Absoluut verzuim ligt onder het regionaal gemiddelde. Kinderen zijn beter in beeld gebracht en scholen melden sneller waardoor problemen eerder worden aangepakt.

18	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	9,5	9,5	

Relatief verzuim ligt onder het regionaal gemiddelde. Kinderen zijn beter in beeld gebracht en scholen melden sneller waardoor problemen eerder worden aangepakt.

19	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO	1,5	1,3	

Het vroegtijdig schoolverlaten ligt onder het landelijk gemiddelde. Kinderen zijn beter in beeld gebracht en scholen melden sneller waardoor problemen eerder worden aangepakt.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Wat heeft het gekost

P4 Onderwijs bedragen x € 1.000,- ("-" = nadeel / "+" = voordeel)		**Begroting 2018 primair**	**Begroting 2018 actueel**	**Rekening 2018**
4.1 Openbaar basisonderwijs	Baten	0	0	0
	Lasten	-19	-29	-15
	Saldo	-19	-29	-15
4.2 Onderwijshuisvesting	Baten	4	0	0
	Lasten	-1.304	-1.273	-1.301
	Saldo	-1.300	-1.273	-1.301
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Baten	335	329	267
	Lasten	-1.509	-1.595	-1.415
	Saldo	-1.174	-1.266	-1.147
Totaal baten		339	329	268
Totaal lasten		-2.831	-2.898	-2.730
Saldo van baten en lasten		**-2.493**	**-2.569**	**-2.463**

Onttrekking reserves	436	528	419
Toevoeging reserves	-347	-347	-347
Mutaties reserves	**89**	**181**	**72**

Programma resultaat	**-2.404**	**-2.388**	**-2.391**

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

P5 Sport, cultuur en recreatie

Doelstelling: "Wat wilden we bereiken ?"

Gezonde, betrokken en actieve inwoners en sterke verenigingen die zoveel mogelijk zelfstandig kunnen opereren;

Sport is in onze visie belangrijk voor een gezonde en sociale samenleving. Daarom stimuleren wij de samenwerking van sportverenigingen, zodat ze samen sterker worden en minder een beroep hoeven te doen op de gemeente;

We willen dat onze inwoners actief mee kunnen doen aan culturele activiteiten.

Behouden van de groene buffer bij Valkenburg en groengebieden aan de zuid- en noordkant van Wassenaar.

Het college vult deze doelstelling in met de volgende taakvelden:

Taakveld: 5.1 Sportbeleid en activering

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Stimuleren dat meer mensen gaan sporten; Versterken van de positie van het Wassenaars Sportcontact als partner in de ontwikkeling van het sportbeleid.	Investeren in groot onderhoud en nieuwbouw sportfaciliteiten Uitvoeren sportnota Uitvoeren subsidiebeleid

Multifunctioneel maken nieuwe faciliteiten
Het onderzoek naar nieuwbouw van een sporthal en/of vervanging van de gymzaal Burmanlaan is in 2017 gestart. Door BBN adviseurs is een rapport opgesteld met daarin een doorrekening van een aantal alternatieven. In 2019 wordt het plan voor een nieuwe sporthal ter besluitvorming voorgelegd aan de raad.

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Gebruiken van sportfaciliteiten voor naschoolse (sport)activiteiten
Er is uitvoering gegeven aan de vastgestelde Sportnota. Er hebben incidentele investeringen plaatsgevonden om de meest ingrijpende knelpunten in de sportaccommodaties op te lossen, om zo het gebruik van de accommodaties te intensiveren en sportbeoefening te stimuleren.

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018
20	Niet-sporters	%	Gezondheidsênquete (CBS, RIVM)		41	

Onder een sporter wordt iemand verstaan die minimaal 1 keer in de week sport.
Over heel Nederland genomen is het percentage niet-sporters 48,7%. Landelijk wordt gestreefd naar een afname van het aantal niet-sporters van 10%. Dit streven is voor Wassenaar overgenomen. Daarmee blijft Wassenaar fors onder het landelijk gemiddelde en kan het als een sportieve gemeente worden gekwalificeerd.

Het gaat hier om de afname van het aantal niet-sporters, de waarde voor 2017 betreft de realisatiewaarde. 2018 en 2019 zijn streefwaarden waarmee een daling van het aantal niet-sporters met 10% t.o.v. 2015 wordt behaald. Het regionale GGD-onderzoek naar dit cijfer vindt eenmaal per vier jaar plaats, de volgende meting is in 2020. Daarom zijn geen recente realisatiewaarden beschikbaar.

Door de ontwikkeling van een nieuwe multifunctionele sporthal zijn er meer mogelijkheden om te sporten en kan het enthousiasme om te sporten toenemen. Ook zullen op netwerkbijeenkomsten met sportverenigingen en andere partijen de mogelijkheden uitgewisseld worden om mensen te stimuleren te gaan sporten.

Taakveld: 5.2 Sport-accommodaties

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Samenwerking tussen sportverenigingen bijvoorbeeld bij het delen van accommodaties; Multifunctioneel gebruik, breed toegankelijk maken, van de sportfaciliteiten.	Multifunctioneel maken nieuwe faciliteiten Netwerk bijeenkomsten en kennisoverdracht Gebruiken sportfaciliteiten voor naschoolse (sport) activiteiten

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Zie de toelichting bij taakveld 5.1.

Taakveld: 5.3 Cultuurpresentatie,-prod.en-particip

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Mensen inspireren; Bijdragen aan een hoogwaardig leefklimaat in Wassenaar; Dicht bij huis een goed kunst- en cultuuraanbod stimuleren; Lokale kunst en cultuur stimuleren; Divers aanbod voor bezoekers en bewoners van Wassenaar.	Uitvoeren cultuurnota; Netwerkbijeenkomsten; Uitvoeren subsidiebeleid.

Uitvoeren cultuurnota

· In het kader van het subsidieplan 2017-2020 is er op basis van criteria aan achttien culturele organisaties een subsidie verleend;

· Om kinderen in het primair onderwijs in aanraking te laten komen met kunst en cultuur hebben Wassenaarse basisscholen deelgenomen aan het cultuurmenu van de stichting gezamenlijke projecten Haagse Musea;

· Er heeft regulier onderhoud plaatsgevonden aan gemeentelijke beelden in de openbare ruimte;

· Er is een onderzoek gestart naar de mogelijkheden van beheer van de gemeentelijke kunstcollectie;

· Er is medewerking verleend aan het regioprofiel Haaglanden in het kader van het nationaal cultuurbeleid vanaf 2021.

Netwerkbijeenkomsten

· Tijdens het cultureel evenement in de bibliotheek was er volop mogelijkheid tot netwerken. Het organiseren van meer specifieke netwerkbijeenkomsten wordt gestimuleerd door de gemeente in 2019.

Uitvoeren subsidiebeleid

· Zie ook onder het kopje 'uitvoeren cultuurnota';

· In 2018 heeft daar waar van toepassing vaststelling plaatsgevonden over in 2017 in het kader van het subsidieplan 2017-2020 verleende subsidies aan culturele organisaties.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Taakveld: 5.4 Musea

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Divers aanbod voor bezoekers en bewoners van Wassenaar en het levend houden van de historie.	Stimuleren realisatie Historisch museum; Onderzoeken mogelijkheden om de kunstcollectie toegankelijk te maken voor een breed publiek; Faciliteren brandweermuseum.

Onderzoeken mogelijkheden om de kunstcollectie toegankelijk te maken voor een breed publiek
Er is een onderzoek gestart naar mogelijkheden voor het toegankelijk maken van de gemeentelijke kunstcollectie voor een breed publiek.

Faciliteren brandweermuseum
In 2018 heeft het Brandweermuseum een gemeentelijke bijdrage ontvangen voor het beheer van de gemeentelijke brandweercollectie. Het brandweermuseum is gehuisvest in Raadhuis De Paauw.

Taakveld: 5.5 Cultureel erfgoed

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Stimuleren van doelmatig gebruik van het cultureel erfgoed en vergroten van de zichtbaarheid en de beleving ervan.	Afronden ontwikkeling integraal erfgoedbeleid boven en onder de grond.

Na een uitgebreid doorlopen participatietraject is de integrale Erfgoedvisie 'Naar een erfgoedzorg voor iedereen' op 13 maart 2018 unaniem door de raad aangenomen, inclusief een daarbij behorend uitvoeringsprogramma. Als eerste is de bouwsteen "zorgvuldige omgang met ons erfgoed" opgepakt door in samenspraak met stakeholders de ontbrekende thema's in kaart (boven en onder grond) te brengen, zodat het 'Verhaal van Wassenaar' gecompleteerd kan worden. Ook zijn voorbereidingen getroffen voor het opzetten van een gemeentelijk erfgoedloket.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

In heel 2018 zijn de werkzaamheden voortgezet voor het digitaal ontsluiten van boven- en ondergronds cultuurhistorische informatie ten behoeve van een cultuurhistorische waardenkaart.

Van de erfgoedlijnprojecten zijn in heel 2018 de werkzaamheden voor het herstel raadhuis De Paauw en dat van de parken De Paauw, Backershagen voorgezet met daaraan gekoppeld het communicatietraject over het hoe en wat van het herstel van deze monumenten. Als vervolg hierop zijn door de gemeente als pachter van Rust en Vreugd, in samenwerking met de gelijknamige stichting Rust en Vreugd, de voorbereidende werkzaamheden gestart voor het herstel van dit park.

Met financiële steun van de provinciale erfgoedlijn Landgoederen is in samenwerking met de gemeente Voorschoten de eerste fase van het project van Frederiks parkenroute (Umfahrungsweg) afgerond. Met een factsheet en een website is het belang en de betekenis van de nalatenschap van prins Frederik voor beide gemeenten in kaart gebracht. Tijdens een publieksbijeenkomst zijn de economische, recreatieve en educatieve mogelijkheden verzameld om deze kennis beter te benutten en beleefbaar te maken.

Taakveld: 5.6 Media

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Een ondernemende en betaalbare bibliotheek voor alle inwoners, met waar mogelijk differentiatie op het gebied van financierings-bronnen, activiteiten en samenwerkingspartners; Een lokale omroep met een lokaal toereikend media-aanbod voor de inwoners van Wassenaar; Het faciliteren van een cultureel centrum.	Faciliteren eigentijdse bibliotheek; Doorvoeren besluitvorming toekomst Warenar; Voldoen aan de wettelijke zorgplicht voor bekostiging van lokale omroepactiviteiten.

Faciliteren eigentijdse bibliotheek
De bibliotheek draagt met haar activiteiten, waaronder die gericht op bestrijding van laaggeletterdheid en digibetisme, bij aan het bevorderen van zelfredzaamheid, participatie en preventie van de inwoners. Tussen de gemeente en de bibliotheek heeft regelmatig overleg plaatsgevonden, waarbij informatie wordt gedeeld.

Doorvoeren besluitvorming toekomst Warenar
De Warenar is onderdeel van strategische heroverweging. Door vertraging in de besluitvorming rond het Warenarcomplex is een inhaalslag ten behoeve van brandveilig gebruik noodzakelijk geweest. Deze werkzaamheden zijn in het najaar van 2018 afgerond.

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Voldoen aan de wettelijke zorgplicht voor bekostiging van lokale omroepactiviteiten
De gemeente bekostigt Midvliet voor het uitvoeren van de lokale omroepactiviteiten. Hiermee wordt voldaan aan de wettelijke zorgplicht. Het Commissariaat voor de Media (CvdM) heeft Midvliet in mei 2017 aangewezen als publieke media-instelling voor de gemeenten Wassenaar en Leidschendam-Voorburg. Voortvloeiend uit deze aanwijzing moest Midvliet haar programmabeleidsbepalend orgaan (pbo) wijzigen, omdat de samenstelling ook was afgestemd op het uitvoeren van omroepactiviteiten voor de gemeente Rijswijk. Deze gemeente kreeg echter een andere publieke omroep toegewezen. De gemeenteraad heeft in 2018 positief advies gegeven op de gewijzigde samenstelling van het pbo. Het CvdM heeft het advies van de raad overgenomen, waarmee de formaliteiten rondom de aanwijzing volledig zijn afgerond.

Taakveld: 5.7 Openbaar groen openlucht)recreatie

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Verbeteren van de groene kwaliteit in het centrum bijvoorbeeld door Berkhei; Het met partners vitaal en authentiek houden van het buitengebied Duin, Horst en Weide, het strand en de land-goederenzones; Verhogen van het onderhouds-niveau; Inzetten op behoud van een open groene zone van 1500 meter tussen de bebouwing van Katwijk en Wassenaar.	Informeren en faciliteren van het adopteren van groen; Werken aan de kwaliteitsverbetering van Berkhei; Uitvoering geven aan het Meerjarenprogramma Duin Horst & Weide; Uitvoering geven aan het beleid uit de Groen- en watervisie 2016-2020 en door uitvoeren van visies- en beheerplannen voor De Paauw en Backershagen; Opstellen, waar mogelijk met Katwijk, van een inrichtingsplan voor de groene zone Valkenburg; Acteren op ontwikkelingen zoals Unmanned Valley.

Informeren en faciliteren van het adopteren van groen
Onder de noemer 'Meedoen met groen' is het adopteren van groen onder de aandacht gebracht tijdens verschillende wijkbijeenkomsten. Dit heeft geresulteerd in een initiatief van de bewoners van de Dr.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Duetzlaan. Het plantsoen is opnieuw ingericht en vanaf 2019 gaan de bewoners het plantsoen grotendeels zelf onderhouden.

Berkhei
De planontwikkeling voor het Berkheiveld is afgerond. In het coalitieakkoord is echter niet voorzien in de noodzakelijke middelen die nodig waren om het plan in het afgelopen jaar uit te voeren.

Meerjarenprogramma Duin Horst & Weide
Er is uitvoering gegeven aan het Meerjarenprogramma Duin Horst & Weide. Er zijn onder meer voorbereidingen getroffen voor het aanbrengen van kunstuitingen in tunnels in Wassenaar en voor het uitvoeren van ecologische maatregelen langs de verbinding Zoetermeer naar Zee (Wassenaar). Ook is onderzoek gedaan naar mogelijke verbeteringen in de recreatieve verbinding tussen Den Haag en de landgoederenzone in Wassenaar. De verschillende onderdelen zijn opgenomen in de subsidieverstrekking zodat ze (afhankelijk van de uitkomsten van de onderzoeken) volgend jaar gerealiseerd kunnen worden.

In 2018 is binnen Nationaal Park Hollandse Duinen (NPHD) gewerkt aan het leggen van een stevige organisatorische basis. Dit heeft geresulteerd in een werkorganisatie bestaande uit Dunea, Staatsbosbeheer en de provincie Zuid-Holland. Vanaf 2019 zullen de werkorganisatie NPHD en de verschillende partners diverse projecten oppakken.

Uitvoeren Groen- en Watervisie/Paauw en Backershagen
Er zijn grote stappen gemaakt om het openbaar groen op het gewenste basisniveau te brengen. In het bijzonder is in 2018 gewerkt aan de monumentale parken De Paauw en Backershagen. In de parken zijn de beboste parkdelen opgeruimd, de paden opgeknapt en zijn bomen en heesters aangeplant die qua (blad)vorm, bloeiwijze en bladkleuren het historische karakter van de parken hersteld. Een groot deel van de herstelwerkzaamheden is in 2018 uitgevoerd. In beide parken worden de werkzaamheden in 2019 en 2020 voortgezet.

Ook is in 2018 een bijdrage geleverd aan het revitaliseren van de groeiplaatsen van de monumentale laanstructuren in Wassenaar. Zo is de bodem verbeterd bij de eiken-, linde- en beukenstructuren langs de Groot Haesebroekseweg, Stoeplaan, Schouwweg en Storm van ’s-Gravesandeweg.

In 2018 is doorgegaan met het samenstellen van de groene waardenkaart. Deze kaart geeft een actueel overzicht van de waardevolle groenobjecten- en structuren, die Wassenaar rijk is.

Groene Zone/ Valkenburg/Unmanned Valley
In 2018 heeft Wassenaar samen met Katwijk de ‘Integrale Ruimtelijke Verkenning gebied tussen Katwijk en Wassenaar’ (IRV) opgesteld met daarin de uitgangspunten van het Masterplan, de omvang van de Groene Zone (1.500 m) en de inpassing van Unmanned Valley (UMV). De IRV is op 13 maart 2018 ter kennisneming aangenomen door de raad. Tevens werd besloten het gesprek aan te gaan met de provincie en het

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Rijksvastgoedbedrijf over het resultaat van de verkenning en om de consequenties van de IRV nader uit te werken.

Na een intensief proces van meerdere maanden zijn de vier partijen erin geslaagd om tot overeenstemming te komen over Unmanned Valley Valkenburg. Op 19 december 2018 hebben de partijen de Bestuurlijke afspraken Unmanned Valley Valkenburg ondertekend, waarin ook afspraken staan over de verbreding en versterking van de Groene Zone. Er komt geen woningbouw op Wassenaars grondgebied.

Met deze concrete afspraken kan de uitwerking van de Groene Zone voortvarend worden opgepakt. Inmiddels is een werkgroep Groene Zone opgericht waarin we samen met verschillende partners werken aan een toekomstig duurzaam beheer en langdurige borging van de bufferfunctie van het gebied. Ook is gestart, ter voorbereiding van het op te stellen bestemmingsplan, met een inventarisatie van de cultuurhistorische waarden in het plangebied. Deze informatie wordt ook benut bij het Inrichtingsplan van de Groene Zone.

Aangezien de totstandkoming van de Bestuurlijke afspraken langer heeft geduurd dan voorzien, kon de daadwerkelijke uitwerking van de Groene Zone in 2018, waarvoor € 60.000 is vrijgemaakt, niet worden opgepakt.

Samenwerkingsverbanden

Samenwerkingsverband	**Landschapstafel Duin, Horst en Weide**
Juridische vorm	Samenwerkingsverband
Vestigingsplaats	Leidschendam-Voorburg (Financieel beheer van de projecten is hier ondergebracht)
Bestuur en toezicht	De Landschapstafel is de bestuurlijke samenwerking van 6 gemeenten (Den Haag, Leiden, Leidschendam-Voorburg, Voorschoten, Wassenaar en Zoetermeer), maatschappelijke organisaties en ondernemers. Elke gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van zijn eigen projecten.
Doelstelling	Behoud en ontwikkeling van de kwaliteiten van Duin Horst & Weide, gericht op waarborgen van authenticiteit, versterken van de vitaliteit en het vergroten van de leefbaarheid. Er is een gemeenschappelijk uitvoeringsprogramma, het Meerjarenprogramma Duin Horst & Weide. De provincie Zuid-Holland heeft 50% cofinanciering toegezegd voor uitvoering van het programma.
Bestuurlijk belang	Voor Wassenaar neemt de portefeuillehouder Ruimte en duurzaamheid deel aan het overleg.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Verbonden partijen

Verbonden Partijen	Taakveld
Landschapstafel Duin, Horst en Weide	5.7 Openbaar groen (openlucht) recreatie

Wat heeft het gekost

P5 Sport, cultuur en recreatie bedragen x € 1.000,- ("-" = nadeel / "+" = voordeel)		**Begroting 2018 primair**	**Begroting 2018 actueel**	**Rekening 2018**
5.1 Sportbeleid en activering	Baten	0	10	10
	Lasten	-426	-555	-530
	Saldo	-426	-544	-520
5.2 Sport-accommodaties	Baten	169	165	169
	Lasten	-1.090	-1.074	-1.116
	Saldo	-921	-909	-947
5.3 Cultuurpresentatie,-prod.en-particip	Baten	0	35	36
	Lasten	-401	-487	-459
	Saldo	-401	-452	-422
5.4 Musea	Baten	0	0	0
	Lasten	-36	-38	-38
	Saldo	-36	-38	-38
5.5 Cultureel erfgoed	Baten	29	153	127
	Lasten	-374	-478	-417
	Saldo	-344	-325	-290
5.6 Media	Baten	199	134	134
	Lasten	-770	-699	-708
	Saldo	-571	-565	-573
5.7 Openbaar groen openlucht)recreatie	Baten	114	690	369
	Lasten	-3.004	-3.905	-3.294
	Saldo	-2.890	-3.215	-2.925
Totaal baten		511	1.188	846
Totaal lasten		-6.100	-7.236	-6.561
Saldo van baten en lasten		**-5.589**	**-6.047**	**-5.715**

Onttrekking reserves	482	2.793	2.572
Toevoeging reserves	0	-2.071	-2.071
Mutaties reserves	**482**	**722**	**501**

Programma resultaat	**-5.107**	**-5.325**	**-5.214**

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie
doeleinden d.d: 14-6-2019

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie
doeleinden d.d: 14-6-2019

P6 Sociaal Domein

Doelstelling: "Wat wilden we bereiken ?"

Inwoners zijn zelfredzaam en kunnen zo lang mogelijk de regie over hun eigen leven houden;

Inwoners groeien gezond en veilig op en kunnen zich maximaal ontwikkelen;

Voorschoten en Wassenaar zijn veilig en er is sociale cohesie;

Er is een duurzaam systeem voor zorg en ondersteuning. De ondersteuning vindt dicht bij huis plaats;

Inwoners die hulp nodig hebben, krijgen de juiste ondersteuning op tijd.

Het college vult deze doelstelling in met de volgende taakvelden:

Taakveld: 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Bewoners zijn zelfredzaam en houden zo lang mogelijk regie over hun eigen leven; Inwoners groeien gezond en veilig op en kunnen zich maximaal ontwikkelen; Wassenaar is veilig en er is sociale cohesie.	Bieden van laagdrempelige preventieve zorg en ondersteuning Uitvoeren wijkbeleid Uitvoeren van de prestatieafspraken jeugd- en jongerenwerk Uitvoeren vrijwilligersbeleid/mantelzorgondersteuning Uitvoeren subsidiebeleid Uitvoeren agenda 22 (VN verdrag voor rechten van mensen met een beperking) Uitvoeren volwasseneneducatie

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

	Uitvoeren onafhankelijke cliëntondersteuning

De acties en werkzaamheden zijn er op gericht om de transformatie van het Sociaal Domein in gang te brengen en te houden en kennen daarmee een doorlooptijd die langer is dan 1 jaar.

In het kader van Agenda 22 zijn op het gebied van toegankelijkheid vijftig (semi) overheidsgebouwen getoetst op toegankelijkheid.

Taakveld: 6.2 Wijkteams

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Eén huishouden, één plan, één regisseur; Toegang tot ondersteuning is laagdrempelig, lokaal en integraal georganiseerd; Een integrale aanpak van 0 -100 jarigen door te verbinden tussen jeugd, Wmo en participatie.	Bieden van een loketfunctie Integraal werken volgens principe van: 1 huishouden, 1 plan, 1 regisseur Uitvoeren beleidsplan Sociaal Domein en handhavingsplan 3D

Bieden van een loketfunctie
Het Informatiepunt Welzijn, Werk en Zorg was dagelijks van 8.30 tot 12 uur beschikbaar voor alle vragen op deze terreinen.

Uitvoeren beleidsplan Sociaal Domein
Het Beleidsplan Sociaal Domein is vastgesteld. In het kader van het beleidsplan is gewerkt aan de volgende thema's: eenzaamheid, statushouders, armoede, toegankelijkheid, langer thuis wonen, multiprobleem gezinnen en jongerenparticipatie. Inwoners en maatschappelijke partners werken samen met de gemeente om de in het beleidsplan gestelde doelen te bereiken.

Eenzaamheid
We zien dat iets minder mensen eenzaam zijn dan bij de vorige peiling (van 60% naar 62% minder eenzaam). Meer inwoners (76%) vinden dat ze voldoende contacten met andere mensen hebben.

Vrijwilligersbeleid
Door de Vrijwilligerscentrale Wassenaar (VCW) is voor de eerste keer een beursvloer georganiseerd. De eerste stappen zijn gezet in het realiseren van een digitaal platform dat vraag en aanbod op elkaar afstemt.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

We zien een toename van het aantal vrijwilligers dat zich inzet voor anderen (44% in 2016, 49% in 2018).

Mantelzorg
Er zijn nieuwe samenwerkingsvormen (Welzijn op recept) en activiteiten opgestart om overbelasting van mantelzorgers eerder te signaleren en hen te kunnen ondersteunen. Ook huisartsen verwijzen door naar Welzijnsorganisaties. De Stichting Maatschappelijke Ondersteuning (SMO) ziet een toename van het aantal mantelzorgers dat zich bij hen aanmeldt (419 mantelzorgers in beeld in 2017).

Taakveld: 6.3 Inkomensregelingen

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Zorgen voor financiële zelfredzaamheid door het geven van inkomensondersteuning aan wie dat nodig heeft, waarbij speciale aandacht uitgaat naar ondersteuning van minima en naar schuldhulpverlening.	Uitvoeren diverse plannen van aanpak; Verstrekken van uitkeringen.

Uitvoeren diverse plannen van aanpak
In 2018 is verder uitvoering gegeven aan het geoptimaliseerde Plan van aanpak arbeidsmarktoffensief en het Plan van aanpak jeugdwerkgelegenheid 2015-2018.
Er is nieuw arbeidsmarktbeleid voor de periode vanaf 2019 geformuleerd. Hier wordt de focus gelegd op handhaving, werkgeversdienstverlening en jeugdwerkgelegenheid met als doel om meer uitstroom naar werk te realiseren en het tekort op de BUIG terug te dringen.

Om statushouders goed en effectief te kunnen laten integreren is uitvoering gegeven aan het integraal plan van aanpak integratie en participatie statushouders Wassenaar.

Gevoed door landelijke ontwikkelingen, de resultaten van diverse onderzoeken en de sociale conferentie in 2017 is het minimabeleid aangescherpt. Binnen het minimabeleid is gekeken naar een herprioritering van de aanwezige middelen. Dit heeft geresulteerd in het nieuwe minimabeleidsplan.

Inzet is dat het bereik van voorzieningen toeneemt onder meer door het stimuleren van initiatieven van maatschappelijke partners, meer aandacht vragen voor voorliggende voorzieningen, goede informatieverstrekking over inkomensregelingen en een goede verwijzing naar organisaties.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Verstrekken uitkeringen
Gedurende de begeleiding naar financiële zelfredzaamheid en participatie in de samenleving zijn als laatste vangnet uitkeringen verstrekt.

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018
23	Kinderen in een uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	3,4	3,5	

De economie is nog verder aangetrokken. Dit blijkt onder meer uit het feit dat het aantal kinderen in uitkeringsgezinnen is teruggelopen.

27	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	272	250	

De economie is verder aangetrokken. Dit blijkt landelijk uit een dalend aantal werklozen en een stijgend aantal banen en vacatures. Het aantal personen met een bijstandsuitkering steeg tot halverwege 2018 wel licht; dit komt doordat de aantrekkende economie weliswaar meer banen oplevert, maar dat de doelgroep met een participatiewet uitkering nog niet voldoende in staat is om deze banen in te vullen. Eind 2018 zal het aantal personen in een bijstandssituatie zijn teruggelopen, het exacte CBS-cijfer is nog niet bekend. Het nieuwe plan van aanpak arbeidsmarktoffensief vanaf 2019 richt zich met name op deze problematiek, er wordt gestreefd naar een daling van het aantal personen met een uitkering in 2019. Doelgroepen die hiermee richting werk moeten worden begeleid bestaan uit personen die ouder zijn, langer in een uitkeringssituatie verkeren en statushouders.

Samenwerkingsverbanden

Samenwerkingsverband	**Gemeenschappelijke afdeling Werk en Inkomen**
Juridische vorm	Samenwerking op basis van een overeenkomst
Vestigingsplaats	Leidschendam-Voorburg
Bestuur en toezicht	Het samenwerkingsverband heeft geen eigen bestuur waarin bestuurders van de gemeenten zitting hebben.
Doelstelling	Per 1 januari 2012 zijn de gemeenten Voorschoten, Leidschendam-Voorburg en Wassenaar een samenwerkingsovereenkomst aangegaan om de werkzaamheden en dienstverlening op het gebied van Werk en Inkomen door de gemeente Leidschendam-Voorburg te laten verzorgen. De samenwerking is per 1 juli 2017

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

in een geactualiseerde overeenkomst voortgezet.

Bestuurlijk belang

Bestuurlijke besluiten rond Werk en Inkomen worden separaat in de respectievelijke gemeenten genomen. De samenwerkingsovereenkomst kent een bestuurlijk overleg W&I. Aan dit overleg neemt deel de Portefeuillehouder Werk en Inkomen.

Taakveld: 6.4 Begeleide participatie

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Iedereen die kan werken werkt, of levert een bijdrage naar vermogen; Ondersteunen van werkgevers in de gemeente om mensen met een arbeidsbeperking in dienst te nemen.	Uitvoeren wettelijke taken op grond van de WSW voor de oude doelgroep; Uitvoeren wettelijke taak tot tegenprestatie; Maatwerk op grond van Beschut werk in het kader van de Participatie wet voor de nieuwe doelgroep.

Uitvoeren wettelijke taken op grond van de Wet sociale werkvoorziening voor de oude doelgroep
Voor de gemeente Wassenaar vallen nog 44 personen onder de voorzieningen van de oude WsW. De Gemeenschappelijke regeling werkbedrijven Kust-, Duin- en Bollenstreek (Gr KDB) geeft hier uitvoering aan.

Maatwerk op grond van Beschut werk in het kader van de Participatiewet voor de nieuwe Doelgroep
Doel van het maatwerk is om zoveel mogelijk mensen te bemiddelen naar een betaalde baan (voor zover deze in voldoende mate aanwezig zijn voor deze doelgroep). Daarbij is er extra aandacht voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Daar waar (betaalde) arbeid op een reguliere werkplek (nog) niet tot de mogelijkheden behoort, wordt een passend alternatief geboden, zodat inwoners meedoen en kans krijgen zich te ontwikkelen.
Het gaat dan bijvoorbeeld om beschut werk en maatschappelijke participatie door inzet van de tegenprestatie. Voor nieuw beschut werk zijn in 2018 twee plekken gerealiseerd. Voor het meerjarenbeeld wordt rekening gehouden met een stijging van één plek per jaar.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Taakveld: 6.5 Arbeidsparticipatie

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Iedereen die kan werken werkt, of levert een bijdrage naar vermogen; Door middel van werkervaring, opleiding en/of begeleiding, de belemmeringen bij het verkrijgen van werk verkleinen waarbij uitgegaan wordt van de mogelijkheden en talenten van mensen.	Bieden en organiseren van re-integratieactiviteiten gericht op individuen en groepen; Onderhouden contacten met werkgevers; Actieve rol op de regionale arbeidsmarkt; Uitvoeren Plan van Aanpak Jeugdwerkgelegenheid; Lokale invulling werkgeversbenadering volgens Sociaal Economische agenda.

Bieden en organiseren van reïntegratie-activiteiten gericht op individuen en groepen
De reïntegratie-activiteiten zijn gerichter ingezet op basis van afstand tot de arbeidsmarkt.

Onderhouden contacten met werkgevers
In de regio Zuid Holland Centraal wordt uitvoering gegeven aan het aangepaste plan van aanpak werkgeversservicepunt. De lokale werkgeversbenadering is voortgezet in het kader van het Plan van Aanpak Arbeidsmarktoffensief. Lokaal accountmanagement zorgt verder voor verbinding tussen economie en Werk en Inkomen.

Uitvoeren Plan van aanpak jeugdwerkgelegenheid 2015-2018
Deze richt zich in 2018 op: meer jongeren aan het werk, eruit halen wat erin zit, alle jongeren in beeld, samen verantwoordelijk en structurele Jongerenvertegenwoordiging.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018
21	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 - 64 jaar	LISA	669,4	700	

Het aantal banen in de gemeente Wassenaar is tot en met 2017 stabiel gebleven, vanaf 2018 is een stijgende lijn ingezet, deze cijfers zijn nog niet bekend.

24	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	62,2	63	

De netto arbeidsparticipatie is tussen 2015 en 2017 met 2% gestegen. Een verdere stijgende lijn wordt verwacht.

26	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22-jarigen	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	1,2	1,4	

Het percentage werkloze jongeren daalt, mede onder invloed van het actieplan jeugdwerkgelegenheid. Deze activiteiten worden voortgezet in het nieuwe arbeidsmarktbeleid om zoveel mogelijk jongeren naar werk, scholing of een combinatie daarvan te begeleiden.

28	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 - 64 jaar	CBS	461	229	

Het lopende reïntegratiebeleid voorziet in het begeleiden van personen naar werk door het actief koppelen van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Dergelijke inspanningen worden vastgelegd en verantwoord door het opvoeren van een reïntegratievoorziening, het aantal geregistreerde voorzieningen ligt hoger dan de streefwaarde.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Taakveld: 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Mensen kunnen zo lang mogelijk thuis blijven wonen.	Verstrekken maatwerkvoorzieningen

Verstrekken maatwerkvoorzieningen

In 2018 zijn de rolstoelvoorzieningen en een deel van de vervoersvoorzieningen/hulpmiddelen opnieuw aanbesteed. Met het call-center van de regio-taxi Haaglanden is een nieuw contract gesloten. Dit moet leiden tot betere service voor de inwoners.

Het aantal indicaties voor rolstoelen is in 2018 afgenomen, het aantal indicaties voor woningaanpassingen is in diezelfde periode toegenomen. Het aantal indicaties voor vervoersvoorzieningen was in 2017 en 2018 ongeveer gelijk.

	2017	2018
Aantal indicaties woningaanpassingen*	28	35
Aantal indicaties rolstoelvoorzieningen	102	91
Aantal indicaties vervoersvoorzieningen	134	132

*trapliften, keukens, sanitair, toegankelijkheid

Taakveld: 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Er is een duurzaam systeem voor zorg en ondersteuning; Zorg en ondersteuning vinden dicht bij huis plaats.	Uitvoering beleidsplan Schuldhulpverlening 2017 t/m 2020 Verstrekken maatwerk dienstverlening Afstemming, onderzoek & samenwerking in de regio Voorbereiden op nieuwe taken beschermd wonen en maatschappelijke opvang

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Uitvoering beleidsplan Schuldhulpverlening 2017 t/m 2020
In 2018 is gewerkt aan de acties zoals in de begroting voorgesteld om inwoners met schuldenproblematiek te ondersteunen.

Verstrekken maatwerkdienstverlening
Er zijn voorbereidingen getroffen voor de invoering van het abonnementstarief Wmo per 1 januari 2019. Het contractbeheer is meer resultaatgericht ingericht. Dit betekent dat in het gesprek met aanbieders de nadruk meer komt te liggen op de behaalde resultaten.

Voorbereiden op nieuwe taken beschermd wonen en maatschappelijke opvang
Samen met de regio worden pilots ingericht als voorbereiding op de decentralisatie van beschermd wonen.

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018
32	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	380	430	380

Het totaal aantal inwoners dat gebruik maakt van Wmo voorzieningen is ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van 2017. Het aantal inwoners dat gebruik maakt van huishoudelijke ondersteuning is gedaald, het aantal inwoners dat gebruik maakt van begeleiding is gestegen.

Taakveld: 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Jeugdigen groeien gezond en veilig op en kunnen zich optimaal ontwikkelen in hun eigen omgeving.	Realiseren van een breed scala aan jeugdhulpvoorzieningen Lokaal uitvoeren van de innovatieagenda Haaglanden

Een aanbesteding jeugdhulp 2018 is uitgevoerd en er is een groot aantal jeugdhulpaanbieders gecontracteerd.

Binnen het CJG Wassenaar is Jeugdformaat lokaal gecontracteerd voor intensieve ambulante

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

gezinsbegeleiding. Hiermee is lokaal en laagdrempelig ambulante jeugd- en opvoedhulp beschikbaar.

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018
29	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	9	8	11

Het absolute aantal jeugdigen in jeugdhulp is toegenomen (volume). Jeugdigen/gezinnen uit Wassenaar weten de toegang tot jeugdhulpvoorzieningen steeds beter te vinden. Er is in 2017 ook een stijging bij het perceel ambulante begeleiding van verstandelijk beperkten. Dit wordt veroorzaakt door overgang van cliënten uit de Wet langdurige zorg naar de Jeugdwet, waarvoor de verantwoordelijkheid bij de gemeente ligt.

De realisatiewaarde 2017 is hoger dan in voorgaande jaren, vandaar dat gesproken wordt over een toename. De streefwaarde voor 2018 en verder ligt lager dan de realisatiewaarde 2017.

Taakveld: 6.81 Geëscaleerde zorg 18+

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
In onveilige en niet-zelfredzame situaties zorgen voor passende ondersteuning en opvang.	Optimaliseren werkwijze Veilig Thuis; Doorontwikkelen crisisdienst naar 0-100 jaar.

Veilig Thuis
Veilig Thuis Haaglanden is als uitvoeringsorganisatie ondergebracht bij GGD Haaglanden/gemeente Den Haag. Officieel heet de organisatie per 1-1-2018 'Gemeenschappelijke Regeling GGD en Veilig Thuis Haaglanden'.

Regiovisie Huiselijk Geweld en Kindermishandeling
In 2018 zijn meerdere regionale bijeenkomsten gehouden. Er zijn met de samenwerkingspartners ontwikkelopgaven en gewenste resultaten geformuleerd. De ontwikkelopgaven liggen op het terrein van preventie, vroegsignalering, advies en melding, interventie, monitoring èn ketensamenwerking.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Taakveld: 6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
In onveilige en niet-zelfredzame situaties zorgen voor passende ondersteuning en opvang van jeugdigen.	Optimaliseren werkwijze Veilig Thuis Optimaliseren van de werkwijzen rondom vrijwillig en het gedwongen kader Doorontwikkeling crisisdienst naar 0-100 jaar

Er wordt nauw samengewerkt tussen Veilig Thuis en het lokale jeugdteam via het Veilig Verder Team.
De regionale samenwerkingsprotocollen met de Raad van de Kinderbescherming, de Gecertificeerde Instellingen en het Crisisinterventieteam worden periodiek geactualiseerd.
De doorontwikkeling van de crisisdienst 0-100 jaar is gezien de beoogde invoering van het resultaatgerichte stelsel per 2020 voorlopig uitgesteld.

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018
22	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21-jarigen	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	0,78	0,7	0,78

Over het percentage jeugd voor de rechter valt niets te zeggen. Deze komen uit de Kinderen in Tel rapporten die eens per twee jaar uitkomen. In 2019 komen nieuwe cijfers.

30	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	0,5	0,5	0,5

Zowel het percentage, als het absolute aantal jongeren met een jeugdbeschermingsmaatregel zijn de afgelopen jaren relatief laag en stabiel. Eén van de aannames is dat jongeren langer in het vrijwillig kader blijven en door het lokale CJG team worden begeleid. De werkprocessen rond de toegang tot het gedwongen kader jeugdhulp zijn de afgelopen jaren uitgekristalliseerd en afgestemd.

31	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	0,3	0,2	0

Het percentage jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel is de afgelopen jaren relatief en absoluut laag en stabiel. De werkprocessen rond de toegang tot het gedwongen kader jeugdhulp zijn de afgelopen jaren uitgekristalliseerd.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Verbonden partijen

Verbonden Partijen	Taakveld
Werkvoorzieningschap Kust Duin en Bollenstreek (KDB)	6.4 Begeleide participatie
Gemeenschappelijke regeling Inkoopbureau H-10	6.72 Maatwerk dienstverlening 18- 6.81 Geëscaleerde zorg 18+
Gemeenschappelijke afdeling Werk en Inkomen	6.3 Inkomensregelingen

Wat heeft het gekost

P6 Sociaal Domein bedragen x € 1.000,- ("-" = nadeel / "+" = voordeel)		**Begroting 2018 primair**	**Begroting 2018 actueel**	**Rekening 2018**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Baten	281	102	116
	Lasten	-1.640	-1.585	-1.554
	Saldo	-1.359	-1.483	-1.437
6.2 Wijkteams	Baten	0	0	0
	Lasten	-482	-487	-397
	Saldo	-482	-487	-397
6.3 Inkomensregelingen	Baten	5.511	6.398	6.217
	Lasten	-7.622	-8.411	-8.518
	Saldo	-2.111	-2.013	-2.301
6.4 Begeleide participatie	Baten	0	0	0
	Lasten	-1.147	-1.156	-1.130
	Saldo	-1.147	-1.156	-1.130
6.5 Arbeidsparticipatie	Baten	0	0	2
	Lasten	-1.062	-1.252	-816
	Saldo	-1.062	-1.252	-814
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Baten	0	0	4
	Lasten	-1.356	-1.274	-1.286
	Saldo	-1.356	-1.274	-1.282
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	Baten	493	473	334
	Lasten	-2.068	-2.109	-2.027
	Saldo	-1.575	-1.636	-1.693
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Baten	0	0	0

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

	Lasten	-2.587	-3.139	-2.766
	Saldo	-2.587	-3.139	-2.766
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	Baten	0	0	0
	Lasten	-71	-79	-29
	Saldo	-71	-79	-29
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	Baten	0	0	0
	Lasten	-807	-870	-1.397
	Saldo	-807	-870	-1.397
Totaal baten		6.285	6.973	6.674
Totaal lasten		-18.843	-20.362	-19.919
Saldo van baten en lasten		**-12.558**	**-13.388**	**-13.245**

Onttrekking reserves	0	404	279
Toevoeging reserves	0	-40	-40
Mutaties reserves	**0**	**364**	**239**

Programma resultaat	**-12.558**	**-13.024**	**-13.006**

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie
doeleinden d.d: 14-6-2019

P7 Volksgezondheid en milieu

Doelstelling: "Wat wilden we bereiken ?"

Inwoners zijn zich bewust van hun gezondheid en de effecten van een gezonde leefstijl;

Een gezonde, groene leefomgeving behouden en versterken van de authentieke monumentale groene inrichting met onder andere de kenmerkende laanbomen-structuur en cultuurhistorische inrichting met landgoederen;

Behoud en versterking van de specifieke Wassenaarse cultuurhistorische, natuur- en landschappelijke kwaliteiten;

Vernieuwen van het afvalbeleid waarbij we streven naar effectieve afvalpreventie, -scheiding, - inzameling en – preventie;

Wassenaar creëert een gezonde leefomgeving voor haar inwoners.

Het college vult deze doelstelling in met de volgende taakvelden:

Taakveld: 7.1 Volksgezondheid

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Een gezonde en veilige leefomgeving voor onze inwoners bevorderen en bewaken; We doen dit zoveel mogelijk in samenwerking met de regio.	Uitvoeren Plan van aanpak preventie sociaal domein.

Uitvoeren Plan van aanpak preventie sociaal domein
Er zijn voorbereidingen getroffen voor opzetten van een uitvoeringsprogramma lokaal gezondheidsbeleid. Dat wordt een onderdeel van het door de raad vastgestelde Beleidsplan Sociaal Domein Wassenaar. Dat zal in 2019 nader uitgewerkt worden en ter besluitvorming aan het college worden voorgelegd.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

GGD en Veilig Thuis

Veilig Thuis is per 1-1-2018 opgenomen in de gemeenschappelijke regeling GGD en Veilig Thuis Haaglanden. Met de GGD en de deelnemende gemeenten zijn afspraken gemaakt over lokale taken. Die worden tussen de GGD en elke gemeente apart opgesteld.

Taakveld: 7.2 Riolering

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Veilig en goed functionerend riool op basis van Europese, landelijke, provinciale en gemeentelijke regelgeving.	Door het rioolstelsel te onderhouden conform het vGRP. Door het frequent monitoren van de objecten op status en functioneren.

Op het gebied van riolering zijn twee grotere projecten voorbereid: Raadhuislaan en Kerkeboslaan. De rioleringswerkzaamheden in de wijk Oostdorp zijn in 2018 afgerond.

De werkzaamheden bij de Raadhuislaan zijn integraal opgepakt met alle overige werkzaamheden die spelen rondom de Paauw. De werkzaamheden zijn in voorbereiding en gaan aan het einde van 2019 in uitvoering. Voor de rioolwerkzaamheden aan de Kerkeboslaan en omgeving is een langere voorbereidingsperiode benodigd vanwege onder andere de bomen. De werkzaamheden starten eind 2019.

Vanuit de inspectie van de riolering is geconstateerd dat het riool in de Pieter Postlaan in zeer slechte staat was, hierdoor is er een deel van het riool het afgelopen jaar vervangen.

De samenwerking in de afvalwaterketen Rijnland is in 2018 voortgezet. Binnen dit samenwerkingsverband worden kennis en ervaring uitgewisseld om de waterketen te optimaliseren. Het afgelopen jaar is gewerkt aan het integraal waterketenplan (IWKP) De beleidsuitgangspunten van het IWKP worden in de eerste helft van 2019 aan de raad voorgelegd.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Samenwerkingsverbanden

Samenwerkingsverband	**Samenwerking Waterketen Regio Rijnland**
Juridische vorm	Samenwerkingsverband van 28 gemeenten, drinkwaterbedrijven Dunea en Oasis en het Hoogheemraadschap van Rijnland.
Vestigingsplaats	Leiden
Bestuur en toezicht	De samenwerking kent drie bestuursorganen: • Bestuurlijk algemeen, betreffende wethouder van gemeente en waterschap, waarbij Rijnland initiatiefnemer is; • Bestuurlijk Cluster, betreffende wethouder deelnemende gemeenten (Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Zoeterwoude, Voorschoten en Wassenaar) binnen cluster Leidse Regio vertegenwoordigt door wethouder Leiden als voorzitter en wethouder Rijnland; • C-team, overkoepelend orgaan van voorzitters van de clusters (4 in totaal) en Rijnland. Deze informeren voorzitters bestuurlijk clusters.
Doelstelling	Gezamenlijke zorg voor de gehele waterketen en krachten bundelen. • Realiseren van de kostenbesparingen in het beheer van de waterketen; • Verbeteren van de kwaliteit van de uitvoering van de beheertaken en het innovatievermogen; • Verminderen van de personele kwetsbaarheid bij de uitvoering van de beheertaken. Vertrekpunt in de samenwerking is dat de bestaande taken en verantwoordelijkheden niet worden aangetast.
Bestuurlijk belang	Samenwerken versterkt de waterketen. Met dit uitgangspunt werken gemeenten, drinkwaterbedrijf Dunea en het hoogheemraadschap van Rijnland samen toe naar een waterketen en waterketenbeheer: • Van hoge constante kwaliteit; • Met een lage kwetsbaarheid; • Functionerend tegen zo laag mogelijke totaal maatschappelijke kosten. Met het structureel opzetten van samenwerking geven Rijnland en gemeenten invulling aan het Bestuursakkoord Water.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Taakveld: 7.3 Afval

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Zorgen voor een schone leefomgeving waarbij het ingezamelde afval zowel milieutechnisch als economisch verantwoord wordt verwerkt; Sturen op goede en toe-komstbestendig AVALEX daar waar het gaat om organisatie en governance.	Door de invoering van omgekeerd inzamelen; Handhaven van de balans tussen service-, kosten- en afvaldoelstellingen.

Inzamelen

Wassenaar neemt deel aan de gemeenschappelijke regeling Avalex om samen met andere gemeenten de hoge service-, lage kosten- en afvaldoelstellingen te behalen. In het uitvoeringsplan Grip op Grondstoffen is als doel bepaald het bereiken van 75% afvalscheiding in 2020 en als tussendoel 65% in 2018.

In 2018 heeft de raad besloten om het uitvoeringsplan Grip op Grondstoffen on-hold te zetten. De gemeenteraad heeft daarbij verzocht om te onderzoeken of het gekozen afvalinzamelsysteem het gewenste systeem is. Hiervoor is eind 2018 een onderzoek gestart naar bronscheiding versus nascheiding. In het eerste kwartaal van 2019 worden de onderzoeksresultaten gedeeld met de raad.
Hierdoor zijn in het afgelopen jaar geen maatregelen genomen om de gewenste doelen te behalen. Dit vertaalt zich in een afvalscheiding van 57% restafval per inwoner. Voor de komende twee jaar ligt er een grote uitdaging om het landelijke doel van 75% afvalscheiding en 100 kg per inwoner te behalen.

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018
33	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS	216	225	

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Taakveld: 7.4 Milieubeheer

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Wassenaar CO2 neutraal in 2040; Verbeteren van de milieukwaliteit ten behoeve van een hoogwaardige leefomgeving.	Uitvoeren projecten Klimaatprogramma 2016-2019; Uitvoeren wettelijke taken met extra aandacht in 2018 voor actieplan geluid; Samenwerken met regionale partners om meerwaarde te boeken in de beoogde energietransitie.

Klimaatprogramma 2016-2019

In het kader van dit op energiebesparing en CO2-reductie gerichte programma is aan de volgende projecten gewerkt:

- Samen met Sportfondsen starten van een onderzoek naar verduurzamingsopties voor het Sterrenbad.
- Inhuur van een energiecoördinator om met behulp van slimme meters en energiemonitoringssoftware vast te stellen hoe energie kan worden bespaard in gemeentelijk vastgoed.
- Ontwikkelen van een onderzoeksvoorstel voor het integreren van verduurzamingsmaatregelen in meerjarenonderhoudsplannen van gemeentelijk vastgoed.
- Uitvoeren van duurzaamheidsscans bij alle scholen en een deel van de sportaccommodaties. Scholen kunnen bij de aanschaf van zonnepanelen gebruikmaken van een stimuleringsregeling op basis waarvan de gemeente bijdraagt in de kosten.
- Samenwerking tussen Blauw-Zwart, de Rabobank en de gemeente voor de verduurzaming van de sportaccommodatie van Blauw-Zwart.
- Met gemeentelijke cofinanciering en Europese subsidie (Interreg-regeling) aanbieden van deskundige ondersteuning voor verduurzamingsplannen van een vve aan de Rozenveldlaan.
- Energiegarant heeft in 2018 met financiële steun van de gemeente 26 adviezen uitgebracht aan woningeigenaren over de verduurzaming van hun woning.
- Wassenaar heeft voor een periode van vier jaar een contract gesloten met Duurzaam Bouwloket om Wassenaarders te informeren over verduurzamingsmogelijkheden voor de eigen woning. Hierbij werd ook een experiment met een spreekuur gestart. In het kader van de communicatiecampagnes 'Duurzaam Duivenvoorde' (gericht op de WODV) en 'Wassenaar gaat voor winst' (gericht op de samenleving) hebben verschillende activiteiten en publicaties bijgedragen aan bewustwording en het bieden van een handelingsperspectief voor verduurzaming.
- Opstellen raadsvoorstel voor een vervolgprogramma onder de noemer Routekaart Lokale

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Energiestrategie.

Uitvoeren wettelijke taken met name actieplan geluid

Met de opstelling van een ontwerp-actieplan geluid hebben wij de gemeentelijke opgave voor het beschermen van geluidgevoelige objecten tegen omgevingslawaai geactualiseerd. Begin 2018 hebben wij samen met Rijkswaterstaat de laatste groepen belanghebbenden geïnformeerd over het geluidsaneringsprogramma van Rijkswaterstaat voor de A44/N44, waarbij op sommige plaatsen langs deze weg sprake kan zijn van het plaatsen van geluidsschermen.

Regionale samenwerking

Met de andere decentrale overheden in de regio Rotterdam Den Haag willen wij tot een regionale energiestrategie (RES) komen. Doel van de RES is een schone, veilige, betrouwbare en betaalbare energievoorziening in 2050 voor iedereen in de regio. De RES brengt in beeld waar kansen voor de regio in de energietransitie liggen en hoe deze kunnen worden verzilverd. In 2018 zijn door middel van ateliers perspectieven voor de RES gecreëerd.

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018
34	Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS		-	

Anders dan bij de levering van gas en elektriciteit worden veel vormen van hernieuwbare energie niet bemeterd, bijvoorbeeld omdat opwekking en gebruik geheel of gedeeltelijk "achter de meter" plaatsvinden (zoals bij hernieuwbare elektriciteit). In de Klimaatmonitor van Rijkswaterstaat worden daarom top-down inschattingen gemaakt. Hierbij worden nationale cijfers op basis van een verdeelsleutel gealloceerd over gemeenten. Deze cijfers komen doorgaans bijna twee jaar na afloop van een kalenderjaar beschikbaar. Het percentage hernieuwbare elektriciteit heeft zich volgens deze schattingen in Wassenaar ontwikkeld van 0% in 2011 naar 1,0% in 2016. Wanneer Wassenaar in 2040 CO2-neutraal wil zijn dient dit in 2040 100% te zijn.

Taakveld: 7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Beheer en onderhoud gericht op de waardigheid van overledenen en bezoekers.	De begraafplaats wordt onderhouden op basisniveau.

De begraafplaats Persijnhof is op een kwaliteitsniveau B onderhouden. Voor de Joodse begraafplaats is een onderhoudssubsidie verkregen van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed. De komende zes jaar ontvangt de gemeente een bijdrage van € 7.000 voor het verbeteren van de kwaliteit van dit gedeelte van de

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

begraafplaats. Dit wordt onder andere ingezet om de paden en houtwal op te knappen en frequenter het gras te maaien.

Verbonden partijen

Verbonden Partijen	Taakveld
Gemeenschappelijke regeling GGD Haaglanden	7.1 Volksgezondheid
Avalex	7.3 Afval
Omgevingsdienst Haaglanden	7.4 Milieu: legalisering, toezicht, handhaving
Samenwerking Waterketen Regio Rijnland	7.2 Riolering

Wat heeft het gekost

P7 Volksgezondheid en milieu bedragen x € 1.000,- ("-" = nadeel / "+" = voordeel)		**Begroting 2018 primair**	**Begroting 2018 actueel**	**Rekening 2018**
7.1 Volksgezondheid	Baten	0	0	45
	Lasten	-1.664	-1.701	-1.724
	Saldo	-1.664	-1.701	-1.679
7.2 Riolering	Baten	2.674	2.744	2.702
	Lasten	-1.827	-1.969	-1.856
	Saldo	847	775	846
7.3 Afval	Baten	4.242	4.242	4.289
	Lasten	-3.204	-3.812	-3.946
	Saldo	1.038	430	343
7.4 Milieubeheer	Baten	0	0	173
	Lasten	-1.128	-1.222	-1.079
	Saldo	-1.128	-1.222	-905
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Baten	49	49	42
	Lasten	-134	-146	-157
	Saldo	-85	-98	-115
Totaal baten		6.965	7.035	7.251
Totaal lasten		-7.957	-8.850	-8.762
Saldo van baten en lasten		**-992**	**-1.815**	**-1.510**

Onttrekking reserves	490	1.229	960
Toevoeging reserves	0	0	0
Mutaties reserves	**490**	**1.229**	**960**

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Programma resultaat	**-502**	**-587**	**-550**

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

P8 Wonen en bouwen

Doelstelling: "Wat wilden we bereiken ?"

Betrekken van bewoners bij het aanpassen van bestemmingsplannen, daarbij lopen we vooruit op de nieuwe Omgevingswet;

Toekomstgerichte bestemmingsplannen met ruimte voor flexibiliteit, duurzaamheid en particulier initiatief;

Handhaven van het aantrekkelijke woon- en leefklimaat dat Wassenaar nu kent, hiervoor werken we samen met Voorschoten en Leidschendam-Voorburg in het Pact van Duivenvoorde;

Bouwen zoals dat past binnen het karakter van Wassenaar, met voldoende gevarieerde woningbouw zodat er plaats is voor verschillende doelgroepen.

Het college vult deze doelstelling in met de volgende taakvelden:

Taakveld: 8.1 Ruimtelijke ordening

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Behoud van de unieke kwaliteiten van Wassenaar op het gebied van groen, economische kwaliteit, cultuurhistorie, duurzaamheid en leefbaarheid; Versterken van de ruimtelijke kwaliteit bij het havenkanaal.	Opstellen en uitvoeren programmaplan Omgevingswet; Uitvoeren van de structuurvisie Wassenaar 2025 “Landgoed aan zee”; Deelnemen aan relevante uitwerkingen van de regionale agenda omgevingsvisie 2040 “Hart van Holland”; Bestemmingsplannen die in 2018 ouder zijn dan 10 jaar herbevestigen; Opstellen omgevingsplan en herinrichting openbare

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

ruimte Havengebied.

Omgevingswet
2018 stond in het teken van de uitwerking van het plan van aanpak voor de implementatie van de Omgevingswet. Ter voorbereiding op invoering van de nieuwe wet zijn in 2018 de volgende activiteiten uitgevoerd:

- deelname aan de regionale agenda Hart van Holland;
- afronden van een analyse van de benodigde aanpassingen van de structuurvisie naar een omgevingsvisie;
- werken aan de pilot bestemmingsplan met verbrede reikwijdte voor het Havengebied;
- Kennisverbreding, deelname aan diverse (regionale) leerkringen, doorontwikkeling van integraal werken (het IntegraalAfstemmingsOverleg) en deelname aan diverse werkgroepen van het programmaplan Omgevingswet.

Onder programma 0 Bestuur en ondersteuning is een toelichting opgenomen op het Programma invoering Omgevingswet.

Structuurvisie
Bij het opstellen van de structuurvisie en het uitvoeringsprogramma is al zoveel mogelijk voorgesorteerd op de Omgevingswet. Dit is bevestigd in een analyse van de structuurvisie die in 2018 is uitgevoerd in het licht van de Omgevingswet. De uitkomsten van de analyse in combinatie met de Programmavisie Invoering Omgevingswet zijn richtinggevend voor de aanpak en inhoud van de nog op te stellen omgevingsvisie.
In 2018 is gestart met de uitwerking van de profilering van Wassenaar als Landgoed aan zee en hebben de uitwerking van het Havengebied en Noordrand (als onderdeel van project Valkenburg) verder vorm gekregen.

Het Havengebied
In 2018 is intensief gewerkt aan een integraal ontwerp voor de openbare ruimte in het gebied. Met behulp van een projectgroep, bestaande uit circa vijftien bewoners en ondernemers, is een concept ontwerp opgeleverd dat vrijgegeven is voor inspraak.
De ambities van de gemeente voor dit gebied zijn niet onopgemerkt gebleven. Zo is het gelukt om een ijsbaan te realiseren op de kop van de haven. Ook zijn er in 2018 plannen in ontwikkeling gekomen voor woningbouw aan de Havenkade en voor een nieuwe viskiosk bij de Stadhoudersplein. Vanuit de samenleving zijn in 2018 diverse ideeën geopperd voor de gemeentewerf, zoals een opzet voor een woongebouw "Stokstaartjes" ter bevordering van doorstroming vanuit sociale woningbouw.

Projecten en procedures
Ten aanzien van lopende project en procedures is de volgende voortgang geboekt:

- Het bestemmingsplan Landelijk Gebied 2015 Tracébesluit A44 Rijnlandroute is in juni 2018 vastgesteld en onherroepelijk geworden. Dit besluit betrof met name de verankering van het knooppunt Ommedijk in het geldende bestemmingsplan Landelijk Gebied;

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

- De herziening bestemmingsplan landelijk gebied Raaphorstlaan is vastgesteld en onherroepelijk geworden. Met de reparatie van het bestemmingsplan is de planologische situatie voor drie locaties in het Wassenaarse buitengebied duidelijk geworden;
- Het voorontwerp van het bestemmingsplan Vinkelaan 20a en Rijksstraatweg 361 is vrijgegeven voor inspraak. In samenspraak met de eigenaar, Twickel, is in oktober 2018 een inloopavond voor omwonenden en belanghebbenden gehouden;
- Voor een herontwikkeling op het ANWB-complex is een startnotitie vastgesteld. Voor de beoogde nieuwbouw aan de Poortlaan/Ridderlaan is actief deelgenomen aan het participatietraject;
- In 2018 zijn meerdere uitgebreide omgevingsvergunningen in procedure gebracht en vergund. Zonder uitputtend te zijn moet daarbij gedacht worden aan de boogschiethal op Groenendaal 10, de aanleg van holes en een driving range voor Golf Duinzicht, de bouw van twaalf sociale meersgezinswoningen op Van Polanenpark 243 en de verplaatsing van het monumentale koffiehuisje aan de Buurtweg 116;
- In maart 2018 is gestart met de bouw 42 meergezinswoningen in het duurdere segment op de locatie Generaal Winkelmanlaan, de gemeente houdt hier intensief toezicht;
- Voorbereidingen zijn getroffen voor de verkoop van het van Polanenpark 105.

Taakveld: 8.2 Grondexploitatie (niet bedr terrein)

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
Grondbeleid gebruiken voor handhaven en versterken van de ruimtelijke kwaliteit met, per ontwikkeling, een afweging tussen actief en faciliterend grondbeleid.	Faciliterend grondbeleid voeren waar dat kan en actief waar nodig; Op een transparante wijze samenwerken met marktpartijen; Uitvoeren van verplicht kostenverhaal; Sluiten van private overeenkomsten.

Faciliterend of Actief grondbeleid

De gemeente voert geen actieve maar een faciliterende rol ten aanzien van het grondbeleid. Dit betekent grotendeels het vaststellen van het bestemmingsplan, het uitvoeren van toezicht op activiteiten van derden en het uitvoeren van verplicht kostenverhaal.

Een voorbeeld hiervan in 2018 is de levering van Huize Den Deijl en Huisje Hèhè. Deze gronden zijn, met inspraak van belanghebbenden, op transparante wijze verkocht en worden in oude luister hersteld. Het verplichte kostenverhaal is verzekerd door middel van private overeenkomsten.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

In 2018 is met de Woningbouwcorporaties onderhandeld over sociale woningbouw (naar schatting tien meergezinswoningen) op het van Polanenpark 105.

Taakveld: 8.3 Wonen en bouwen

Wat waren we van plan ?	Hoe hebben we dat gedaan ?
De beste woongemeente van Zuid Holland blijven, mede ten behoeve van het regionale (internationale) vestigingsklimaat. Behouden van de diversiteit aan woningtypen en karakteristieken van de verschillende wijken; Bij vergunningverlening staat de gebruiker centraal en niet de regel. Er zijn heldere normen waardoor er geldt "aanvragen is toekennen"; In geval van overtredingen hanteren we een strikt handhavingsbeleid ter bescherming van de woon- en leefomgeving.	Uitvoeren van het beleidskader zoals geformuleerd in de Woonvisie; Met de corporaties en huurders worden prestatieafspraken uitgevoerd zoals: duurzaamheid wonen & zorg; beschikbaarheid en kwaliteit woningbouw; taakstelling vergunninghouders; Opstellen Vergunningen, Toezicht en Handhavingsbeleidsplan; Opstellen jaarlijks Vergunningen-uitvoeringsprogramma; Onderzoeken noodzaak actualiseren en herijken Handboek Welstand en Beeldkwaliteit; Opstellen Vergunningen, Toezicht en Handhavings-beleidsplan; Opstellen jaarlijks Handhavings-uitvoerings-programma.

In de eerste helft van 2018 zijn de Kaders Woningbouwprogrammering door de raad vastgesteld en zijn er gebiedsprofielen opgesteld.
Vanuit Wonen is ingezet op naleving van de afspraken conform de Woonvisie. Er is gestart met de midterm review van de Woonvisie. De prestatieafspraken 2017 – 2021 zijn geëvalueerd. De nieuwe ambities van het college zijn waar mogelijk meegenomen in de prestatieafspraken.

De ruimtelijke mogelijkheden om woningbouw toe te voegen in Wassenaar zijn vanwege de groenkwaliteiten beperkt. Toch is er momenteel relatief veel in de pijplijn. Binnenkort wordt De Frederik aan de Generaal Winkelmanlaan en fase 1 van de Ridderhof/Poortlaan opgeleverd. Daarnaast zijn diverse ontwikkelingen in voorbereiding, zoals de ANWB-locatie, Fase 2 van de Ridderhof/Poortlaan en de locaties in het Van Polanenpark. Om een goed beeld te krijgen van het huidige woningbouwprogramma is er op 1 december een actualisatie van de planlijst aangeboden aan de provincie.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Tot slot wordt er in samenwerkingsverband met de regio Haaglanden gewerkt aan een nieuwe huisvestingsverordening.

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018
35	Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	CBS	€ 490	€ 525	€ 523
36	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen		50	
37	Demografische druk	%	CBS	69 %	98,7 %	69,6 %
38	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudens	In Euro's	COELO	€ 972,-	€ 955, -	€ 955,-
39	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens	In Euro's	COELO	€ 1.166,-	€ 1.147,-	€ 1.147,-

De afgelopen jaren zijn gemiddeld ca. 50 woningen per jaar gebouwd. Deze trend zet zich naar verwachting de komende jaren voort.
De vergrijzing blijft toenemen, maar zwakt iets af.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Wat heeft het gekost

P8 Wonen en bouwen bedragen x € 1.000,- ("-" = nadeel / "+" = voordeel)		**Begroting 2018 primair**	**Begroting 2018 actueel**	**Rekening 2018**
8.1 Ruimtelijke ordening	Baten	0	0	10
	Lasten	-1.176	-1.216	-1.215
	Saldo	-1.176	-1.216	-1.204
8.2 Grondexploitatie (niet bedr terrein)	Baten	0	0	0
	Lasten	-19	-28	-28
	Saldo	-19	-28	-28
8.3 Wonen en bouwen	Baten	1.488	3.972	8.432
	Lasten	-1.472	-1.712	-3.161
	Saldo	15	2.260	5.271
Totaal baten		1.488	3.972	8.442
Totaal lasten		-2.667	-2.955	-4.404
Saldo van baten en lasten		**-1.180**	**1.017**	**4.038**

Onttrekking reserves	1.038	1.946	1.936
Toevoeging reserves	-672	-1.572	-1.572
Mutaties reserves	**366**	**374**	**364**

Programma resultaat	**-813**	**1.391**	**4.402**

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Verplichte paragrafen

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie
doeleinden d.d: 14-6-2019

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie
doeleinden d.d: 14-6-2019

Paragraaf Lokale Heffingen

1.1 Inleiding

Deze paragraaf geeft inzicht in de door de gemeente Wassenaar geheven belastingen, bestemmingsheffingen en rechten. De heffingsbevoegdheid ontleent de gemeente aan een wettelijke grondslag, zoals de Gemeentewet en de Wet milieubeheer. Het invoeren, wijzigen en afschaffen van lokale heffingen is een bevoegdheid van de gemeenteraad.
Onder de belastingen vallen de onroerendezaakbelastingen, de toeristenbelasting, de hondenbelasting, de reclamebelasting (ondernemersheffing) en de precariobelasting. De opbrengst van de belastingen gaat naar de algemene middelen en is vrij besteedbaar.

Onder de bestemmingsheffingen vallen de rioolheffing, de reinigingsheffingen en de baatbelastingen. Heffingen zijn vergoedingen voor een specifieke taak die de gemeente uitvoert.

De rechten omvatten een zeer grote groep. De belangrijkste hiervan zijn de marktgelden, de begrafenisrechten en de leges inzake omgevingsvergunningen, reisdocumenten, burgerlijke stand en de gemeentelijke basisadministratie.
Voor zowel bestemmingsheffingen als de rechten geldt dat de tarieven maximaal kostendekkend mogen zijn en dat de opbrengst gebruikt wordt voor de dekking van de gemaakte kosten.

1.2 Beleid lokale heffingen

Het uitgangspunt voor de lokale lasten voor de gemeente Wassenaar is dat een lastenverzwaring voor de inwoners van Wassenaar alleen mag als er geen duurzame alternatieven beschikbaar zijn. Daarnaast geldt dat onder het motto "de gebruiker betaalt" heffingen zoveel mogelijk kostendekkend zijn.

1.2.1 Aanpassingen tarieven belastingen

In de vastgestelde begroting 2018 zijn de opbrengsten voor belastingen, bestemmingsheffingen en rechten voor 2018 vastgesteld. Het uitgangspunt daarbij was voor belastingen verhoging met het inflatiepercentage van 1,4%. Onderstaand wordt een aantal aanpassingen nader toegelicht.

<u>OZB</u>

Bij het vaststellen van de begroting 2018 is een verlaging toegepast op de OZB woningen vanwege een te verwachten meeropbrengst 2017. Per saldo is de opbrengst OZB woningen met 0,35% verhoogd en de OZB niet-woningen met het inflatiepercentage van 1,4%.

<u>Rioolheffing</u>

De aanslagen rioolheffing worden gebaseerd op het waterverbruik, gegevens hiervan worden geleverd door Dunea aan de BSGR. Op basis van het werkelijke waterverbruik zijn de tarieven gehandhaafd op het niveau van 2017.

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

1.2.2 Aanpassing leges en rechten

Volgens de uitgangspunten in de Kadernota 2018 zijn de leges en rechten voor 2018 verhoogd met het door het CPB geraamde inflatiepercentage van 1,4% (consumentenprijsindex). Tarieven die door het Rijk worden vastgesteld zijn voor dat bedrag opgenomen.

1.3 Overzicht tarieven

De belangrijkste tarieven voor belastingjaar 2018 zijn:

Belastingen	**Tarief 2018**
Onroerende zaakbelasting voor woningen - Tarief eigenaar (% van de WOZ-waarde)	 0,1063%
Onroerende zaakbelasting voor niet-woningen - Tarief eigenaar (% van de WOZ-waarde) - Tarief gebruiker (% van de WOZ-waarde)	 0,2710% 0,2343%
Afvalstoffenheffing - Eenpersoonshuishouden - Meerpersoonshuishouden	 € 271,20 € 390,60
Rioolheffing - Vastrecht tot 80 m^3 - Variabel boven 80 m^3, per m^3	 € 125,28 € 1,57
Hondenbelasting - Eerste hond	 € 83,52
Toeristenbelasting - per overnachting (camping) - per overnachting (hotel/pension/bed en breakfast)	 € 0,97 € 2,43
Precario op kabels en leidingen (per strekkende meter)	€ 2,74
Ondernemersheffing - vast bedrag - vermeerderd met € 2,12 voor elke € 1.000 aan WOZ-waarde boven € 153.000 (maximum heffingsbedrag € 900)	 € 200,00

Voor een volledig overzicht van de tarieven wordt verwezen naar de in november en december 2017 vastgestelde belastingverordeningen voor 2018.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

1.4 De opbrengsten van de gemeentelijke belastingen

In onderstaand overzicht staan de geraamde en werkelijke baten voor 2018 voor wat betreft de belangrijkste belastingen.

bedragen x € 1.000

	Belastingen	Raming 2018	Werkelijk 2018
1	OZB woningen (E)	6.661	6.665
2	OZB niet-woningen (E+G)	2.418	2.465
3	Hondenbelasting	176	177
4	Precariobelasting	2.009	2.000
5	Toeristenbelasting	827	827
6	Baatbelasting	14	14
7	Ondernemersheffing	91	92
8	BIZ-Maaldrift	29	29
9	BIZ-Centrum Wassenaar	46	43

Toelichting belangrijkste verschillen

1.4.1 OZB

De hogere opbrengsten OZB niet-woningen komt hoofdzakelijk door controle op leegstand en opbrengsten uit eerdere boekjaren.

1.5 De opbrengsten van de gemeentelijke heffingen

In onderstaand overzicht staan de geraamde en werkelijke baten voor 2018 voor wat betreft de belangrijkste heffingen. bedragen x € 1.000

	Heffingen		
1	Reinigingsheffingen	4.152	4.156
2	Rioolheffing	2.655	2.568
3	Marktgelden	43	29
4	Begrafenisrechten	49	32
5	Leges bouwvergunningen	1.225	5.485
6	Secretarieleges	570	578
7	Retributies	48	20
8	Overige leges en rechten	27	22

Toelichting belangrijkste verschillen

De lagere opbrengst rioolheffing komt doordat er minder geregistreerd waterverbruik is.

De lagere opbrengst begrafenisrechten komt hoofdzakelijk door minder begrafenissen.

De hogere opbrengst bouwvergunningen komt doordat er vergunningverlening is geweest voor een incidenteel groot bouwproject, de Rijnlandroute.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

1.5.1 Reinigingsheffingen

Afvalstoffenheffing wordt geheven van percelen waarvoor een inzamelplicht voor huishoudelijke afvalstoffen bestaat. Reinigingsheffing wordt geheven bij percelen waar bedrijfsafval wordt ingezameld.
Door een lagere bijdrage aan Avalex, hogere inkomsten uit afvalstromen en een hogere opbrengst afvalstoffenheffing komt de kostendekkendheid op basis van nacalculatie uit op 108%. Om het voordeel ter hoogte van € 275.000 beschikbaar te houden voor (toekomstige) uitgaven aan het verwerken en inzamelen van afvalstoffen is dit bedrag bij de jaarrekening 2017 gestort in de egalisatievoorziening reinigingsheffingen.

Berekening kostendekkendheid reinigingsheffing	**raming**	**realisatie**
Kosten taakveld(en) incl. omslagrente	3.495.000	3.881.000
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen*	-90.000	-733.000
Netto kosten taakveld(en)	**3.405.000**	**3.147.000**
Toe te rekenen kosten:		
Overhead	151.000	145.000
BTW	640.000	589.000
Totaal toerekenbare kosten	**791.000**	**734.000**
Totale kosten	**4.196.000**	**3.881.000**
Totale opbrengsten	**4.152.000**	**4.156.000**
Dotatie ultimo 2018		**275.000**
Kostendekkendheid	**99,0%**	**100%**

* betreft inkomsten en onttrekking uit voorziening afvalstoffenheffing.

1.5.2 Rioolheffing

Rioolheffing wordt geheven van de gebruiker van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. De gemeente is wettelijk verplicht om haar zorgplichten voor afval-, hemel- en grondwater na te komen. De verschillen tussen de werkelijke lasten en baten voor de rioolheffing worden verrekend met de egalisatievoorziening. Hierdoor is de kostendekking altijd 100%.
Voor de rioolheffing is over 2018 uiteindelijk € 58.000 onttrokken aan de egalisatievoorziening.

Berekening kostendekkendheid rioolheffing	**raming**	**realisatie**
Kosten taakveld(en) incl. omslagrente	2.153.000	2.095.000
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	-18.000	-76.000
Netto kosten taakveld(en)	**2.135.000**	**2.019.000**
Toe te rekenen kosten:		
Overhead	287.000	275.000
BTW	246.000	332.000
Totaal toerekenbare kosten	**533.000**	**607.000**
Totale kosten	**2.668.000**	**2.626.000**
Totale opbrengsten	**2.655.000**	**2.568.000**
Onttrekking ultimo 2018		**58.000**
Kostendekkendheid	**99,5%**	**100%**

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

1.5.3 Marktgelden

Marktgelden worden geheven voor het gebruiken van openbare grond c.q. het innemen van een standplaats op het marktterrein, gedurende de tijd dat het markt is. Door hogere schoonmaakkosten en lagere bezetting komt de uiteindelijke kostendekkendheid over 2018 uit op 65%.

Berekening kostendekkendheid marktgeld	**raming**	**realisatie**
Kosten taakveld(en) incl. omslagrente	27.000	29.000
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	0	0
Netto kosten taakveld(en)	**27.000**	**29.000**
Toe te rekenen kosten:		
Overhead	15.000	15.000
BTW	1.000	1.000
Totaal toerekenbare kosten	**16.000**	**16.000**
Totale kosten	**44.000**	**45.000**
Totale opbrengsten	**43.000**	**29.000**
Kostendekkendheid	**97,7%**	**65%**

1.5.4 Begrafenisrechten

Begraafplaatsrechten worden geheven voor het gebruik van de begraafplaats en het gebruik van de diensten die daarbij worden verleend. De gerealiseerde opbrengst is al een aantal jaar relatief stabil en is hoofdzakelijk afhankelijk van het aantal begrafenissen. Uitgangspunt is 100% kostendekkendheid, echter gelet op het relatief geringe aantal begrafenissen en structurele onderhoudslasten is dit niet te realiseren zonder (grote) tariefsverhoging en/of teruggang in het onderhoud. De uiteindelijke kostendekkendheid komt over 2018 uit op 13%.

Berekening kostendekkendheid begraafplaatsrechten	**raming**	**realisatie**
Kosten taakveld(en) incl. omslagrente	134.000	157.000
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	0	10.000
Netto kosten taakveld(en)	**134.000**	**147.000**
Toe te rekenen kosten:		
Overhead	90.000	87.000
BTW	4.000	7.000
Totaal toerekenbare kosten	**94.000**	**94.000**
Totale kosten	**228.000**	**241.000**
Totale opbrengsten	**49.000**	**32.000**
Kostendekkendheid	**21,5%**	**13%**

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

1.5.5 Leges

Leges worden geheven op door de gemeente verleende diensten zoals opgenomen in de tarieventabel behorende bij de Legesverordening. Deze tarieventabel bestaat uit drie titels: Algemene dienstverlening, Dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving (omgevingsvergunningen) en Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn (specifiek voor ondernemers). Binnen de drie titels zijn de leges onderverdeeld in hoofdstukken waarbinnen de samenhangende tarieven zijn geclusterd. De uiteindelijke kostendekkendheid komt over 2018 voor de drie titels uit op respectievelijk 64%, 193% en 12,5%.

De meeropbrengst Wabo leges (omgevingsvergunningen) komt vooral doordat er voor de Rijnlandroute vergunning is afgegeven. Het gaat om een incidentele meeropbrengst die, naar verwachting, de komende jaren niet wordt herhaald. Hierom wordt voorgesteld de meeropbrengst te storten in een bestemmingsreserve om toekomstige tegenvallende resultaten op te kunnen vangen.

Kostendekkendheid Leges Algemene dienstverlening	**raming**	**realisatie**
Kosten taakvelden	668.000	665.000
Toe te rekenen overhead	299.000	287.000
Totale kosten	**967.000**	**952.000**
Totale opbrengsten	**629.000**	**608.000**
Kostendekkendheid	**65%**	**64%**

Kostendekkendheid Leges omgevingsvergunning	**raming**	**realisatie**
Kosten taakvelden	681.000	2.839.000
Toe te rekenen overhead	486.000	467.000
Totale kosten	**1.167.000**	**3.306.000**
Totale opbrengsten	**1.073.000**	**6.385.000**
Kostendekkendheid	**92%**	**193%**

Kostendekkendheid Leges Europese dienstenrichtlijn	**raming**	**realisatie**
Kosten taakvelden	22.000	40.000
Toe te rekenen overhead	17.000	16.000
Totale kosten	**39.000**	**56.000**
Totale opbrengsten	**3.000**	**7.000**
Kostendekkendheid	**8%**	**12,5%**

1.6 Kwijtschelding

In de raadsvergadering van 7 april 2015 is de Regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen Wassenaar 2015 vastgesteld. Hiermee is het kwijtscheldingsbeleid geactualiseerd. Kwijtschelding is in Wassenaar mogelijk voor de onroerendezaakbelastingen, de hondenbelasting (alleen eerste hond), afvalstoffenheffing en

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

rioolheffing. Ook voor ZZP'ers is het mogelijk om onder dezelfde voorwaarden als privé-personen voor kwijtschelding in aanmerking te komen.

In 2018 zijn de volgende bedragen uitgegeven aan kwijtschelding.

bedragen x € 1.000

Belastingen	Raming 2018	Werkelijk 2018
OZB	3	5
Hondenbelasting	6	7
Afvalstoffenheffing	202	204
Rioolheffing	84	102
Totaal	**295**	**318**

1.7 Ontwikkeling woonlasten

Door de totale woonlasten voor meerpersoonshuishoudens in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 (zoals gepubliceerd door het Coelo) en uit te drukken in een percentage kan de ontwikkeling van de woonlasten ten opzichte van het landelijk gemiddelde worden geschetst.

	Rekening2017	Begroting 2018	Rekening 2018
totale woonlasten gezin Wassenaar in jaar t	€ 1.164,00	€ 1.156,00	€ 1.145,00
woonlasten gemiddeld gezin in t-1 (cijfers Coelo)	€ 723,00	€ 723,00	€ 723,00
woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde jaar ervoor (x100%)	**161,0%**	**159,9%**	**158,4%**

Bovenstaande vergelijking laat zien dat de woonlasten in Wassenaar weliswaar hoger liggen dan het landelijk gemiddelde, maar ook dat de ontwikkeling van de woonlasten lager was dan gemiddeld. Dit laatste wordt voornamelijk veroorzaakt door de daling van de afvalstoffenheffing.

1.8 Precariobelasting kabels en leidingen

De precariobelasting wordt geheven op basis van artikel 228 van de Gemeentewet. Het is een algemene belasting voor 'het hebben van voorwerpen, onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond'. Op basis van een in 2017 aangenomen wet mogen gemeenten tot en met 2021 nog precariobelasting op kabels en leidingen heffen, maar wel tegen ten hoogste het tarief zoals dat gold op 10 februari 2016.

1.9 Samenwerking verschillende gemeenten en het Hoogheemraadschap Rijnland

De volledige heffing en invordering, inclusief de waardering in het kader van de Wet WOZ, is overgedragen aan belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR). Voor de gemeente Wassenaar geldt dit voor de onroerendezaakbelastingen, rioolheffing, afvalstoffenheffing, reinigingsheffing, hondenbelasting, toeristenbelasting, precariobelasting, ondernemersheffing, baatbelasting en de BIZ-bijdragen.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Het controleprotocol/normenkader vormt het kader voor de controle van de jaarrekening 2018 van de BSGR. Met betrekking tot het normenkader is afstemming geweest tussen de concerncontrollers van de deelnemers en de BSGR. Ook de wederzijdse accountants zijn hierbij betrokken. De goedkeurings- en rapporteringstoleranties met betrekking tot de jaarrekening 2018 zijn gelijk aan de minimumeisen zoals die in het BADO (besluit accountantscontrole decentrale overheden) voor de in de controle te hanteren toleranties zijn voorgeschreven. Het controle raamwerk van de ISAE rapportage is ten opzichte van voorgaande jaren verder aangescherpt. Hierdoor kunnen de deelnemers en de accountants van de deelnemers, ook met betrekking tot 2018, steunen op de ISAE-verklaring, certificaat type 2 (ISAE: International Standard on Assurance Engagements). Dat is een kwaliteitskeurmerk voor de validiteit en betrouwbaarheid van de processen. Tot op heden is de BSGR de enige belastingorganisatie in Nederland die deze certificering heeft.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Op 2 maart 2015 is de nota “Risicomanagement en Weerstandsvermogen” vastgesteld door de raad van Wassenaar. Deze nota formuleert de kaders voor succesvol risicomanagement. De weerstandsratio van Wassenaar is 16,3. Volgens de breed gedeelde normering die ontwikkeld is door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement in samenwerking met de universiteit Twente kan een weerstandsratio van minimaal 2 getypeerd worden als 'uitstekend'.

Risico’s

Een risico is een mogelijke gebeurtenis met een negatief gevolg voor de organisatie. Met behulp van een risicomanagementinformatiesysteem prioriteert, analyseert en beoordeelt de gemeentelijke organisatie risico's op systematische wijze. Door een goed systeem van risicomanagement kunnen bestuurders en managers vervolgens voor risico’s, die het behalen van de doelstellingen van de organisatie bedreigen, passende beheersmaatregelen nemen. Op basis van de inventarisatie is een risicoprofiel opgesteld. Conform de nota “Risicomanagement en Weerstandsvermogen” toont het onderstaande overzicht de tien grootste risico's met de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. Het overzicht is aangevuld met de getroffen beheersmaatregelen. Bij de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit gaat het college uit van deze ‘top 10’. De top 10 behelst circa 90% van de totale financiële omvang van de risico’s. Om voldoende dekking hebben voor deze kleinere risico’s, wordt daarnaast een buffer van 10% (van de benodigde weerstandscapaciteit) van de 10 grootste risico’s gehanteerd.

De top 10 belangrijkste risico’s

Risico	Gevolgen	Maatregelen
Verantwoordelijkheid Sociaal Domein (incl. Jeugd)	Financieel - Verantwoordelijk voor het gehele sociaal domein. Het zijn open einde regelingen. De stijging van de doelgroep, stijging van de zorgkosten en de toenemende vraag naar complexe zorg zijn de belangrijkste factoren. De ramingen voor jeugdhulp zijn binnen het sociaal domein het grootste onderdeel van het risico door grote fluctuaties in de ramingen.	Actief: Als beheersmaatregel is de reserve sociaal domein ingesteld om eventuele incidentele tekorten mee te dekken of risico's mee op te vangen. De omvang van het risico is 20% van het budget. Daarnaast investeren in innovatie en preventie.

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Als gevolg van onderuitputting op de Rijksbegroting, aanpassingen van de verdeelsystematiek, eventueel minder uitkeren van de onderuitputting van het BTW-compenstatiefonds of verschillen in de mate waarin de landelijke en gemeentelijke uitkeringsbasis zich ontwikkelen bestaat de kans dat de algemene uitkering uit het gemeentefonds achterblijft bij de raming.	Financieel - Negatief budgettair effect dat ombuigingen/ bezuinigingen met zich mee kan brengen. Effect op doelstellingen - De bezuinigingen kunnen een dusdanige omvang aannemen dat voorgenomen beleid(sintensiveringen) niet (volledig) en misschien wel alleen getemporiseerd uitgevoerd kan worden.	M.i.v. 2018 wordt de onderuitputting voorzichtigheidshalve structureel geraamd op het niveau van de realisatie van 2017.
Een groter beroep op de uitkeringsregelingen (open einde regeling Wet BUIG bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan de gemeenten) en het niet in aanmerking komen voor de Vangnetregeling	Financieel - De gemeente loopt het risico dat de lokale ontwikkeling van het bijstandsvolume in negatieve zin afwijkt van de landelijke ontwikkeling waardoor de rijksbijdrage te kort schiet. Het maximale risico dat de gemeente loopt in een uitkeringsjaar voor de uitvoering van de BUIG is gemaximeerd op 10% voor 2019. Het mogelijke tekort is voor € 61.000 mee geraamd. Echter is er het risico dat het tekort hoger is en de gemeente niet in aanmerking komt voor de Vangnetregeling omdat niet aan de voorwaarden wordt voldaan. Effect op doelstellingen - niet iedereen kan in gelijke mate ondersteund worden bij participatie in de samenleving	Actief - Het ingeschatte eigen risico is gedeeltelijk mee geraamd in de begroting Geïmplementeerd - extra inzetten op uitstroom, extra inzetten op werkgelegenheid waardoor aan de voorwaarde van de vangnetuitkering wordt voldaan
Verouderde schoolgebouwen	Financieel - Door intensief gebruik van het schoolgebouw voldoet het gebouw niet meer aan de eisen van de tijd.	In voorbereiding - Door middel van een op te stellen Integraal Huisvestingsplan (IHP) kan in beeld gebracht worden de lange termijn keuzes m.b.t. het in stand houden van schoolgebouwen met de daaraan gekoppelde bedragen.
Groencompensatie ambassade (onteigening)	Financieel. Extra (voornamelijk juridische) kosten om doel te bereiken, aangezien de exploitant van het tuincentrum alle mogelijkheden aangrijpt.	Actief - Voortzetten van de pogingen om er minnelijk uit te komen zijn ook in 2018 voortgezet. Mogelijkheid gewaarborgd om op elk moment de onteigeningsprocedure te staken.
Avalex	Financieel - Hogere bijdrage in gemeenschappelijke regeling	Controle jaarrekening en verhogen weerstandsvermogen. Maximale sturing in DB/AB.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Boete door de Autoriteit Persoonsgegevens en imagoschade vanwege overtreding van de AVG.	Financieel: boete te betalen omdat de gemeente de AVG fors heeft overtreden	Door de kwartiermaker AVG zijn diverse beheersmaatregelen binnen de organisatie in gang gezet.
Achterstand Kapitaalgoederen	Financieel - Hogere kosten door calamiteiten onderhoud, Effect op doelstellingen - Openbare ruimte en gebouwen voldoen niet op alle vlakken aan het afgesproken kwaliteitsniveau, Imago - Grotere kans op ongelukken en aansprakelijkheden	Voor de kapitaalgoederen zijn er beheerplannen vastgesteld. Voor enkele panden is nog geen onderhoudsbudget beschikbaar, voor deze panden is besluitvorming in voorbereiding. Het beheer van de openbare ruimte wordt ingericht naar een risico gestuurd beheer waar op basis van prestaties, risico's en kosten de afweging wordt gemaakt of ingrijpen noodzakelijk is.
Door wijzigingen in BTW wetgeving voor sport is de BTW niet meer declarabel.	Financieel - de betaalde BTW voor sport wordt niet meer geretourneerd. Specifiek voor het zwembad bestaat er een risico op het niet goed uitvoeren van de nieuwe wetgeving door Sportplaza bv waardoor we mogelijk niet in aanmerking komen voor compensatiesubsidie van het Rijk, aansprakelijkheid neerleggen bij Sportfondsen.	Juiste afhechting van het oude BTW regime; er wordt compensatie subsidie aangevraagd voor sport; overleg met Sportfondsen over invoering.
Tractie	Financieel- de economische levensduur van diverse voertuigen is verstreken, waarvoor geen investeringen zijn opgenomen in de begroting. Imago- wanneer er voertuigen langdurig of geheel uitvallen komt de bedrijfsvoering in het geding en zullen extra kosten worden gemaakt voor het huren van voertuigen.	Er is een tractiescan uitgevoerd waarin is onderzocht of er optimalisatie van het wagenpark mogelijk is. In 2019 zal aan het bestuur een voorstel voor de vervanging van voertuigen worden voorgelegd.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de weerstandscapaciteit (de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken) en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een ratio weerstandsvermogen en afgezet tegen de algemeen geldende weerstandsnorm. Die ratio geeft de verhouding weer tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij horende benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten is in onderstaande figuur weergegeven.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{} = \frac{€\ 37.697.655}{} = 16{,}3$$

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Benodigde weerstandscapaciteit	€ 2.079.725

De raad heeft besloten om minimaal een ratio van 2,0 te hanteren, dit staat voor een uitstekend weerstandsvermogen. Hierbij wordt de normeringssystematiek voor weerstandsvermogen gehanteerd, die ontwikkeld is door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement in samenwerking met de universiteit Twente. Zij hanteren de volgende waarderingstabel ratio weerstandsvermogen.

Kwalificatie ratio weerstandsvermogen

Waarderingscijfer	**Ratio weerstandsvermogen**	**Betekenis**
A	2,0 < x	Uitstekend
B	1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 < x< 1,4	Voldoende
D	0,8 < x < 1,0	Matig
E	0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
F	X < 0,6	Ruim onvoldoende

De ratio weerstandsvermogen van de gemeente Wassenaar is 16,3: conclusie is dat de weerstandscapaciteit dus uitstekend is.

Kengetallen

Per 2015 is het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) gewijzigd. In de begroting en jaarrekening dienen een zestal kengetallen opgenomen te worden. De kengetallen maken het de leden van provinciale staten en de gemeenteraad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van hun provincie of gemeente. Eerst wordt de samenvatting van de kengetallen weergegeven gevolgd door een toelichting.

	Indicatoren Wassenaar (%)			**Normen VNG (%)**		
Kengetallen:	**2017**	**2018**		voldoende	matig	onvoldoende
	verslag	begroting	verslag			
1a. Netto schuldquote	-52	-45	-63	<100	>100/<130	>130
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-57	-51	-67			
2. Solvabiliteit	68	68	73	>50	<50 / >30	<30
3. Structurele exploitatieruimte	1,09	0	0,45	>0,6	<0,6 / >0	0
4. Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	>50	<50 / >30	<30
5. Belastingcapaciteit	161	160	158	<100	>100 / <120	>120

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

1. Netto schuldquote

De netto-schuldquote vergelijkt de leningen van de gemeente (met aftrek van de geldelijke bezittingen) met de totale baten van begroting en jaarverslag. Hiermee geeft deze indicator inzicht in de mate waarin de begroting 'vastligt' door rente en aflossing. De bovenstaande tabel presenteert hiernaast ook de schuldquote gecorrigeerd voor de leningen die de gemeente heeft uitstaan (deze middelen vloeien immers op termijn terug, bijv. SVN-startersleningen en ambtenarenhypotheken. Op beide indicatoren scoort de gemeente Wassenaar negatief. Dit betekent dat er per saldo geen sprake van een schuld is maar van bezit hetgeen uiteraard meer dan 'voldoende' scoort.

2. Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de mate aan waarin de gemeentelijke bezittingen (balanstotaal) is gefinancierd uit eigen middelen (eigen vermogen). Wassenaar scoort met 73% volgens de VNG-normen meer dan 'voldoende'.

3. Structurele exploitatieruimte

De indicator 'structurele exploitatieruimte' geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte (structurele baten min structurele lasten) zich verhoudt tot de totale begrotingsbaten. Dit laat zien in hoeverre de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen. De Wassenaarse begrotingsruimte is gedaald ten opzichte van het jaarverslag 2017 en is volgens de VNG-normen 'matig'.

4. Grondexploitatie

Het financiële kengetal 'grondexploitatie' geeft aan hoe groot de investeringen in grondposities (boekwaarde) zijn ten opzichte van de jaarlijkse baten. Wassenaar kent geen grondexploitaties derhalve is deze indicator niet relevant.

5. Belastingcapaciteit

De indicator 'belastingscapaciteit' drukt uit hoe de woonlasten (OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing) zich verhouden tot het gewogen landelijk gemiddelde. Hoge woonlasten ten opzichte van het landelijk gemiddelde drukken uit in hoeverre de gemeente al de eigen inkomsten aanspreekt en dus ook beperkt is in het verkrijgen van extra inkomsten. Woonlasten onder het landelijk gemiddelde waardeert VNG als 'voldoende', woonlasten tussen het landelijk gemiddelde en 120% hiervan als 'matig' en woonlasten hoger dan 120% als 'onvoldoende'. De woonlasten in Wassenaar liggen weliswaar hoger dan het landelijk gemiddelde, maar de ontwikkeling van de woonlasten was daarentegen lager dan gemiddeld. Dit laatste wordt voornamelijk veroorzaakt door de daling van de afvalstoffenheffing.

Conclusie voor de financiële positie

De ontwikkeling van de kengetallen geeft aan dat Wassenaar een uitstekende vermogenspositie heeft en geen risico loopt op (niet ingenomen) grondposities. Daar tegenover wordt geconcludeerd dat de lastendruk landelijk vergeleken hoog is en dat de exploitatie structureel matig is en versterkt dient te worden.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie
doeleinden d.d: 14-6-2019

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Het beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen (openbare ruimte, gebouwen) komt in meerdere programma's van deze jaarrekening terug. Voor het goed functioneren van de samenleving is het noodzakelijk dat de gemeente haar eigendommen (kapitaalgoederen) in goede staat onderhoudt. In samenwerking met inwoners en overige partners werken wij aan een aantrekkelijke, duurzame en groene woonomgeving en gemeentelijke gebouwen die optimaal de maatschappelijke functies faciliteren.

De diverse kapitaalgoederen zijn onderdeel van de taakvelden 2.1 Verkeer en vervoer, 5.7 Openbaar groen en (open-lucht) recreatie en 7.2 Riolering. Het beleidsmatige deel van het gemeentelijk vastgoed staat beschreven onder 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden.

De kapitaalgoederen worden beheerd op basis van beheerplannen. De kapitaalgoederen zijn onderhouden op een beeldkwaliteitsniveau B.

Doelstellingen

Basis op orde
Om een openbare ruimte goed te laten functioneren is het belangrijk dat de veiligheid en continuïteit van de openbare ruimte is gewaarborgd. Om dit te realiseren zijn het afgelopen jaar diverse inspecties en onderzoeken uitgevoerd aan onder andere de riolering en wegen. Deze actuele gegevens zijn gedigitaliseerd zodat eenvoudig de onderhoudsstaat van het areaal in beeld is. Dit vormt de basis om de openbare ruimte te monitoren en tijdig in beeld te brengen waar onderhoudsmaatregelen noodzakelijk zijn.

Integrale aanpak
Voor 2018 zijn diverse onderhoudswerkzaamheden aan kapitaalgoederen gecombineerd. Het combineren van werkzaamheden vraagt de nodige voorbereiding en uitwerking. Voor de werkzaamheden in 2019 is het uitgangspunt een integrale gebiedsgerichte aanpak, welke de komende jaren verder vorm krijgt.

Verduurzaming beheer
Bij het onderhoud van de kapitaalgoederen, de materiaalkeuze en bij de selectie van aannemers is duurzaamheid een belangrijk selectiecriterium. Enkele duurzaamheidsmaatregelen die worden toegepast:

- Het areaal LED verlichting is in 2018 toegenomen met 3%. Het totale areaal led is nu 18%;
- De lichtmasten zijn van aluminium, dit materiaal is geoptimaliseerd voor recycling;
- De toegepaste asfaltmengsels hebben over de gehele levenscyclus gemeten de laagste milieubelasting;
- Verkeersborden zijn voorzien van duurzame geproduceerde folie met een betere reflectie en langere levensduur;
- De routekaart verduurzaming vastgoed is vastgesteld. Op basis van deze routekaart worden op pandniveau verduurzamingsmaatregelen in beeld gebracht.

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Areaal gegevens

Areaal wegen	circa	144 ha
Bruggen		75 stuks
Groen	circa	173 ha
Bomen	circa	23.700
Vrijverval riolering	circa	170 km1
Pers/drukriool	circa	42 km1
Lichtmasten	circa	6.250 stuks
Speeltoestellen		186 stuks
Watergangen	circa	38 km1

Gemeentelijke gebouwen 67

Maatschappelijk en commercieel	18
Sport & bewegen	4
Eigen huisvesting	3
Woningen	11
Bijzondere objecten	31

Beheerplannen

In de beheerplannen voor de verschillende kapitaalgoederen is een kwaliteitsniveau B bepaald. In onderstaande tabel is per kapitaalgoed een toelichting gegeven over het beheerplan.

Beheerplan	**Kwaliteits - niveau**	**Toelichting**
Bruggen 2016-2020	B	Er zijn het afgelopen jaar drie bruggen vervangen op het landgoed De Paauw. Daarnaast is er bij diverse bruggen groot onderhoud uitgevoerd.
Groen 2016-2020	B	Om het openbaar groen op het gewenste basis onderhoudsniveau te brengen worden herstelwerkzaamheden in de hele gemeente uitgevoerd. Een belangrijk onderdeel is de renovatie van de landgoederen. De renovatie van De Paauw is nu op circa 60% en in Backershagen op 25%. In beide parken wordt de renovatie de komende jaren voortgezet.
Openbare verlichting 2016-2020	B	Voor de openbare verlichting is er een vervangingsopgave waarbij nieuwe armaturen standaard worden voorzien van LED. In 2018 zijn circa 200 armaturen en deels masten vervangen in de wijken Duindigt en Oostdorp.
Verbreed gemeentelijk rioleringsplan	-	In 2018 is gestart met de voorbereiding van het vervangen van de riolering in de Kerkeboslaan en omgeving. De uitvoering zal aan het einde van 2019 starten. In het project Kieviet zuid zijn

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

2017-2021		extra rioleringswerkzaamheden noodzakelijk geweest die worden gedekt vanuit de voorziening riolering. Conform vGRP wordt er een inhaalslag gemaakt met de inspectie van de riolering. In 2018 is 20 km geïnspecteerd en de komende beheerplanperiode wordt de resterende 60 km uitgevoerd.
Speelvoorzieningen 2016-2020	B	Het areaal is op orde. De speelplek op de Dr. Mansveldtkade is integraal vernieuwd.
Vastgoed 2017-2020	-	Van het planmatig onderhoud aan het vastgoed is in 2018 70% gerealiseerd. Zo zijn er werkzaamheden uitgevoerd aan het zwembad, woningen en diverse restobjecten. Daarnaast zijn diverse werkzaamheden aan de restobjecten en woningen gestart in 2018 en worden deze afgerond in 2019. Bij de Backershagenlaan 7/7a en de Paauwlaan 12 zijn extra kosten gemaakt voor schilderwerk en herstel van het metselwerk, welke binnen de voorziening worden opgevangen. Verschillende werkzaamheden zijn verschoven naar 2019 zoals onder andere de werkzaamheden aan de Molen, de reddingsbrigade en het koffiehuisje op de Buurtweg.
Verkeersregelinstallaties 2016-2020	B	Het areaal is op orde. Het afgelopen jaar zijn alle voedingskasten voor de verkeersregelinstallaties geplaatst en aangesloten.
Water 2016-2020	-	Er is circa 400 meter beschoeiing vervangen. Het inhalen van de achterstand in het baggeren van watergangen is in 2018 afgerond.
Wegen 2016-2020	B	In 2018 is er groot onderhoud en vervanging uitgevoerd op circa 6,5% van het weg-areaal. Zo zijn er werkzaamheden uitgevoerd op de Buurtweg, Kieviet-Zuid, Oostdorperweg, Waalsdorperlaan en Zonneveldweg. Het percentage onder kwaliteitsniveau B is daardoor teruggebracht naar 5%.
Wegmeubilair 2016-2020	B	In de volgende buurten zijn verkeersborden vervangen: Kerkehout, groot Deijleroord, Polanenpark, Rijksdorp, Kieviet en Weteringpark

Uitdagingen en risico's

Verhogen kwaliteitsniveau en inhalen onderhoudsachterstanden
Bij het vaststellen van de beheerplannen in 2016 heeft de raad besloten om alle kapitaalgoederen op kwaliteitsniveau B te onderhouden. Voor het kapitaalgoed groen is 10 jaar uitgetrokken voor de renovaties om alle groengebieden op het gewenste kwaliteitsniveau te brengen.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Met het vaststellen van het beheerplan vastgoed is gestart met het inhalen van uitgesteld onderhoud. Met de huidige uitvoering van de werkzaamheden is de verwachting dat al het uitgestelde planmatige onderhoud aan het einde van de beheerplanperiode in 2022 is ingelopen. Een uitzondering hierop vormen de panden waar een verandering in gebruik of functie te verwachten is. Voor deze panden is geen planmatig onderhoud begroot. Het afgelopen jaar zijn er in verschillende panden werkzaamheden noodzakelijk geweest om deze veilig in gebruik te houden.

De intentie tot centrale huisvesting is beëindigd, waardoor voor de ambtelijke huisvesting planmatig onderhoud moet worden opgenomen. De financiële consequenties en aangepaste areaalgegevens worden verwerkt in een herziening van het beheerplan vastgoed in 2019.

Tractie
De gemeente beschikt over een groot aantal tractiemiddelen die beschikbaar worden gesteld aan de werkorganisatie Duivenvoorde voor de uitvoering van werkzaamheden binnen de gemeente. De voertuigen worden ingezet voor het beheer van de openbare ruimte, toezicht en facilitaire zaken. In 2018 heeft er een wagenparkscan plaatsgevonden. Hierin is bekeken of er efficiency mogelijk is en hoe het wagenpark verduurzaamd kan worden. De raad zal hierover medio 2019 geïnformeerd worden. Eén voertuig is in 2018 vervangen doordat uitstel niet meer mogelijk was.

Budgettair kader

Exploitatie per kapitaalgoed	begroting 2018	werkelijk 2018	restant
Wegen	1.459.816	1.439.666	20.150
Wegmeubilair	101.357	39.575	61.782
Bruggen	85.892	82.957	2.935
Openbare verlichting	552.061	531.785	20.276
Verkeersregelinstallaties	201.846	200.373	1.473
Water	333.296	181.797	151.499
Vastgoed	2.424.864	2.358.275	66.589
Groen	1.327.666	1.493.135	-165.469
Speeltoestellen	190.281	192.745	-2.464
Riolering	1.536.040	1.425.600	110.460

Het afgelopen jaar is extra inzet op het groenonderhoud noodzakelijk geweest. Onder andere voor het kappen van bomen vanwege storm en boomziekten. Ook is de nieuwe wettelijke plicht op het bestrijden van invasieve soorten zoals Japanse duizendknoop en reuzenberenklauw uitgevoerd. Hierdoor zijn er hogere uitgaven geweest op het kapitaalgoed groen die gecompenseerd worden door minder uitgaven op het gebied van water.

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Op het gebied van water zijn er minder onderzoeken uitgevoerd en waren er minder maatregelen noodzakelijk. Er zijn minder vervangingen noodzakelijk aan het wegmeubilair waardoor de uitgaven laag zijn.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Voorziening per kapitaalgoed	begroting	werkelijk 2018	restant
Wegen	2.380.907	2.081.308	298.600
Bruggen	53.899	44.640	9.259
Openbare verlichting	197.000	109.518	87.482
Verkeersregelinstallaties	2.022	3.818	-1.796
Water	85.000	303.201	-218.201
Vastgoed	606.300	500.149	106.151
Speeltoestellen	118.848	120.860	-2.012
Riolering	1.632.237	356.357	1.275.880

Investeringen per kapitaalgoed	begroting	werkelijk 2018	restant
Wegen	618.890	567.313	51.577
Bruggen	136.333	136.283	50
Water	279.860	57.849	222.011
Tractie	472.000	19.600	452.400

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie
doeleinden d.d: 14-6-2019

Paragraaf Financiering

Inleiding

Het beleid van de gemeente Wassenaar voor de financieringsfunctie in 2018 is vastgelegd in het door burgemeester en wethouders op 18 december 2017 vastgestelde treasurystatuut 2018. Het statuut geeft de kaders aan voor de invulling van de financieringsfunctie en sluit aan bij de aanscherping van de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo) en de Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden.

Schatkistbankieren

Onder het schatkistbankieren zijn decentrale overheden verplicht overtollige kasmiddelen boven een drempelbedrag van 0,75% van het begrotingstotaal bij het Agentschap van het Ministerie van Financiën aan te houden. Het drempelbedrag was in 2018 € 456.000. In 2018 is deze drempelwaarde gedurende twee maanden in het derde kwartaal overschreden. In de overige kwartalen is de drempelwaarde niet overschreden omdat met de huisbankier de afspraak is gemaakt om het surplus boven een bepaalde omvang van het rekeningcourantstelsel automatisch af te romen naar de bankrekening bij het Ministerie van Financiën. Voor de berekening van de onderschrijding van het drempelbedrag wordt verwezen naar de toelichting op de balans onderdeel liquide middelen.

Het bij het Rijk verplicht aangehouden saldo bedroeg gemiddeld ca. € 17,8 miljoen. Hierover is een rentevergoeding van € 0,00 ontvangen. Ter vergelijking: de EURIBOR-"vergoeding" voor een deposito van 1 jaar bedroeg gemiddeld - 0,17%; om geld kort uit te kunnen zetten moest in de markt dus betaald worden.

Financieringspositie

Bij de begrotingsopstelling is ervan uitgegaan dat het begin- en eindsaldo van uitzettingen en liquide middelen saldi van respectievelijk + € 27,8 miljoen en + € 24,0 miljoen te zien zouden geven. Dit is een afname van € 3,8 miljoen.
Onder andere door het bij de ramingen achterblijven van de investeringsuitgaven in 2018 is het saldo in 2018 in werkelijkheid afgenomen van een overschot van afgerond € 37,8 miljoen tot een overschot van afgerond € 34,4 miljoen. Ten opzichte van de in de begroting verwachte daling is daarmee sprake van een verbetering van € 0,4 miljoen.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

De beleggings- en financieringsportefeuille bestaat eind 2018 uit:

Uitgezette / aangetrokken middelen	Looptijd	Bedrag 31 december 2018 (x €1.000)	Gemiddeld rente-percentage	Expiratie
Uitgezette gelden				
Rabobank lening	10 jaar	15.000	4,70	09-07-19
Langlopende leningen u/g		2.763	div.	
Rekening courant Schatkistbankieren	dag. opvraagb.	16.569	0,00	n.v.t.
BNG		352	0,00	n.v.t.
Opgenomen gelden				
Belegde spaarpremies hypotheken		-299		
Saldo		**34.385**		

Het gewogen gemiddelde renteniveau van de portefeuille bedroeg ca. 2,2 %.

Ontwikkeling liquiditeit

Het jaar 2018 laat € 2,4 miljoen afname van het liquiditeitsoverschot zien van € 19 miljoen tot bijna € 17 miljoen. Onder het regime van het schatkistbankieren wordt deze overliquiditeit nagenoeg geheel bij het Rijk aangehouden. De afname van de liquiditeiten komt ondanks de gerealiseerde verkoopopbrengsten op onroerend goed voornamelijk door de investeringsuitgaven.
In de begroting was een afname van de liquiditeiten voorzien van € 3,7 miljoen.

Risicobeheer

Alle treasury-activiteiten vonden plaats binnen de kaders, richtlijnen en limieten uit het Treasury- en financieringsstatuut en overige wetgeving (voorzover deze niet in het Treasury- en financieringsstatuut is verwerkt). In dit kader vermelden we dat het geldende treasurystatuut op korte termijn in overeenstemming zal worden gebracht met de Wet Verplicht schatkistbankieren.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet stelt een bovengrens aan de korte financiering en beperkt daarmee het renterisico op de korte schuld. De limiet wordt bepaald voor korte financiering met een looptijd van maximaal 1 jaar en wordt gerelateerd aan het begrotingstotaal per 1 januari. Uitgaande van een begrotingstotaal van € 60,8 miljoen bedroeg de kasgeldlimiet voor 2018 € 5.169.000. Deze limiet is niet overschreden, zoals uit navolgende overzicht blijkt.

bedragen x € 1.000

Ontwikkeling kasgeldlimiet 2018	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Liquiditeitssaldo (netto)	19.341	13.608	21.290	19.779
Kasgeldlimiet	5.169	5.169	5.169	5.169
Ruimte onder de kasgeldlimiet	24.510	18.777	26.459	24.948
Overschrijding van de kasgeldlimiet				

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Renterisiconorm

Het renterisico op de financiering langer dan een jaar wordt beperkt door de renterisiconorm. Die geeft aan in hoeverre er sprake is van een verantwoord geachte spreiding van aflossing en herfinanciering in de leningenportefeuille. Sinds eind 2013 heeft Wassenaar geen lang vreemd vermogen in portefeuille: Wassenaar is schuldenvrij. Herfinanciering was dan ook niet aan de orde.

De renterisiconorm is in 2018 niet overschreden en zal op basis van de huidige verwachtingen in het meerjarenperspectief ook niet overschreden worden.

bedragen x € 1.000

Renterisico vaste schuld (x € 1.000)						
		2017	2018	2019	2020	2021
1	Renteherzieningen	0	**0**	0	0	0
2	Aflossingen			0	0	0
3	Renterisico (1 + 2)			0	0	0
4	Renterisiconorm	12.080	**12.163**	13.196	11.834	11.954
5a	Ruimte onder renterisiconorm	12.080	**12.163**	13.196	11.834	11.954
5b	Overschrijding renterisiconorm					
4a	Begrotingstotaal	60.401	**60.814**	65.978	59.168	59.768
4b	percentage regeling	20%	**20%**	20%	20%	20%
4	Renterisiconorm	12.080	**12.163**	13.196	11.834	11.954

Tabel Overzicht renterisico vaste schuld 2017-2021

Renteontwikkeling

Sinds 10 maart 2016 staat de herfinancieringsrente van de Europese Centrale Bank op 0,00% om de kredietcrisis (verdergaand) te bezweren en de economie voldoende te stimuleren.
Op basis van de door BNG uitgesproken verwachtingen werd voor 2018 een gemiddelde korte (3-maands) rente van ongeveer -0,3 % voor kasgeld verwacht. In werkelijkheid werd hiervoor een gemiddelde waarde van -0,32% gerealiseerd. De geldmarktrente bevond zich bij het begin van 2018 op een niveau van -0,33 % (3-maands Euribor). Het jaar werd afgesloten op een niveau van -0,31 %. De negatieve waarde betekent dat over de uitstaande gelden rente betaald diende te worden.
De oorspronkelijke rentevisie voor de kapitaalmarkt voor 2018 bedroeg 1,4 % (gemiddeld). Gedurende het jaar is sprake geweest van een gemiddeld tarief van 1,24 % voor fixe geldleningen (10-jaar). 25-jarige geldleningen met gelijke aflossing deden gemiddeld 1,59 %.

Renteresultaat 2018

Op basis van de in de Voor- en Najaarsnota geschetste ontwikkelingen raamden we voor 2018 per saldo een positief renteresultaat van in totaal € 763.000; gelijk aan het resultaat over 2017.
Ten gevolge van de 0% rentevergoeding over de bij het Rijk aangehouden middelen had de grotere omvang van het liquiditeitsoverschot ten opzichte van 2017 geen effect. Op de afnemende portefeuille ambtenarenhypotheken wordt evenwel steeds minder rendement gerealiseerd. Het treasuryresultaat over 2018 komt hierdoor uit op een voordeel van afgerond € 753.000.

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

In het resultaat is een bate van € 705.000 opgenomen voor de € 15,0 miljoen uitzetting bij de Rabobank. Halverwege 2019 wordt deze lening afgelost. Bij de huidige tarieven zal hier een fors negatief effect van uit gaan op de exploitatie. Dit is verwerkt in het meerjarenbeeld.

Berekening omslagrente 2018

a.	Externe rentelasten over de (korte) financiering	€ 20.362	
b.	Externe rentebaten	€ 773.323	-
	Totaal door te rekenen externe rente	€ 752.961	-
c1.	Rente toe te rekenen aan grondexploitaties	€ 0	-
c2.	Rente projectfinanciering toe te rekenen aan taakveld	€ 0	-
c3.	Rentebaten van doorverstrekte leningen indien daar projectfinanciering voor is aangetrokken	€ 0	+
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	€ 752.961	-
d1.	Rente over eigen vermogen	€ 0	+
d2.	Rente over voorzieningen	€ 0	+
	Aan taakvelden toe te rekenen rente	€ 752.961	-
e.	Werkelijke aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	€ 0	-
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury	€ 752.961	-

Omdat ook in begroting per saldo geen sprake was van rentelasten bedroeg de omslagrente 0,0%.

EMU-saldo

Gemeenten moeten het kastekort van hun exploitatie beperken tot de overeengekomen percentages van hun totale begroting. Via dit zogenaamde EMU-saldo wordt gecontroleerd of de decentrale overheden een gelijkwaardige inspanning leveren bij het streven te voldoen aan de Europese begrotings-doelstellingen. De VNG adviseert gemeenten overigens om niet heel strak te sturen op het maximaal toegestane kastekort. Dat staat een uitruil van over- en onderschrijdingen tussen gemeenten in de weg en leidt daardoor mogelijk tot een onnodig uitstel van investeringen. In plaats daarvan kunnen gemeenten beter sturen op de ontwikkeling van de hoogte van de schuld.
Hoewel er geen individuele referentiewaarden voor het EMU-saldo voor 2018 zijn vastgesteld en geen maatregelen/sancties zullen worden opgelegd bij overschrijding, schrijft het herziene BBV voor dat ook in het jaarverslag wordt gerapporteerd over het EMU-saldo.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Berekening EMU-saldo (bedragen x € 1.000)					
		Vraag	**2018** *Volgens gewijzigde begroting 2018*	**2018** *volgens jaarrekening 2018*	**2018** *verschil*
	1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-918	3.940	4.858
+	2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	2.239	2.453	214
+	3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	5.641	5.919	279
-	4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	5.882	3.248	-2.634
+	5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	500	800	300
	6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:			0
+		Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	0	0	0
-	7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	0	0	0
	8	Baten bouwgrondexploitatie:			0
+		Baten voor zover transacties niet op exploitatie verantwoord	0	0	0
-	9	Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	5.427	6.031	604
-	10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0	0	0
	11	Verkoop van effecten:			0
	11a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	nee	nee	
-	11b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	0	0	0
Berekend EMU-saldo			-3.848	3.833	7.681

Ten opzichte van de bijgestelde begroting is het geraamde EMU-saldo afgenomen van een tekort van € 3,8 miljoen tot een overschot van € 3,8 miljoen. In andere woorden: Van de begroting ging een aanmerkelijke toename van de geldhoeveelheid uit, terwijl volgens de jaarrekening juist sprake is van een inkrimping van de geldhoeveelheid.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

De jaarrekening laat een € 7,7 miljoen lagere geldschepping zien. Dit positieve effect wordt met name veroorzaakt door het aanmerkelijk voordeliger exploitatiesaldo (legesopbrengst Rijnlandroute) en een lagere investeringsrealisatie.

Kasstroomoverzicht 2018 (Staat van herkomst en besteding)

Bedragen x € 1.000		Rekening 2018		
Stand liquide middelen per 1 januari				354
Toename:				
Afschrijvingen		2.453		
Aflossingen verstrekte geldleningen/deelnemingen		700		
Afname langlopende uitzettingen (adm.)		15.000		
Storting in voorzieningen		770		
Afname overlopende activa		1.154		
Nog te bestemmen rekeningsaldo 2018		7.663		
	totale toename		27.741	
Afname:				
Netto investeringen		-2.448		
Toename vorderingen/uitzettingen < 1 jaar (€ 15 mln. adm.)		-17.229	*	
Afname kortlopende schulden		-1.939		
Afname vaste schulden		-113		
Afname overlopende passiva		-2.290		
Bestemming resultaat vorig jaar		-3.594		
Beschikking over reserves (per saldo)		-129		
	totale afname		-27.741	
	Mutatie liquide middelen			0
Stand liquide middelen per 31 december 2018				354

*Met daarin een afname van middelen bij het Rijk van € 2,4 miljoen.

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding

De gemeente is verantwoordelijk voor de taken die zij door verbonden partijen laat uitvoeren. Het is daarom van belang dat de raad in het proces van begroting en verantwoording de benodigde informatie krijgt om de bijdrage van verbonden partijen aan de realisatie van de programma's en daarmee gepaard gaande risico's te kunnen beoordelen en te laten meewegen in het proces van horizontale sturing en verantwoording.

Bij verbonden partijen kan het zowel gaan om publiekrechtelijke samenwerkingsverbanden op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen als om de deelneming in of inschakeling van privaatrechtelijke rechtspersonen. Voor wat betreft de private partijen gaat het om organisaties en instellingen waarin de gemeente zowel een financieel als een bestuurlijk belang heeft. In geval van gemeenschappelijke regelingen gaat het om samenwerkingsvormen met rechtspersoonlijkheid, met name openbare lichamen en bedrijfsvoeringsorganisaties ingesteld op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Voor een adequate verantwoording hoe verbonden partijen bijdragen aan de realisatie van de doelstelling van de programma's is het niet alleen noodzakelijk inzicht te hebben in de beleidsmatige prestaties van verbonden partijen, maar ook in hun financiële positie.

Inzicht in de bijdragen van verbonden partijen aan de realisatie van de programma's zijn in de respectievelijke programma's voor de realisatie waarvan ze worden ingezet opgenomen.

LIJST VERBONDEN PARTIJEN	
GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN	bijdrage
Gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie Duivenvoorde	€ 16.362.490
Gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR)	€ 444.985
Gemeenschappelijke regeling Inkoopbureau H-10	€ 68.043
Avalex	€ 2.850.171
Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Haaglanden (ODH)	€ 311.108
Veiligheidsregio Haaglanden	€ 1.921.201
Gemeenschappelijke regeling GGD Haaglanden	€ 435.000
Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio (MRDH)	€ 65.388
Gemeenschappelijke regeling werkbedrijven Kust-, Duin- en Bollenstreek (Gr KDB)	€ 90.438
Totale gemeentelijke bijdrage	**€ 22.548.824**

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

VENNOOTSCHAPPEN	dividend
BNG N.V.	€ 269.172
Alliander N.V.	€ 431.382
Dunea N.V.	-
Totaal ontvangen dividend	**€ 700.554**

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Overzicht verbonden partijen

Naam	Gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie Duivenvoorde	
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling	
Vestigingsplaats	Wassenaar	
Webadres	werkorganisatieduivenvoorde.nl	
	Publiek belang	
Doelstelling	In stand houden van een gezamenlijke kwalitatief hoogwaardige ambtelijke organisatie die flexibel is om aan de gevraagde dienstverlening van beide deelnemers op een kostenefficiente manier te kunnen voldoen.	
Bestuurlijk belang	Het voltallige college is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.	
	Financieel belang	
	Beginstand 1-1-2018	**Eindstand 31-12-2018**
Gemeentelijk financieel belang (deelnemersbijdrage)	15.530.632	16.362.490
	Beginstand 1-1-2018	**Eindstand 31-12-2018**
Eigen vermogen	0	0
	Beginstand 1-1-2018	**Eindstand 31-12-2018**
Vreemd vermogen	0	0
		Hele jaar 2018
Gerealiseerde resultaat		554.000
Toelichting	Cijfers zijn afkomstig uit de jaarrekening 2018.	
	Visie, beleidsdoelstelling en risico's	
Visie en beleidsvoornemens	Voor een goed bestuur geeft de Werkorganisatie Duivenvoorde invulling aan onze ambtelijke ondersteuning. Wij vinden het belangrijk om de performance van het gemeenschappelijke ambtenarenapparaat te verbeteren, zowel qua dienstverlening als qua kosten. Wij streven naar een efficiënte, effectieve en servicegerichte ambtelijke organisatie, waarin minder bureaucratisch wordt gewerkt. Hoewel het geen echte doelstelling is om een zelfstandig Wassenaars ambtelijk apparaat in te richten, onderzoeken wij wel hoe zo'n apparaat er kan uitzien.	
Bijdrage aan beleidsdoelstelling	De Werkorganisatie staat ten dienste van het college en de burgemeester, voor wie het het beleid uitvoert en voorbereidt.	
Risico's	De risico's van de WODV liggen in hoofdzaak bij de rechtspositionele verplichtingen ten aanzien van het zittende personeel.	

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Naam	Gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR)	
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling	
Vestigingsplaats	Leiden	
Webadres	www.bsgr.nl	
	Publiek belang	
Doelstelling	Het verbeteren van de kwaliteit, continuïteit en efficiency door samen te werken bij de beleidsuitvoering, heffing en invordering van waterschaps- en gemeentelijke belastingen, bij de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken en het beheer en de uitvoering van vastgoedinformatie.	
Bestuurlijk belang	De gemeente Wassenaar is in het algemeen bestuur vertegenwoordigd met een wethouder.	
	Financieel belang	
	Beginstand 1-1-2018	**Eindstand 31-12-2018**
Gemeentelijk financieel belang (deelnemersbijdrage)	€ 444.985	€ 444.985
	Beginstand 1-1-2018	**Eindstand 31-12-2018**
Eigen vermogen	€ 2.094.000	€ 2.055.000
	Beginstand 1-1-2018	**Eindstand 31-12-2018**
Vreemd vermogen	€ 0	
		Hele jaar 2018
Gerealiseerde resultaat		Over 2018 is een jaarresultaat behaald van € 624.000.
Toelichting	Nihil	
	Visie, beleidsdoelstelling en risico's	
Visie en beleidsvoornemens	De belastingtaken efficiënt, tegen lage kosten en kwalitatief hoogwaardig uitvoeren.	
Bijdrage aan beleidsdoelstelling	Door het juist, tijdig en volledig opleggen en invorderen van gemeentelijke belastingen worden de geraamde opbrengsten gerealiseerd.	
Risico's	De BSGR betreft een uitvoeringsorganisatie. Op grond van artikel 32 van de Gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland (GR BSGR), zijn de deelnemers verplicht er zorg voor te dragen dat de BSGR te allen tijde beschikt over voldoende middelen om aan al haar verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen. Dit betekent dat de deelnemers zelf maatregelen moeten treffen om eventuele risico's af te dekken.	

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Het grootste risico dat wordt ingeschat is het uittreden van één van de deelnemers. Op grond van artikel 38 van de GR BSGR wordt voor uittreding een opzegtermijn van ten minste een jaar in acht genomen en vindt uittreding plaats aan het einde van het kalenderjaar. Uittreding gedurende de eerste 5 jaar na toetreding is niet mogelijk. Er zijn geen deelnemers die te kennen hebben gegeven uit de gemeenschappelijke regeling te willen treden.

Naam	**Gemeenschappelijke regeling Inkoopbureau H-10**
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Pijnacker-Nootdorp
Webadres	www.h10inkoop.nl
	Publiek belang
Doelstelling	Het behartigen van de belangen van de betrokken gemeenten op het terrein van uitvoering van inkooptaken op taakonderdelen binnen het sociaal domein.
Bestuurlijk belang	Namens de gemeenten Leidschendam-Voorburg, Pijnacker-Nootdorp, Voorschoten, Wassenaar en Zoetermeer is de wethouder van de gemeente Wassenaar lid van het bestuur.

	Financieel belang	
	Beginstand 1-1-2018	**Eindstand 31-12-2018**
Gemeentelijk financieel belang (deelnemersbijdrage)	52.657	68.043
	Beginstand 1-1-2018	**Eindstand 31-12-2018**
Eigen vermogen	-41.756 *)	-41.756 *)
	Beginstand 1-1-2018	**Eindstand 31-12-2018**
Vreemd vermogen	970.178 *)	257.006 *)
		Hele jaar 2018
Gerealiseerde resultaat		0 *)

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Toelichting	*) cijfers zijn afkomstig uit de jaarrekening 2017
	Visie, beleidsdoelstelling en risico's
Visie en beleidsvoornemens	De betrokken gemeenten zijn verantwoordelijk voor de beleidsvorming. Het Inkoopbureau H-10 voert de technische inkoop uit. Door gezamenlijke inkoop en afhandeling facturering zijn efficiency voordelen (door synergie-effecten) te behalen.
Bijdrage aan beleidsdoelstelling	Door gezamenlijke op een efficiënte manier inkoop voor jeugdhulp beschikbaar krijgen.
Risico's	In de begroting heeft de GR Inkoopbureau H10 de risico's niet gekwantificeerd. Als zich binnen de gemeenschappelijke regeling tegenvallers voordoen zijn de deelnemende gemeenten verantwoordelijk voor de financiële gevolgen. De GR heeft een beperkt weerstandsvermogen. Het aandeel van de gemeente in deze risico's bedraagt ca 2,5%.

Naam	**Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio (MRDH)**
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Rotterdam
Webadres	www.mrdh.nl
	Publiek belang
Doelstelling	In de MRDH werken 23 gemeenten samen aan het versterken van het economisch vestigingsklimaat in de regio. Daarnaast is de MRDH gericht op (internationale) bereikbaarheid, transitie naar duurzaamheid en attractiviteit van de regio.
Bestuurlijk belang	De gemeente is in het algemeen bestuur vertegenwoordigd door de burgemeester, in de bestuurscommissie Vervoersautoriteit door de portefeuillehouder verkeer en vervoer, in de bestuurscommissie economisch vestigingsklimaat door de portefeuillehouder economie, in de adviescommissie vervoersautoriteit en adviescommissie economisch vestigingsklimaat door twee raadsleden en in de rekeningcommissie door één raadslid.
	Financieel belang

	Beginstand 1-1-2018	**Eindstand 31-12-2018**
Gemeentelijk financieel belang (deelnemersbijdrage)	65.388	65.388
	Beginstand 1-1-2018	**Eindstand 31-12-2018**
Eigen vermogen	7.526.000	15.361.000
	Beginstand 1-1-2018	**Eindstand 31-12-2018**
Vreemd vermogen	1.348 miljoen	1.437 miljoen
		Hele jaar 2018
Gerealiseerde		7.936.000

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

resultaat

Toelichting

De cijfers zijn afkomstig uit de jaarrekening 2017 van de MRDH en de concept-jaarrekening 2018 (die nog moet worden vastgesteld).
Na het vaststellen van de jaarrekening 2018 worden de definitieve cijfers van de MRDH bekend.

Het resultaat heeft betrekking op alle taken van de MRDH, onder andere voor het Economisch Vestigingsklimaat (EV) en de Vervoers Autoriteit (VA).
Tot 2018 droeg de gemeente aan deze taken bij. Met ingang van 2018 draagt Wassenaar alleen bij (€ 2,51/inwoner) aan het EV. Het gaat om een bedrag van € 65.388.

Visie, beleidsdoelstelling en risico's

Visie en beleidsvoornemens

De Metropoolregio Rotterdam Den Haag wil een Europese topregio worden. De MRDH is al een sterke Europese regio, maar wil nog beter presteren. Betere economische prestaties, betekenen meer welvaart voor de inwoners. Om dit te bereiken wordt ingezet op:

- Verbetering van de (internationale) bereikbaarheid van de metropoolregio
- Economische vernieuwing
- Transitie naar toonaangevende duurzaamheid
- Attractiviteit van de regio

Bijdrage aan beleidsdoelstelling

De MRHD bevordert voor de gehele regio het economisch vestigingsklimaat en dus ook de bereikbaarheid. Wassenaar ontvangt subsidies van de MRDH voor projecten op het gebied van verkeer en vervoer vanuit de BDU-gelden die de MRDH ontvangt. De Wassenaarse bijdrage valt binnen de pijler Economisch Vestgigingsklimaat. Vanuit deze pijler kan Wassenaar aanspraak maken op subsidies ten behoeve van de bevordering van het economisch vestigingsklimaat.

Risico's

In de praktijk ijlen de daadwerkelijke bestedingen van projecten vaak één of meerdere jaren na. Omdat als gevolg daarvan teveel middelen te lang ongebruikt blijven is bij de oprichting van de MRDH door het algemeen bestuur besloten dat er sprake mag zijn van overplanning. Naar aanleiding van het risico op overplanning (meer projecten met uitgaven gepland dan beschikbare BDU-middelen of andere dekking) en overbesteding (werkelijke bestedingen hoger dan beschikbare middelen) is de MRDH met de deelnemers in gesprek om dit zoveel mogelijk te voorkomen.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Naam	Veiligheidsregio Haaglanden (VRH)	
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling	
Vestigingsplaats	Den Haag	
Webadres	www.vrh.nl	
	Publiek belang	
Doelstelling	Het bevorderen van de veiligheid en zorg van allen die zich in het gebied van de VRH bevinden door de samenwerking tussen burgers, private en publieke partijen te stimuleren en te faciliteren.	
Bestuurlijk belang	Burgemeester is lid van het AB.	
	Financieel belang	
	Beginstand 1-1-2018	**Eindstand 31-12-2018**
Gemeentelijk financieel belang (deelnemersbijdrage)	1.885.000	1.921.201
	Beginstand 1-1-2018	**Eindstand 31-12-2018**
Eigen vermogen	6.286.000 *)	6.302.000 *)
	Beginstand 1-1-2018	**Eindstand 31-12-2018**
Vreemd vermogen	115.002.000 *)	111.933.000 *)
		Hele jaar 2018
Gerealiseerde resultaat		1.470.000 *)
Toelichting	*) cijfers zijn afkomstig uit de jaarrekening 2017	
	Visie, beleidsdoelstelling en risico's	
Visie en beleidsvoornemens	De Veiligheidsregio Haaglanden behartigt de belangen van de gemeenten op het gebied van brandweerzorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing, en geneeskundige hulpverlening. De ambities met betrekking tot de rampenbestrijding en crisisbeheersing in Haaglanden staan op hoofdlijnen beschreven in het Regionaal Beleidsplan Haaglanden (RBP) 2015-2018.	
Bijdrage aan beleidsdoelstelling	Beleidsdoelstellingen van dit taakveld zijn preventie en zelfredzaamheid. Deze beleidsdoelstellingen komen terug in het Regionaal Beleidsplan VRH 2015-2018.	
Risico's	• Transitie landelijke meldkamerorganisatie • Loopbaanbeleid • Ontwikkelingen vrije instroom vrijwilligers • Aansprakelijkheid dienstverlening • Terrorismegevolgbestrijding • Gemiddeld werkgeversrisico WGA/WW	

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

- Overgangsregeling FLO

Naam	Gemeenschappelijke regeling GGD Haaglanden	
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling	
Vestigingsplaats	Den Haag	
Webadres	www.ggdhaaglanden.nl	
	Publiek belang	
Doelstelling	Bewaken, bevorderen en beschermen van de gezondheid van de inwoners van de regio Haaglanden met producten en diensten die helpen gezond op te groeien en op te voeden, gezonder te leven en langer gezond te blijven.	
Bestuurlijk belang	In het Algemeen Bestuur is een afgevaardigde van het college van B&W van iedere deelnemende gemeente benoemd. Portefeuillehouder is wethouder zorg. Wassenaar heeft zitting in het AB, niet in het DB.	
	Financieel belang	
	Beginstand 1-1-2018	**Eindstand 31-12-2018**
Gemeentelijk financieel belang (deelnemersbijdrage)	421.000	435.000
	Beginstand 1-1-2018	**Eindstand 31-12-2018**
Eigen vermogen	0 *)	0 *)
	Beginstand 1-1-2018	**Eindstand 31-12-2018**
Vreemd vermogen	804.166 *)	664.709 *)
		Hele jaar 2018
Gerealiseerde resultaat		0 *)
Toelichting	*) cijfers afkomstig uit de jaarrekening 2017	
	Visie, beleidsdoelstelling en risico's	
Visie en beleidsvoornemens	Bewaken, bevorderen en beschermen van de gezondheid van de inwoners van de regio Haaglanden met producten en diensten die helpen gezond op te groeien en op te voeden, gezonder te leven en langer gezond te blijven.	
Bijdrage aan beleidsdoelstelling	De GR GGD en VT Haaglanden draagt in regionaal verband bij aan preventie en het bevorderen van een gezonde en veilige leefomgeving.	
	Lokale taken Naast de reguliere regionale taken zoals gezondheidsbevordering, epidemiologie, beleidsadvisering e.d., zijn er sinds 2018 ook lokale taken die elke gemeente bilateraal afspreekt met de GGD. Voor Wassenaar gaat het om de lokale taken Meldpunt	

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Bezorgd, Sociaal Medische Advisering (SMA), Schoolgezondheidsbeleid.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Risico's	De gesignaleerde toename van meldingen en adviezen inzake Veilig Thuis zal betekenen dat ook voor 2019 het aantal meldingen en adviezen hoger zal komen te liggen dan het aantal waarmee in de begroting van 2019 rekening wordt gehouden. De begroting 2019 is immers gebaseerd op het aantal meldingen en adviezen in het jaar 2017 (t-2). Deze toename zal naar verwachting gepaard moeten gaan met uitbreiding van het aantal in te zetten fte's en verhoging van het benodigde budget voor 2019.

Naam	**Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Haaglanden (ODH)**	
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling	
Vestigingsplaats	Den Haag	
Webadres	www.omgevingsdiensthaaglanden.nl	
	Publiek belang	
Doelstelling	Ondersteunen van de deelnemers bij de uitvoering van hun taken op het gebied van het omgevingsrecht in het algemeen en de WABO in het bijzonder, alsmede de taken op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de WABO genoemde wetten.	
Bestuurlijk belang	Wassenaar levert geen DB lid. In het AB neemt de vakwethouder deel.	
	Financieel belang	
	Beginstand 1-1-2018	**Eindstand 31-12-2018**
Gemeentelijk financieel belang (deelnemersbijdrage)	298.618	311.108
	Beginstand 1-1-2018	**Eindstand 31-12-2018**
Eigen vermogen	1.609.295	1.334.186
	Beginstand 1-1-2018	**Eindstand 31-12-2018**
Vreemd vermogen	14.142.832	16.163.304
		Hele jaar 2018
Gerealiseerde resultaat		167.316
Toelichting	De cijfers zijn afkomstig uit de (concept-)jaarrekening 2018 van de ODH. De solvabiliteitsratio (verhouding eigen vermogen tot totale vermogen) is afgenomen van 10,2% in 2017 tot 7,6% in 2018.	
	Visie, beleidsdoelstelling en risico's	
Visie en beleidsvoornemens	Geen andere dan die, die in de gemeenschappelijke regeling zijn geformuleerd.	
Bijdrage aan beleidsdoelstelling	Taken op o.a. het gebied van vergunningverlening en handhaving en bodemtaken zijn ondergebracht bij de ODH en worden niet meer zelfstandig door de gemeente	

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

uitgevoerd.

Risico's Het totaal aan gekwantificeerde risico's bedraagt € 1.020.000.
De risico's zijn in gecategoriseerd naar bedrijfsproces, juridisch/aansprakelijkheid, materieel en product/dienst.

Bijzondere aandacht is er voor:

- Transitie Omgevingswet
- Opwaarts effect loonlasten door Cao loonstijging

Naam	**Avalex**	
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling	
Vestigingsplaats	Den Haag	
Webadres	www.avalex.nl	
	Publiek belang	
Doelstelling	Ten minste eenmaal per week de huishoudelijke afvalstoffen met uitzondering van grove huishoudelijke afvalstoffen inzamelen bij elk binnen haar grondgebied gelegen perceel waar zodanige afvalstoffen geregeld kunnen ontstaan. Groente-, fruit- en tuinafval wordt daarbij in ieder geval afzonderlijk ingezameld.	
Bestuurlijk belang	Wassenaar heeft de wethouder financiën in het bestuur van Avalex.	
	Financieel belang	
	Beginstand 1-1-2018	**Eindstand 31-12-2018**
Gemeentelijk financieel belang (deelnemersbijdrage)	2.804.767	2.850.171
	Beginstand 1-1-2018	**Eindstand 31-12-2018**
Eigen vermogen	6.374.000	5.888.000
	Beginstand 1-1-2018	**Eindstand 31-12-2018**
Vreemd vermogen	45.412.000	39.732.000
		Hele jaar 2018
Gerealiseerde resultaat	1.323.000 (is inbegrepen in het eigen vermogen per 31-12-2018 conform verwacht besluit Algemeen Bestuur).	

Toelichting Cijfers zijn afkomstig uit de jaarrekening 2018. De cijfers 2018 zijn nog onder embargo.
De solvabiliteitsratio (verhouding eigen vermogen tot het totale vermogen) was in 2017 14,0%.
In 2018 is die gestegen naar 14,8%.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

	Visie, beleidsdoelstelling en risico's
Visie en beleidsvoornemens	Visie: een afvalloze regio binnen de gemeenten waarin wij actief zijn, door de verwerking van afval naar grondstoffen. Missie: het zijn van een betrouwbare partner van gemeenten in de uitvoering van afvalinzameling en duurzame inzet van grondstoffen, op milieubewuste en maatschappelijke manier.
Bijdrage aan beleidsdoelstelling	Het taakveld inzameling van afvalstoffen is geheel in handen gelegd van de GR Avalex en sinds kort is het beleid geharmoniseerd. De zes Avalex-gemeenten hebben namelijk gezamenlijk een nieuw afvalbeleid ontwikkeld. De implementatie en uitvoering van het gezamenlijk afvalbeleid is verwerkt in de begroting 2019.
Risico's	Uitkomsten Governance discussie Wisselingen in opbrengsten/verwerkingskosten/prijzen Inzet Uitvoering

Naam	**Werkvoorzieningschap Kust-, Duin-, en Bollenstreek (KDB)**
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Katwijk
Webadres	
	Publiek belang
Doelstelling	Uitvoering geven aan de oude Wet sociale werkvoorziening (WSW)
Bestuurlijk belang	Wethouder participatie, jeugd en sport is lid van het Algemeen Bestuur van de Gr KDB

	Financieel belang	
	Beginstand 1-1-2018	**Eindstand 31-12-2018**
Gemeentelijk financieel belang (deelnemersbijdrage)	90.438	90.438
	Beginstand 1-1-2018	**Eindstand 31-12-2018**
Eigen vermogen	3.114.000 *)	2.879.000 *)
	Beginstand 1-1-2018	**Eindstand 31-12-2018**
Vreemd vermogen	3.027.000 *)	3.014.000 *)
		Hele jaar 2018
Gerealiseerde resultaat		207.000 *)

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Toelichting	* Cijfers afkomstig uit de jaarrekening 2017

	Visie, beleidsdoelstelling en risico's
Visie en beleidsvoornemens	Missie: Maregroep ontwikkelt en re-integreert mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, indien mogelijk, naar een reguliere baan. Visie: Maregroep biedt werk, begeleiding, scholing, training, aanpassingen van de werkplek en persoonlijke aandacht. Daarmee willen we bereiken dat arbeidsgehandicapten en langdurig werkzoekenden uitstromen naar de (gesubsidieerde) arbeidsmarkt. Hiertoe wordt samengewerkt met en in opdracht gehandeld van gemeenten en bedrijfsleven; dit alles binnen financieel verantwoorde kaders.
Bijdrage aan beleidsdoelstelling	Uitvoering geven aan de voormalige Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Sinds de invoering van de Participatiewet bestaat de Wsw niet meer, maar de GR KDB draagt zorg voor continuïteit voor de 'oude' doelgroep.
Risico's	De gemeente financiert naar rato het tekort in de GR KDB. Bestaande risico's hierbij zijn daling van het deelbudget Wsw "oude stijl" uit het Participatiebudget, stijging van de personeelskosten Wsw als gevolg van cao afspraken en een daling van de dividenduitkering door MareGroep N.V. Voor een nadere toelichting op deze risico's wordt verwezen naar de verplichte paragrafen uit de jaarrekening 2017 GR KDB.

Naam	**Alliander NV**
Juridische vorm	Vennootschap
Vestigingsplaats	Amsterdam
Webadres	www.alliander.nl
	Publiek belang
Doelstelling	• Voortdurend beter presteren op dienstverlening, leveringszekerheid en kosten • Verbeteren van beheersing van energiestromen • Inzicht in energieverbruik • Klanten helpen energie te besparen en over te schakelen naar duurzame energiebronnen
Bestuurlijk belang	Wassenaar heeft een belang van 644.926 aandelen van € 5,- nominaal per aandeel in NV Alliander. Via dit aandelenbezit wordt 0,5%-zeggenschap uitgeoefend op de besluitvorming van Alliander.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

	Financieel belang	
	Beginstand 1-1-2018	**Eindstand 31-12-2018**
Gemeentelijk financieel belang (deelnemersbijdrage)	-	-
	Beginstand 1-1-2018	**Eindstand 31-12-2018**
Eigen vermogen	€ 3,942 miljard	€ 4,129 miljard
	Beginstand 1-1-2018	**Eindstand 31-12-2018**
Vreemd vermogen	€ 1,784 miljard	€ 1,796 miljard
		Hele jaar 2018
Gerealiseerde resultaat	In 2018 is € 431.382 aan winstuitkering over 2017 ontvangen. Dit is bijna € 60.000 minder dan de winstuitkering over 2016 waarin sprake was van incidentele verkoopopbrengsten.	

Toelichting

	Visie, beleidsdoelstelling en risico's
Visie en beleidsvoornemens	
Bijdrage aan beleidsdoelstelling	
Risico's	Als aandeelhouder is de gemeente niet verantwoordelijk voor eventuele verliezen. Het enige risico dat wordt gelopen bedraagt de omvang van de oorspronkelijke aankoop van het aandelenbelang.

Naam	**Dunea NV**
Juridische vorm	Vennootschap
Vestigingsplaats	Den Haag
Webadres	www.dunea.nl
	Publiek belang
Doelstelling	Het doel van Dunea is het voorzien in de behoefte van drinkwater en industriewater zowel binnen als buiten het distributiegebied. Daarbij moet Dunea voldoen aan de eisen van verantwoord natuurbeheer van het toevertrouwde duingebied met de inachtneming van de eisen van een verantwoorde waterwinning. Tevens beheert Dunea andere onderdelen van de waterketen zoals riolering en afvalwaterzuivering zowel binnen als buiten het distributiegebied.
Bestuurlijk belang	Het aandelenbezit is groot 81.830, met een nominale waarde van € 5,- per aandeel. Via het aandelenbezit kan 2,0% zeggenschap worden uitgeoefend op de besluitvorming van Dunea.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

	Financieel belang	
	Beginstand 1-1-2018	Eindstand 31-12-2018
Gemeentelijk financieel belang (deelnemersbijdrage)		
	Beginstand 1-1-2018	Eindstand 31-12-2018
Eigen vermogen		
	Beginstand 1-1-2018	Eindstand 31-12-2018
Vreemd vermogen		
		Hele jaar 2018
Gerealiseerde resultaat	Dunea kent een statutaire beperking op de uitkering van winst aan de aandeelhouders. De winst blijft 'in het bedrijf' om daarmee een betere solvabiliteit en een lagere financieringsrente te bewerkstelligen.	

Toelichting

	Visie, beleidsdoelstelling en risico's
Visie en beleidsvoornemens	
Bijdrage aan beleidsdoelstelling	
Risico's	Als aandeelhouder is de gemeente niet aansprakelijk voor eventuele verliezen. Het enige risico dat wordt gelopen bedraagt de omvang van de oorspronkelijke aankoop van het aandelenbelang.

Naam	BNG NV
Juridische vorm	Vennootschap
Vestigingsplaats	Den Haag
Webadres	www.bng.nl
	Publiek belang
Doelstelling	De BNG behartigt het maatschappelijk belang met gespecialiseerde financiële dienstverlening aan overheden en maatschappelijke instellingen. De gemeente ziet het aandelenbezit als een duurzame belegging.
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft zeggenschap in de BNG via het stemrecht op de in haar bezit zijnde aandelen (106.392 aandelen a € 2,50 nominaal). Via dit aandelenbezit wordt 0,2%-zeggenschap uitgeoefend op de besluitvorming van BNG.

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

	Financieel belang	
	Beginstand 1-1-2018	**Eindstand 31-12-2018**
Gemeentelijk financieel belang (deelnemersbijdrage)		
	Beginstand 1-1-2018	**Eindstand 31-12-2018**
Eigen vermogen	€ 4,7 miljard	€ 5,0 miljard
	Beginstand 1-1-2018	**Eindstand 31-12-2018**
Vreemd vermogen	€ 135,0 miljard	€ 132,5 miljard
		Hele jaar 2018
Gerealiseerde resultaat	De netto winst over 2017 bedroeg € 393 mln. Hiervan ontving de gemeente in 2018 € 269.172 aan uitkeerbare winst. De winst over 2018 bedraagt € 337 mln. In 2019 ontvangt de gemeente hiervan € 303.217.	
Toelichting	Als aandeelhouder is de gemeente niet verantwoordelijk voor eventuele verliezen. Het enige risico dat wordt gelopen bedraagt de omvang van de oorspronkelijke aankoop van het aandelenbelang.	
	Visie, beleidsdoelstelling en risico's	
Visie en beleidsvoornemens		
Bijdrage aan beleidsdoelstelling		
Risico's	Als aandeelhouder is de gemeente niet verantwoordelijk voor eventuele verliezen. Het enige risico dat wordt gelopen bedraagt de omvang van de oorspronkelijke aankoop van het aandelenbelang.	

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Paragraaf Bedrijfsvoering

Normaliter licht een gemeentebestuur in de begroting het voorgenomen beleid toe op het gebied van de PIOFACH-taken. Deze afkorting staat voor personeel, informatievoorziening, financiën, administratieve organisatie, communicatie en huisvesting. Ofwel de taken die nodig zijn om de gemeente als organisatie te laten functioneren.

Voor Wassenaar geldt dat deze bedrijfsvoeringstaken zijn ondergebracht bij de gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie Duivenvoorde (WODV).
De invoering van het nieuwe Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is aanleiding geweest om nog eens kritisch te kijken naar de inhoud van de begrotingen. Dit heeft ertoe geleid dat we ervoor hebben gekozen om de PIOFACH-taken niet meer in de begroting van Wassenaar toe te lichten. Immers niet het college van Wassenaar, maar het bestuur van de WODV is verantwoordelijk voor deze taken. Dat betekent dat de beleidsvoornemens voor en de verantwoording over bedrijfsvoeringstaken worden opgenomen in de begroting respectievelijk jaarrekening van de WODV. Voor meer informatie verwijzen wij u dan ook naar deze stukken.

De bijdragen van de gemeente Wassenaar aan de WODV zijn als inkomsten in de begroting van de werkorganisatie opgenomen. In de gemeentelijke begroting van Wassenaar staan de bijdragen aan de werkorganisatie als kosten geraamd. Deze kosten staan verdeeld over de diverse taakvelden op basis van de geldende regelgeving.

In 2018 zag de gemeentelijke bijdrage van Wassenaar aan de WODV er als volgt uit:

Programma	Begrote bijdrage WODV 2018 na wijzigingen	afrekening resultaat 2018 WODV	definitieve bijdrage
0. Bestuur en ondersteuning	7.970.072	-290.163	7.679.909
1. Veiligheid	603.342		603.342
2. Verkeer en vervoer	1.043.258		1.043.258
3. Economie	267.344		267.344
4. Onderwijs	210.793		210.793
5. Sport, cultuur en recreatie	1.597.394		1.597.394
6. Sociaal Domein	1.373.488		1.373.488
7. Volksgezondheid en milieu	1.180.592		1.180.592
8. Wonen en bouwen	2.406.372		2.406.372
Totaal	**16.652.655**		**16.362.492**

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

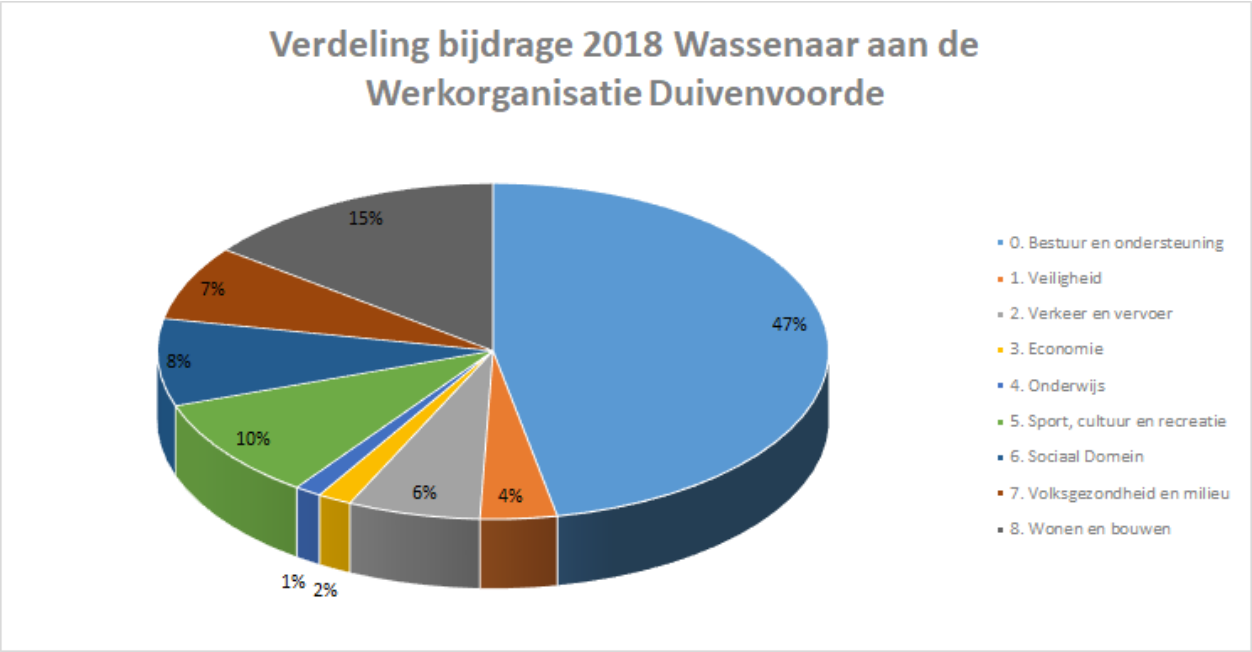

Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Paragraaf Grondbeleid

De paragraaf Grondbeleid beschrijft de visie van de gemeente op het grondbeleid en de manier waarop we het grondbeleid uitvoeren. De gemeente Wassenaar zal per ontwikkeling bepalen in welke mate zij de regie in handen wil hebben. Gewenste initiatieven vanuit de markt worden gestimuleerd.
Wanneer de markt geen initiatieven ontplooit om te komen tot een door de gemeente gewenste ontwikkeling dan zal de gemeente deze taak op zich nemen. Dus faciliterend grondbeleid waar het kan en actief grondbeleid waar nodig.

Beleidsstukken
Het grondbeleid in 2018 is gevoerd aan de hand van een tweetal beleidsstukken:

- **Nota Grondbeleid**
  De Nota Grondbeleid 2015-2019 schetst de uitgangspunten van het te voeren grondbeleid van de gemeente Wassenaar. De Nota beschrijft onder meer de grondbeleidsinstrumenten die de gemeente tot haar beschikking heeft. Ook staan de concrete grondbeleidskeuzes er in. Doel is het voeren van een transparant en eenduidig grondbeleid.

- **Grondprijsbrief**
  Het college van burgemeester en wethouders heeft ook dit jaar de grondprijsbrief vastgesteld waarin, voor zover mogelijk, concrete (minimum) grondprijzen worden benoemd. De in de Nota Grondbeleid genoemde grondprijsmethodieken zullen dan als uitgangspunt gelden voor de concreet te benoemen grondprijs. Er zijn verschillende tarieven voor verschillende functies. Zo is in het algemeen de grondprijs voor sociale woningbouw lager dan voor maatschappelijke/commerciële functies.

Wettelijke/landelijke grondslagen:
- Wet ruimtelijke ordening (Wro);
- Besluit ruimtelijke ordening (Bro) ;
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV);
- Wet voorkeursrecht Gemeenten (Wvg);
- Gemeentewet (Gemw);
- Wet Markt en Overheid (Wet WenO).

Grondexploitaties
Uitgangspunt van de gemeente Wassenaar is dat het saldo van de grondexploitatie terugvloeit naar de algemene reserve (via het jaarrekeningresultaat) en dat het saldo van alle grondexploitaties minimaal nul moet zijn, maar het streven is een positief saldo. Exploitaties worden in principe niet aan elkaar gekoppeld.

Er waren in 2018 geen actieve grondexploitaties.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie
doeleinden d.d: 14-6-2019

Jaarrekening 2018

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Balans per 31 december 2018

ACTIVA *Bedragen * € 1.000*	**31 december 2018**		**31 december 2017**	
Vaste activa				
Materiële vaste activa		**37.232**		**37.236**
- Investeringen met een economisch nut	31.014		32.728	
- Investeringen met een economisch nut heffingen	2.418		2.699	
- Investeringen met een maatschappelijk nut	3.799		1.809	
Financiële vaste activa		**3.218**		**18.918**
- Kapitaalverstrekkingen aan:				
- Deelnemingen	455		455	
- Overige langlopende leningen u/g	2.763		3.463	
- Overige langlopende uitzettingen	0		15.000	
Totaal vaste activa		**40.450**		**56.154**
Vlottende activa				
Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar		**45.155**		**27.926**
- Vorderingen op openbare lichamen	5.494		4.010	
- R/C verhouding met het rijk	16.569		18.990	
- R/C verhouding niet financiële instellingen	144		33	
- Overige vorderingen	22.947		4.893	
Liquide middelen		**354**		**354**
- Kassaldi	2		2	
- Banksaldi	352		351	
Overlopende activa		**2.735**		**3.889**
- Overige nog te ontvangen / vooruitbetaald	2.735		3.889	
Totaal vlottende activa		**48.244**		**32.169**
TOTAAL ACTIVA		**88.694**		**88.323**

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

PASSIVA *Bedragen * € 1.000*		**31 december 2018**		**31 december 2017**
Vaste passiva				
Eigen vermogen		**64.514**		**60.574**
Algemene reserve	37.698		32.629	
Bestemmingsreserves	19.073		24.351	
Gerealiseerde resultaat	7.743		3.594	
Voorzieningen		**18.064**		**17.294**
Voorzieningen	18.064		17.294	
Vaste schulden met een looptijd > 1 jaar		**302**		**415**
- Door derden belegde gelden	299		412	
- Waarborgsommen	3		3	
Totaal vaste passiva		**82.881**		**78.282**
Vlottende passiva				
Kortlopende schulden met een looptijd < 1 jaar		**3.556**		**5.495**
- Overige schulden	3.556		5.495	
Overlopende passiva		**2.257**		**4.547**
- Nog te betalen bedragen	1.889		3.173	
- Vooruit ontvangen voorschotbedragen overheid	368		1.373	
- Overige vooruit ontvangen bedragen	0		1	
Totaal vlottende passiva		**5.813**		**10.042**
TOTAAL PASSIVA		**88.694**		**88.323**
Waarborgen en garanties		**100.414**		**91.303**

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij anders vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. Investeringen die tot 2003 hebben plaatsgevonden zijn inclusief BTW geactiveerd. De investeringen die vanaf 2003 hebben plaatsgevonden zijn, mits deze compensabel zijn in het kader van de Wet op het BTW-compensatiefonds, exclusief BTW geactiveerd.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Dividendopbrengst van deelnemingen worden, met uitzondering van de dividenduitkering BNG, als baat genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt. De verwachte dividenduitkering van de BNG wordt als bate verantwoord in het jaar waarover deze wordt uitgekeerd.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die door het CAK worden vastgesteld en geïnd en in de jaarrekening worden verantwoord geldt de onzekerheid over de omvang en hoogte van deze eigen bijdragen door het ontbreken van de inkomensgegevens.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende verlofaanspraken en dergelijke. Voor overige arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume is geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten 4 jaar.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Balans

Vaste activa

Materiële vaste activa

Investeringen met economisch nut/ Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Slijtende investeringen worden vanaf het jaar volgend op de voltooiing, verwerving of het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven over de verwachte gebruiksduur, waarbij geen rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.

In het verslagjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden.

De volgende materiële vaste activa worden lineair afgeschreven in:

a. Maximaal 45 jaar: rioleringen;
b. Maximaal 40 jaar:
   - tunnels, viaducten en bruggen;
   - parken, sportvelden en groenvoorzieningen;
   - kades en waterkeringen;
   - waterwegen, waterbergingen en walbeschoeiing;
   - nieuwbouw woonruimten en schoolgebouwen;
   - nieuwbouw kantoren en bedrijfsgebouwen;
c. Maximaal 30 jaar:
   - wegen, pleinen en rotondes;
   - openbare verlichting;
d. 25 jaar:
   - Geluidswallen (maximaal 25 jaar);
   - renovatie, restauratie en aankoop woonruimten;
   - renovatie, restauratie en aankoop kantoren en bedrijfsgebouwen;
   - aanleg tijdelijke terreinwerken.
e. 15 jaar:
   - technische installaties in bedrijfsgebouwen;
   - pompen en gemalen;
f. 10 jaar:
   - nieuwbouw tijdelijke woonruimten en tijdelijke bedrijfsgebouwen;
   - veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen;
   - kantoormeubilair en schoolmeubilair;
   - straatmeubilair;
   - aanhangwagens en schaftwagens; 7 jaar:
   - zware transportmiddelen;
   - personenauto’s en lichte motorvoertuigen;
g. 5 jaar:
   - telefooninstallaties;

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

- automatiseringsapparatuur.

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Dit betreft investeringen in de openbare ruimte, zoals wegen, bruggen en openbaar groen. Deze investeringen genereren geen middelen en er is geen markt voor. Het vernieuwde BBV bepaalt dat vanaf het begrotingsjaar 2017 deze investeringen, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd worden en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven worden.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV´s en BV´s (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs, zal afwaardering plaatsvinden.

Vlottende activa

Uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening is bepaald op basis van de geschatte individuele inningskansen.

Liquide middelen en overlopende activa.

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De backservice verplichting ten behoeve van de wethouders is gewaardeerd op de berekening van de verzekeraar. De wachtgeldverplichting ten behoeve van wethouders is gewaardeerd op een interne berekening.

Vaste schulden met een looptijd van een jaar of langer

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Waarborgen en garanties

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie
doeleinden d.d: 14-6-2019

Toelichting op de balans per 31 december 2018

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad de uitgangspunten voor het financiële beleid en beheer en de financiële organisatie zijn vastgesteld. Alle genoemde bedragen zijn afgerond x € 1.000, tenzij anders vermeld.

Activa

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn investeringen die een meerjarig nut hebben en in meerdere jaren worden afgeschreven zodat de lasten in de exploitatie over meerdere jaren worden verdeeld. We maken conform de BBV regelgeving onderscheid tussen investeringen met en economisch nut, investeringen met een economisch nut waarvoor heffing kan worden geheven en investeringen met een maatschappelijk nut.

Materiële vaste activa met economisch nut

*bedragen * € 1.000*

	Boekwaarde 31-12-2017	Vermeerdering	Vermindering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2018
Gronden en terreinen	11			2	10
Bedrijfsgebouwen	31.619	973	800	1.848	29.944
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	537	106		43	600
Vervoermiddelen	396	20		130	286
Machines, apparaten, installaties	99	55		27	127
Overige materiële activa	66			18	48
Totaal	**32.728**	**1.154**	**800**	**2.067**	**31.014**

De belangrijkste (des-)investeringen per categorie worden hieronder nader genoemd.

Bedrijfsgebouwen

Restauratiewerkzaamheden raadhuis De Paauw (incl. bijdrage Provincie)

Grond-, weg en waterbouwkundige werken

Investering voedings-/besturingskasten OV

Machines en apparaten

Vervanging koffievoorziening gemeentekantoor

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Materiële vaste activa met economisch nut waarvoor heffing kan worden geheven

*bedragen * € 1.000*

	Boekwaarde 31-12-2017	Vermeerdering	Vermindering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2018
Gronden en terreinen	26			7	20
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.656			272	2.384
Overige materiële activa	17			2	15
Totaal	**2.699**	**0**	**0**	**281**	**2.418**

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut

*bedragen * € 1.000*

	Boekwaarde 31-12-2017	Vermeerdering	Vermindering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2018
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.799	2.233	164	93	3.774
Machines, apparaten, installaties	0				0
Overige materiële vaste activa	11	26		12	25
Totaal	**1.809**	**2.259**	**164**	**104**	**3.799**

De belangrijkste (des-)investeringen per categorie worden hieronder nader genoemd.

Grond-, weg en waterbouwkundige werken

Reconstructie Oostdorperweg/sluipverkeer Kokshoornlaan
Veiligheid en verkeersmaatregelen Amerikaanse Ambassade
Elementen investeringen wegen
Investering wegen Kievit Zuid
Investering wegen Zonneveltweg
Investering wegen Groeneveltweg
Verkeersagenda Buurtweg Zijdeweg (incl. bijdrage Metropoolregio)
Verkeersmaatregelen Buurtweg (incl. bijdrage Metropoolregio)

Financiële vaste activa

*bedragen * € 1.000*

	Boekwaarde 31-12-2017	Vermeerdering	Vermindering	Aflossing/ Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2018
Deelnemingen	455				455
Overige langlopende leningen u/g	3.463	132	832		2.763
Overige langlopende uitzettingen	15.000		15.000		0
Totaal	**18.918**	**132**	**15.832**	**0**	**3.218**

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

In 2018 is een aantal aan personeelsleden verstrekte hypothecaire geldleningen volledig afgelost. Het deposito bij de Rabobank van € 15 miljoen vervalt medio 2019 en is daarom opgenomen onder de kortlopende vorderingen.

Deelnemingen

*bedragen * € 1.000*

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2017	Aantal aandelen 31-12-2087	Nominale waarde /Aandeel
Deelnemingen borginstellingen	1	1		
Aandelen Alliander	213	213	644.926	5
Aandelen BNG	241	241	106.392	2,5
Totaal	**455**	**455**		

Langlopende leningen u/g

*bedragen * € 1.000*

	Boekwaarde 31-12-2017	Vermeerdering	Vermindering	Aflossing/ Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2018
Geldlening SVN	1.771	132	128		1.775
Hypothecaire geldleningen personeel	1.692		704		988
Totaal	**3.463**	**132**	**832**	**0**	**2.763**

VLOTTENDE ACTIVA

Uitzettingen korter dan één jaar

Vorderingen op openbare lichamen

De vorderingen op openbare lichamen betreffen de vorderingen op de Belastingdienst voor de BTW aangifte en het BTW compensatiefonds. Ook zijn hier alle debiteuren opgenomen die als overheidsinstelling worden aangemerkt te weten Rijk, provincies, waterschappen, gemeenschappelijke regelingen en gemeenten.

*bedragen * € 1.000*

	31-12-2018	31-12-2017
Vorderingen op openbare lichamen	5.494	4.010
R/C verhouding met het rijk	16.569	18.990
R/C verhouding niet financiële instellingen	144	33
Totaal	**22.208**	**23.033**

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
	Verslagjaar 2018				
(1)	**Drempelbedrag**	**456**			
	Kwartalen	1	2	3	4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**205**	**276**	**680**	**155**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	251	180	-	301
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	224	-
(1) Berekening drempelbedrag		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	60.814			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	60.814			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	456			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
	Kwartalen	1	2	3	4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	18.443	25.154	62.577	14.266
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	205	276	680	155

Overige vorderingen

*bedragen * € 1.000*

	Belasting-debiteuren	Bijstands-debiteuren	Overig	Totaal
Vorderingen per 31-12-2017	1.611	1.769	1.904	5.283
Af voorziening dubieuze debiteuren	-195	-186	-9	-390
	1.416	**1.583**	**1.895**	**4.893**
Vorderingen per 31-12-2018	2.119	1.697	4.634	8.450
Af voorziening dubieuze debiteuren	-140	-349	-14	-503
	1.979	**1.348**	**4.619**	**7.947**

Overige kortlopende uitzettingen

*bedragen * € 1.000*

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2017
Deposito Rabobank	15.000	0
Totaal	**15.000**	**0**

Het deposito bij de Rabobank is afgesloten voor een periode van 10 jaar en vervalt medio 2019. De rentevergoeding op het deposito bedraagt 4,7 %. Omdat het deposito in 2019 vervalt, is deze in de balans opgenomen onder de uitzettingen korter dan één jaar (zie ook Financiële vaste activa).

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Liquide middelen

*bedragen * € 1.000*

	31-12-2018	31-12-2017
Kassaldi	2	3
Banksaldi	352	351
Totaal	**354**	**354**

Overlopende activa

*bedragen * € 1.000*

	31-12-2018	31-12-2017
Nog te ontvangen voorschotbedragen overheid met een specifiek bestedingsdoel	1.274	1.570
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen	1.460	2.319
Totaal	**2.735**	**3.889**

Onder de overlopende activa worden nog te ontvangen voorschotbedragen overheid met een specifiek bestedingsdoel alsmede bedragen opgenomen die in het verslagjaar betaald zijn maar betrekking hebben op 2018.

*bedragen * € 1.000*	31-12-2018	31-12-2017
BSGR	62	215
Rabobank, rente spaardeposito	338	338
Zorglokaal	158	191
GR Duivenvoorde afrekening	418	253
Vluchtelingenwerk 2019	97	0
Vangnetregeling	192	488
Rijk algemene uitkering	90	145
Inkoopbureau H10	223	466
MRDH, subsidie verkeersprojecten	525	750
Provincie Z-H, subsidie erfgoedlijnen	163	0
Avalex bijdrage 1e kwartaal 2018	0	641
Ministerie van Sociale zaken, BBZ deel	0	104
Diverse posten < € 100.000	467	298
Totaal	**2.735**	**3.889**

Passiva

Vaste Passiva

Eigen Vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves.

*bedragen * € 1.000*	31-12-2018	31-12-2017
Algemene reserve	37.698	32.629

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Bestemmingsreserve	19.073	24.351
Resultaat voor bestemming	7.743	3.594
	64.514	**60.574**

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Overzicht reserves

Overzicht reserves per 31 december	Saldo 31-12-2017	Vermeer-dering	Vermin-dering	Resultaat 2017	Saldo 31-12-2018
Algemene reserves					
Algemene reserve (vrij besteedbaar)	24.629	4.415	-2.940	3.594	29.698
Algemene reserve weerstandsvermogen	8.000	0	0	0	8.000
Totaal algemene reserves	**32.629**	**4.415**	**-2.940**	**3.594**	**37.698**
Bestemmingreserves					
BR spaarverlof	33	0	-33	0	0
BR volkshuisvesting en duurzaamh.	1.075	0	-324	0	751
BR kunstopdrachten	44	0	0	0	44
BR Groene buffer	143	0	0	0	143
BR kostendekkendh.omgevingsvergun	453	0	-453	0	0
BR Onderhoud openbare ruimte	1.827	0	-1.827	0	0
BR uitvoering Sociaal domein	1.960	40	-113	0	1.887
BR frictiekosten (jaarrek.'15)	2.978	0	-1.577	0	1.401
BR invest sport (beg 17)	283	0	0	0	283
BR kapitaallasten (hoofdrek.)	15.554	347	-2.659	0	13.242
BR invoering omgevingswet	0	672	0	0	672
BR verkeersprojecten	0	203	0	0	203
BR egalisatie omgevingsvergunningen	0	447	0	0	447
Totaal bestemmingreserves	**24.351**	**1.709**	**-6.987**	**0**	**19.073**
Totaal Reserves	**56.980**	**6.124**	**-9.927**	**3.594**	**56.771**

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Toelichting op de reserves

Soort reserve	Algemene reserve

Naam	Algemene reserve (vrij besteedbaar)
Doelstelling	Algemene reserve waarmee onvoorziene negatieve rekeningresultaten opgevangen kunnen worden en in dekking kan worden voorzien van incidentele exploitatielasten.
Functie	Bestedingsfunctie
Vervaldatum	n.v.t.
Toevoeging	Totaal toevoegingen in 2018: € 8.009.173 Resultaat 2017 € 3.594.406 Opheffen reserve Kostendekkendheid Omgevingsvergunningen € 453.000 Verlagen reserve Kapitaallasten zwembad € 2.070.187 Vrijval reserve Onderhoud openbare ruimte € 313.600 Vrijval reserve Frictiekosten € 1.577.243 Opheffen voorziening Achterstallig onderhoud groen € 737
Onttrekking	Totaal aan onttrekkingen in 2018 € 2.940.476 Resultaatbestemming 2017: - instellen Egalisatievoorziening afval € 601.000 - instellen Reserve Verkeersprojecten € 203.300 - instellen Egalisatiereserve Omgevingsvergunningen € 446.745 - dotatie Voorziening Sociaal domein € 40.000 Budgetoverhevelingen 2017: - Vennootschapsbelasting € 3.900 - Schakelklas vluchtelingenkinderen € 2.815 - Peuteropvang en Harmonisatiewet € 15.192 - Klijnsmagelden € 58.127 - Idata communicatie minimabeleid € 12.000 - Doorstroming N44 € 31.200 - Haalbaarheidsonderzoek sporthal € 28.868 - Statushouders € 91.640 - Rozenweg-Rozenplein € 14.538 - Gymzaal Burmanlaan € 4.193 - Huize Den Deijl € 11.659 Reserve Kapitaallasten Herenwegschool € 347.000 Reserve Invoering Omgevingswet € 672.000 Voorziening Invoering Omgevingswet € 350.000

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

	Externe inhuur Bestuur en Organisatie € 6.300
Omvang per 1-1-2018	€ 24.628.959
Omvang per 31-12-2018	€ 29.697.655
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	

Naam	**Algemene reserve weerstandsvermogen**
Doelstelling	Financiële buffer voor algemene en onbenoemde risico's.
Functie	Bufferfunctie
Vervaldatum	n.v.t.
Toevoeging	
Onttrekking	
Omvang per 1-1-2018	€ 8.000.000
Omvang per 31-12-2018	€ 8.000.000
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	

Soort reserve	**Bestemmingsreserve**

Naam	**Reserve spaarverlof**

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Doelstelling	Deze reserve is gevormd om vervanging van medewerkers die eerder met vervroegd pensioen gaan door inzet van opgespaarde verlofdagen mogelijk te maken.
Functie	Bestedingsfunctie
Vervaldatum	n.v.t.
Toevoeging	
Onttrekking	Opheffen reserve Spaarverlof € 33.000
Omvang per 1-1-2018	€ 33.000
Omvang per 31-12-2018	€
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	Wordt opgeheven bij de jaarrekening 2018

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Naam	Reserve volkshuisvesting en duurzaamheid
Doelstelling	Dekking van stimuleringsinitiatieven inzake het volkshuisvestingsgebied.
Functie	Bestedingsfunctie
Vervaldatum	n.v.t.
Toevoeging	
Onttrekking	Klimaatprogramma 2016-2019 € 324.324
Omvang per 1-1-2018	€ 1.075.427
Omvang per 31-12-2018	€ 751.103
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	

Naam	Reserve Kunstopdrachten
Doelstelling	Dekking van de aankoop van gemeentelijk kunstbezit.
Functie	Bestedingsfunctie
Vervaldatum	n.v.t.
Toevoeging	
Onttrekking	
Omvang per 1-1-2018	€ 43.712
Omvang per 31-12-2018	€ 43.712
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	

Naam	Reserve Groene Buffer
Doelstelling	Dekking voor toekomstige investeringen in de groene buffer Valkenburg.
Functie	Bestedingsfunctie
Vervaldatum	n.v.t.
Toevoeging	
Onttrekking	
Omvang per 1-1-2018	€ 142.886
Omvang per 31-12-2018	€ 142.886
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Naam	Reserve kostendekkendheid omgevingsvergunningen
Doelstelling	Dekking voor te verwachten tekorten op de kostendekkendheid van leges omgevingsvergunningen.
Functie	Bestedingsfunctie
Vervaldatum	n.v.t.
Toevoeging	
Onttrekking	Opheffen reserve € 453.000
Omvang per 1-1-2018	€ 453.000
Omvang per 31-12-2018	€
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	Bij vaststelling van de jaarrekening 2017 is deze reserve opgeheven en is het saldo toegevoegd aan de Algemene reserve

Naam	Reserve onderhoud openbare ruimte
Doelstelling	Dekking van de onderhoudskosten van de openbare ruimte (exclusief rehabilitatie /algehele vervanging)
Functie	Bestedingsfunctie
Vervaldatum	n.v.t.
Toevoeging	
Onttrekking	Opheffen reserve € 1.827.043 Storting naar Algemene reserve € 1.079.717 Groot onderhoud Johan de Wittstraat € 296.737 Groot onderhoud Papegaaienlaan € 79.410 Buurtweg € 95.000 Groot onderhoud Groeneveltlaan € 3.575
Omvang per 1-1-2018	€ 1.827.043
Omvang per 31-12-2018	€
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	Bij vaststelling van de jaarrekening 2017 is deze reserve opgeheven en is een bedrag van € 1.513.443 overgeheveld naar de voorziening Groot onderhoud wegen 2015-2016 en is het resterende saldo van € 313.600 toegevoegd aan de Algemene reserve

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie
doeleinden d.d: 14-6-2019

Naam	Reserve uitvoering Sociaal Domein
Doelstelling	Het opvangen van tekorten die ontstaan bij de uitvoering van de nieuwe en oude taken Wet Maatschappelijke Ondersteuning, de Jeugdwet en de Participatiewet door uitgaven van zorg en ondersteuning aan inwoners.
Functie	Bufferfunctie
Vervaldatum	n.v.t.
Toevoeging	Resultaatbestemming 2017 € 40.000
Onttrekking	Extra subsidie Jeugdgezondheidszorg € 35.142 Woningaanpassingen € 77.554
Omvang per 1-1-2018	€ 1.960.000
Omvang per 31-12-2018	€ 1.887.304
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	

Naam	Reserve Frictiekosten
Doelstelling	De reserve frictiekosten kan aangewend worden voor de frictiekosten die ontstaan, omdat het (volledig) realiseren van bezuinigingen tijd vergt. Hierbij noemen wij expliciet bezuinigingen die gerelateerd zijn aan personeelsvermindering.
Functie	Bestedingsfunctie
Vervaldatum	31-12-2019
Toevoeging	
Onttrekking	Vrijval ten gunste van Algemene reserve € 1.577.243
Omvang per 1-1-2018	€ 2.978.153
Omvang per 31-12-2018	€ 1.400.910
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Naam	Reserve investeringen sport
Doelstelling	Maatregelen uitvoering sportaccommodatiebeleid voor gemeentelijke- en niet gemeentelijke sportaccommodaties.
Functie	Bestedingsfunctie
Vervaldatum	2020
Toevoeging	
Onttrekking	
Omvang per 1-1-2018	€ 283.194
Omvang per 31-12-2018	€ 283.194
Minimale omvang	
Maximale omvang	€ 635.000
Bijzonderheden	

Naam	Reserve Kapitaallasten
Doelstelling	Ter dekking van kapitaallasten van reeds gerealiseerde investeringen van meer dan € 20.000, waarvan bepaald wordt deze niet te laten drukken op de begroting. De kapitaallasten worden berekend van de bruto-investering en de reserve wordt gedurende de afschrijvingstermijn aangewend om de kapitaallasten (geheel dan wel gedeeltelijk) af te dekken.
Functie	Inkomensfunctie
Vervaldatum	n.v.t.
Toevoeging	Vanuit de Algemene reserve tbv de Herenwegschool € 347.000
Onttrekking	Totaal onttrekkingen in 2018: € 2.659.256 Kapitaallasten Langstraat: € 59.829 Kapitaallasten Rijnlands Lyceum Wassenaar € 50.000 Kapitaallasten zwembad: € 2.543.099 Kapitaallasten parkeerterrein Mansveltkade € 3.658 Kapitaallasten hangplek jongeren ASH € 2.669
Omvang per 1-1-2018	€ 15.554.466
Omvang per 31-12-2018	€ 13.242.212
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	In lijn met het nieuwe BBV op het gebied van investeringen en verplicht activeren, is per 01-01-2017 een reserve kapitaallasten ingesteld ter dekking van de kapitaallasten van investeringen.

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Naam	Reserve invoering omgevingswet
Doelstelling	Dekking van de incidentele kosten voor 2018 tot en met 2020 voor de invoering van de Omgevingswet.
Functie	Bestedingsfunctie
Vervaldatum	2020
Toevoeging	Instellen reserve: € 672.000
Onttrekking	
Omvang per 1-1-2018	€
Omvang per 31-12-2018	€ 672.000
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	Bij vaststelling van de begroting 2018 is besloten tot instelling van een Bestemmingsreserve Omgevingswet t.l.v. de Algemene reserve

Naam	Reserve verkeersprojecten
Doelstelling	Dekking van kosten van toekomstige Wassenaarse verkeersprojecten
Functie	Bestedingsfunctie
Vervaldatum	
Toevoeging	Jaarrekening 2017: € 203.300
Onttrekking	
Omvang per 1-1-2018	€
Omvang per 31-12-2018	€ 203.300
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	Het programma Gemeentelijke Projecten binnen de Metropoolregio (MRDH) is eind 2017 stopgezet. Bij vaststelling van de jaarrekening 2017 is besloten om de uitkering van de MRDH bij de afwikkeling te storten in een bestemmingsreserve verkeersprojecten voor nog niet concrete Wassenaarse verkeersprojecten.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Naam	Reserve egalisatie omgevingsvergunningen
Doelstelling	Egalisatiereserve ter borging van stabiliteit van tarieven en opbrengsten
Functie	Egalisatiefunctie
Vervaldatum	
Toevoeging	Jaarrekening 2017: € 446.745
Onttrekking	
Omvang per 1-1-2018	€
Omvang per 31-12-2018	€ 446.745
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	Bij vaststelling van de jaarrekening 2017 is besloten de meeropbrengst omgevingsvergunningen te storten in een egalisatiereserve ter borging van stabiliteit van tarieven en opbrengsten.

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Overzicht voorzieningen

Overzicht voorzieningen per 31 december	Saldo 31-12-2017	Vermeer-dering	Vermin-dering	Vrijval	Saldo 31-12-2018
Voorzieningen verplichtingen, verliezen					
Voorz. wachtgeld wethouders	7	164	-1	0	170
Voorz. uitkeringen voormalige secretaris	39	3	-43	0	0
Vz warme overdr. reg.overh.buitenonderh.	259	0	0	0	259
Voorzieningen voor risico's					
Totaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	**305**	**168**	**-43**	**0**	**429**
Voorzieningen voor onderhoudsegalisatie					
Voorz. vastgoed	454	575	-500	0	529
Voorz. onderhoud buitenzijde schoolgeb.	21	0	0	0	21
Voorz. onderhoud wegen	4.120	1.150	-2.081	0	3.189
Voorz. onderhoud bruggen	0	68	-45	0	23
Voorz. onderhoud openbare verlichting	33	225	-110	0	149
Voorz. onderh. verkeersregelinstallaties	920	110	-4	0	1.026
Voorz. onderhoud waterwegen	550	56	-303	0	303
Voorz. onderhoud speeltoestellen	92	137	-121	0	108
Voorz. achterstallig onderhoud groen	1	0	0	-1	0
Voorz. onderh. en aanpass. gymnastieklok	106	56	-2	0	159
Voorz. invoering Omgevingswet	0	350	-20	0	330
Voorz. gr.onderhoud wegen 2015-2016	0	2.446	-2.446	0	0
Totaal voorzieningen voor onderhoudsegalisatie	**6.297**	**5.173**	**-5.632**	**-1**	**5.838**
Voorzieningen vervangingsinvesteringen					
Spaarvoorziening riolering	10.582	585	-356	0	10.811
Egalisatievoorziening riolering	110	60	0	-59	111
Egalisatievoorziening afval	0	876	0	0	876
Totaal voorzieningen vervangingsinvesteringen / heffing	**10.692**	**1.521**	**-356**	**-59**	**11.798**
Totaal voorzieningen	**17.294**	**6.861**	**-6.031**	**-60**	**18.064**

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Toelichting op de voorzieningen

VZ verplichtingen, verliezen en risico's

Naam	**Voorziening wachtgeld wethouders**
Doelstelling	Bekostigen van wachtgelduitkeringen aan voormalig wethouders.
Toevoeging	Dotatie in € 164.250
Vermindering	Uitkeringen 2018: € 665
Omvang per 1-1-2018	€ 6.724
Omvang per 31-12-2018	€ 170.309
Onderhoudsplan	
Bijzonderheden	

Naam	**Voorziening uitkering voormalig secretaris**
Doelstelling	Bekostiging van de uit de overeenkomst met de voormalig secretaris voorvloeiende aanspraken tot het moment van zijn pensioen.
Toevoeging	Opheffen voorziening € 3.299
Vermindering	Uitkeringen 2018: € 42.540
Omvang per 1-1-2018	€ 39.421
Omvang per 31-12-2018	€
Onderhoudsplan	
Bijzonderheden	Opgeheven per 1-1-2019

Naam	**Voorziening warme overdracht regeling overheveling buitenonderhoud en aanpassingen schoolgebouwen**
Doelstelling	Buitenonderhoud en aanpassingen van de schoolgebouwen voor basisonderwijs over de periode 2015 t/m 2019.
Toevoeging	
Vermindering	
Omvang per 1-1-2018	€ 258.900
Omvang per 31-12-2018	€ 258.900
Onderhoudsplan	
Bijzonderheden	

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Naam	Voorziening invoering Omgevingswet
Doelstelling	Dekking van de incidentele kosten voor 2018 tot en met 2020 voor de invoering van de Omgevingswet
Toevoeging	Instellen voorziening: € 350.000
Vermindering	Uitgaven 2018: € 19.691
Omvang per 1-1-2018	€
Omvang per 31-12-2018	€ 330.309
Onderhoudsplan	
Bijzonderheden	Bij vaststelling van de begroting 2018 is besloten tot instelling van een Voorziening Omgevingswet t.l.v. de Algemene reserve

Naam	Voorziening gr onderhoud wegen 2015-2016
Doelstelling	Dekking van de kosten van verkeersprojecten uit 2015 en 2016
Toevoeging	Jaarrekening 2017: € 2.446.495
Vermindering	Uitgaven 2018: € 2.446.495 Betreft o.a.: Groot onderhoud Waalsdorperlaan, Buurtweg en herinrichting Oostdorperweg.
Omvang per 1-1-2018	€
Omvang per 31-12-2018	€
Onderhoudsplan	
Bijzonderheden	Bij vaststelling van de jaarrekening 2017 is besloten voor de nog lopende verkeersprojecten 2015 en 2016 een bedrag over te hevelen vanuit de bestemmingsreserve Onderhoud openbare ruimte. De verkeersprojecten zijn in 2018 afgerond, de voorziening wordt opgeheven.

VZ onderhoudsegalisatie

Naam	Voorziening Vastgoed
Doelstelling	Planmatig groot onderhoud
Toevoeging	Dotatie aan voorziening € 574.900
Vermindering	Onderhoud 2018: € 500.149
Omvang per 1-1-2018	€ 454.242
Omvang per 31-12-2018	€ 528.994
Onderhoudsplan	Beheerplan Vastgoed 2017-2020
Bijzonderheden	

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Naam	Voorziening buitenzijde schoolgebouwen
Doelstelling	Dekking van de onderhoudslasten van de buitenzijde van de schoolgebouwen van het primair onderwijs.
Toevoeging	
Vermindering	
Omvang per 1-1-2018	€ 20.857
Omvang per 31-12-2018	€ 20.857
Onderhoudsplan	
Bijzonderheden	

Naam	Voorziening onderhoud wegen
Doelstelling	Dekking van de onderhoudskosten van de gemeentelijke wegen (verhardingen).
Toevoeging	Dotatie 2018: € 1.150.000
Vermindering	Onderhoud 2018: € 2.081.308
Omvang per 1-1-2018	€ 4.120.133
Omvang per 31-12-2018	€ 3.188.825
Onderhoudsplan	Beheerplan Wegen 2016-2020
Bijzonderheden	

Naam	Voorziening onderhoud bruggen
Doelstelling	Dekking van de onderhoudskosten van de kunstwerken.
Toevoeging	Dotatie 2018 € 67.500
Vermindering	Onderhoud 2018: € 44.640
Omvang per 1-1-2018	€
Omvang per 31-12-2018	€ 22.860
Onderhoudsplan	Beheerplan Bruggen 2016-2020
Bijzonderheden	

Naam	Voorziening openbare verlichting
Doelstelling	Dekking van de onderhoudskosten van de openbare verlichting.
Toevoeging	Dotatie 2018 € 225.000
Vermindering	Onderhoud 2018: € 109.518
Omvang per 1-1-2018	€ 33.482
Omvang per 31-12-2018	€ 148.965
Onderhoudsplan	Beheerplan Openbare verlichting 2016-2020
Bijzonderheden	

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie
doeleinden d.d: 14-6-2019

Naam	Voorziening onderhoud verkeersregelingstallaties
Doelstelling	Dekking van de onderhoudskosten van verkeersregelinstallaties.
Toevoeging	Dotatie 2018 € 110.000
Vermindering	Onderhoud 2018: € 3.818
Omvang per 1-1-2018	€ 920.151
Omvang per 31-12-2018	€ 1.026.333
Onderhoudsplan	Beheerplan VRI 2016-2020
Bijzonderheden	

Naam	Voorziening onderhoud waterwegen
Doelstelling	Dekking planmatig onderhoud en vervanging van het gemeentelijk kapitaalgoed water (watergangen en de daarbij behorende waterbouwkundige kunstwerken)
Toevoeging	Dotatie 2018 € 56.000
Vermindering	Onderhoud 2018: € 303.201
Omvang per 1-1-2018	€ 550.388
Omvang per 31-12-2018	€ 303.187
Onderhoudsplan	Beheerplan water 2016-2020
Bijzonderheden	

Naam	Voorziening onderhoud speeltoestellen
Doelstelling	Dekking planmatig onderhoud en vervanging van speeltoestellen en bijbehorende ondergronden in de gemeente.
Toevoeging	Dotatie 2018 € 128.000 Bijdrage Provincie € 9.000
Vermindering	Onderhoud 2018: € 120.860
Omvang per 1-1-2018	€ 91.821
Omvang per 31-12-2018	€ 107.961
Onderhoudsplan	Beheerplan Spelen 2016-2020
Bijzonderheden	

Naam	Voorziening achterstallig onderhoud groen
Doelstelling	Wegwerken achterstallig onderhoud
Toevoeging	
Vermindering	Opheffen voorziening € 737
Omvang per 1-1-2018	€ 737
Omvang per 31-12-2018	€
Onderhoudsplan	

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Bijzonderheden	Bij vaststelling van de jaarrekening 2017 is deze voorziening opgeheven en is het saldo toegevoegd aan de Algemene reserve

Naam	**Voorziening onderhoud en aanpassingen gymnastieklokalen**
Doelstelling	Dekking onderhoud en aanpassingen gymnastieklokalen.
Toevoeging	Totaal toevoegingen in 2018: € 55.892 Dotatie Gymzaal Clematislaan € 22.953 Dotatie Gymzaal Bonifatiusschool € 16.904 Dotatie Gymzaal Bloemcampschool € 16.035
Vermindering	Onttrekkingen 2018: € 2.178
Omvang per 1-1-2018	€ 105.529
Omvang per 31-12-2018	€ 159.243
Onderhoudsplan	
Bijzonderheden	Onderhoud en aanpassen van de lokalen bewegingsonderwijs zijn vanaf 1 januari 2015 geen voorziening huisvesting onderwijs meer, maar worden gerekend tot de kosten materiële instandhouding. Omdat de gemeente verantwoordelijk is voor het beschikbaar stellen van de vergoeding materiële in stand houden aan de schoolbesturen waarvan het bevoegd gezag juridisch eigenaar is, zijn nadere regeling worden getroffen voor het bekostigen van deze activiteiten. In de raadsvergadering van 29 maart 2016 is de verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs vastgesteld en is besloten tot het instellen van een voorziening 'Onderhoud en aanpassingen gymnastieklokalen'.

Naam	**Egalisatievoorziening afval**
Doelstelling	Opvangen van fluctuaties in tarieven.
Toevoeging	Saldo exploitatie afval 2018: € 275.208
Vermindering	
Omvang per 1-1-2018	€
Omvang per 31-12-2018	€ 876.208
Onderhoudsplan	
Bijzonderheden	

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

VZ vervangingsinvesteringen / heffing

Naam	Spaarvoorziening Riolering
Doelstelling	Dekking van de kosten van onderhoud en vervanging (ineens) van rioleringen.
Toevoeging	Dotatie 2018 € 585.000
Vermindering	Onderhoud 2018: € 356.357
Omvang per 1-1-2018	€ 10.582.108
Omvang per 31-12-2018	€ 10.810.751
Onderhoudsplan	VGRP 2017-2021
Bijzonderheden	

Naam	Egalisatievoorziening riolering
Doelstelling	Opvangen van fluctuaties in tarieven.
Toevoeging	VGRP 2017-2021: Dotatie € 59.817
Vermindering	Saldo exploitatie riolering 2018: € 58.773
Omvang per 1-1-2018	€ 109.508
Omvang per 31-12-2018	€ 110.552
Onderhoudsplan	VGRP 2017-2021
Bijzonderheden	

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Vaste schulden

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

*bedragen * € 1.000*	Boekwaarde 31-12-2017	Vermeerdering	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2018
Door derden belegde gelden	412		113	299
Waarborgsommen	3	0		3
Totaal	**415**	**0**	**113**	**302**

De door derden belegde gelden betreft de spaarpremies spaarhypotheken ten behoeve van gemeentepersoneel.

Vlottende passiva

Vlottende passiva

Kortlopende schulden met een looptijd korter dan 1 jaar

Overige schulden

*bedragen * € 1.000*	31-12-2018	31-12-2017
Crediteuren	3.556	5.495
Totaal	**3.556**	**5.495**

Overlopende passiva

Onder overlopende passiva wordt verstaan alle verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijkse terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

*bedragen * € 1.000*	31-12-2018	31-12-2017
Nog te betalen bedragen	1.889	3.173
Totaal	**1.889**	**3.173**

Van overheden ontvangen nog te besteden uitkeringen

In overeenstemming met de BBV worden de niet bestede middelen van uitkeringen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel als “vooruit ontvangen middelen” op de balans verantwoord onder de balanspost “Overlopende passiva”.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

*bedragen * € 1.000*	Boekwaarde 31-12-2017	Vermeerdering	Vermindering	Vrijval	Boekwaarde 31-12-2018
Re-integratie	173			173	0
ISV geluidssanering	297		156	141	0
Groencompensatieplan	404		36		368
MRDH subsidie Kokshoornlaan	200		200		0
Verkeersagenda	188		188		0
Deijlerweg/de Lus	97			97	0
Overig	14		14		0
Totaal	**1.373**	**0**	**594**	**411**	**368**

Waarborgen en garanties en niet uit de balans blijkende verplichtingen

Waarborgen en garanties

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

*bedragen * €1.000*	Oor-spronkelijk bedrag	Percentage borgstelling	Restant 1-1-2018	Restant 31-12-2018
Verenigingen op terreinen sport, cultuur en recreatie	1.450	div.	661	589
Instellingen ziekenzorg en ouderenzorg	19.286	div.	156	9
Woningbouwcorporaties (WSW)	115.606	div.	90.039	99.341
Gemeentegaranties woningen particulieren	1.611	div.	447	475
			91.303	**100.414**

In de paragraaf weerstandsvermogen hebben wij aangegeven dat bij de uitvoering van de nieuwe taken in het sociaal domein enkele specifieke risico's gelden. Daarin hebben wij aangegeven dat de onzekerheden rond de bepaling van de lasten groter zijn als gevolg van het feit dat deze taken in 2015 voor het eerst tot de verantwoordelijkheid van de gemeente behoren. Wij hebben deze onzekerheden zo veel mogelijk getracht te beperken. Voor een deel, met name bij de Sociale Verzekeringsbank en het CAK, liggen deze onzekerheden buiten de invloedssfeer van de gemeente. In die gevallen hebben een inschatting gemaakt. Tenslotte vermelden wij dat het zorgaanbieders rechtens is toegestaan om declaraties nog tot vijf jaar na de levering van de zorg in te dienen.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Programmarekening

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie
doeleinden d.d: 14-6-2019

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Overzicht van baten en lasten

Bedragen x € 1.000 ("-" = nadeel / "+" = voordeel)

Programma's	Begroting primair 2018			Begroting actueel 2018			Rekening 2018		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
P0 Bestuur en ondersteuning	39.232	-12.270	26.962	41.633	-12.068	29.565	41.746	-11.502	30.244
P1 Veiligheid	22	-2.714	-2.692	46	-2.762	-2.716	50	-2.746	-2.697
P2 Verkeer en vervoer	291	-4.247	-3.956	453	-5.928	-5.475	552	-5.758	-5.206
P3 Economie	1.008	-391	616	945	-433	512	926	-432	494
P4 Onderwijs	339	-2.831	-2.493	329	-2.898	-2.569	268	-2.730	-2.463
P5 Sport, cultuur en recreatie	511	-6.100	-5.589	1.188	-7.236	-6.047	846	-6.561	-5.715
P6 Sociaal Domein	6.285	-18.843	-12.558	6.973	-20.362	-13.388	6.674	-19.919	-13.245
P7 Volksgezondheid en milieu	6.965	-7.957	-992	7.035	-8.850	-1.815	7.251	-8.762	-1.510
P8 Wonen en bouwen	1.488	-2.667	-1.180	3.972	-2.955	1.017	8.442	-4.404	4.038
Totaal programma's	56.140	-58.021	**-1.881**	62.574	-63.492	**-918**	66.755	-62.815	**3.940**

Reserves									
P0 Bestuur en ondersteuning	613	0	613	1.640	-1.577	63	1.620	-1.577	43
P2 Verkeer en vervoer	109	0	109	2.196	-517	1.679	2.140	-517	1.623
P3 Economie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
P4 Onderwijs	436	-347	89	528	-347	181	419	-347	72
P5 Sport, cultuur en recreatie	482	0	482	2.793	-2.071	722	2.572	-2.071	501
P6 Sociaal Domein	0	0	0	404	-40	364	279	-40	239
P7 Volksgezondheid en milieu	490	0	490	1.229	0	1.229	960	0	960
P8 Wonen en bouwen	1.038	-672	366	1.946	-1.572	374	1.936	-1.572	364
Mutaties reserves	3.169	-1.019	**2.150**	10.736	-6.124	**4.613**	9.926	-6.124	**3.803**

Gerealiseerde resultaat	59.309	-59.040	**269**	73.311	-69.616	**3.695**	76.682	-68.939	**7.743**

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Toelichting op de verschillen

Programma 0 bestuur en ondersteuning

Bedragen x € 1.000 ("-" = nadeel / "+" = voordeel)

Programma P0 Bestuur en ondersteuning	Begroting actueel 2018			Rekening 2018			Verschil rekening / begroting actueel		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
Exploitatie									
0.1 Bestuur	1.910	-2.528	-618	1.910	-2.407	-497	0	121	121
0.2 Burgerzaken	572	-986	-414	581	-993	-412	8	-6	2
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	98	-480	-382	100	-453	-353	2	27	28
0.4 Overhead	67	-7.480	-7.413	48	-6.933	-6.885	-20	548	528
0.5 Treasury	1.501	-39	1.462	1.470	-20	1.450	-31	19	-13
0.61 OZB Woningen	6.696	-244	6.452	6.728	-242	6.486	32	2	34
0.62 OZB Niet-Woningen	2.418	-76	2.342	2.465	-76	2.389	47	0	47
0.64 Belastingen overig	2.289	-112	2.177	2.283	-105	2.179	-6	8	2
0.7 Alg uitk. & ov. uitk. gemeentefonds	26.080	0	26.080	26.161	0	26.161	81	0	81
0.8 Overige baten en lasten	0	-122	-122	0	-274	-274	0	-152	-152
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.11 Resultaat rekening baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal saldo van baten en lasten	**41.633**	**-12.068**	**29.565**	**41.746**	**-11.502**	**30.244**	**113**	**566**	**679**
Mutaties reserves									
0.1 Bestuur	30	0	30	10	0	10	-19	0	-19
0.4 Overhead	33	0	33	33	0	33	0	0	0
0.10 Mutaties reserves	1.577	-1.577	0	1.577	-1.577	0	0	0	0
0.11 Resultaat rekening baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	**1.640**	**-1.577**	**63**	**1.620**	**-1.577**	**43**	**-19**	**0**	**-19**
Resultaat programma	**43.273**	**-13.645**	**29.627**	**43.366**	**-13.080**	**30.287**	**94**	**566**	**660**

Toelichting op de verschillen per taakveld:

Taakveld 0.1 Bestuur

De belangrijkste verschillen op dit taakveld bestaan uit voordelen op de posten College van burgemeester en wethouders (€ 91.000), raad en commissies (€ 26.000).

Taakveld 0.2 Burgerzaken

Het verschil op dit taakveld valt binnen de gestelde marge van € 50.000, hierdoor is geen verschilverklaring vermeld.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden
In de Najaarsnota 2018 is € 15.000 aangevraagd voor de hertaxatie van de te verzekeren gemeentelijke gebouwen. Omdat deze werkzaamheden in 2019 worden afgerond en de kosten in 2019 worden gemaakt, wordt voorgesteld dit incidentele budget over te hevelen naar 2019.

Taakveld 0.4 Overhead
De afrekening van de Werkorganisatie Duivenvoorde leidt tot een teruggave van € 290.000. Daarnaast is er sprake van een door salarissen, inhuur en detacheringsvergoedingen € 96.000 lagere bijdrage aan de Werkorganisatie Duivenvoorde (correctie van te hoge bevoorschotting). Op bestuursondersteuning is sprake van € 92.000 minder lasten dan begroot.

Taakveld 0.61, 0.62, 0.64 OZB, Belastingen
Het verschil op deze taakvelden valt binnen de gestelde marge van € 50.000, hierdoor is geen verschilverklaring vermeld.

Taakveld 0.7 Algemene uitkering
De jaarrekening sluit met een voordeel van € 80.000 ten opzichte van de begroting. De ramingen zijn gebaseerd op de septembercirculaire; de uitkomsten van de decembercirculaire vormen het verschil.
Het verschil bestaat voor € 46.000 voordeel over 2016 en 2017 veroorzaakt door ontwikkeling van de landelijke uitkeringsbasis. Het resterende verschil van € 34.000 wordt door verschillende kleinere mutaties als ontwikkeling van de landelijke en gemeentelijke uitkeringsbasis (per saldo € 13.000), € 8.000 compensaties voor technische taakmutaties (uitvoering energie-audits e.d.), € 5.000 voor de uitvoering van de informatielicht energiebesparing bedrijven en € 8.000 voor de bestrijding van armoede onder kinderen en vrijwilligers op het gebied van schulden.
In de jaarrekening is een over 2018 te verwachten opbrengst van € 62.000 opgenomen ten behoeve van de maatschappelijke begeleiding van statushouders.

In de informatiebrief over de decembercirculaire is de verwachting uitgesproken dat de uiteindelijke afrekening over 2018 door de onderuitputting op de rijksbegroting waarschijnlijk € 125.000 nadelig zal bedragen. Deze verwachting mag niet in de jaarrekening zelf worden verwerkt maar pas op het moment van definitief worden.

Taakveld 0.8 Overige baten en lasten
Het verschil op dit taakveld is grotendeels te verklaren door een extra dotatie van € 143.000 aan de voorziening dubieuze debiteuren BSGR. De samenstelling van het bestand aan dubieuze debiteuren maakte een extra dotatie noodzakelijk.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Programma 1 Veiligheid

Bedragen x € 1.000 ("-" = nadeel / "+" = voordeel)

Programma P1 Veiligheid	Begroting actueel 2018			Rekening 2018			Verschil rekening / begroting actueel		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
Exploitatie									
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	-2.055	-2.055	6	-2.045	-2.040	6	9	15
1.2 Openbare orde en veiligheid	46	-707	-661	44	-701	-657	-2	6	4
Totaal saldo van baten en lasten	**46**	**-2.762**	**-2.716**	**50**	**-2.746**	**-2.697**	**4**	**15**	**19**
Mutaties reserves									
	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves									
Resultaat programma	**46**	**-2.762**	**-2.716**	**50**	**-2.746**	**-2.697**	**4**	**15**	**19**

Toelichting op de verschillen per taakveld:

Taakveld 1.1 en 1.2

De verschillen op deze taakvelden vallen binnen de gestelde marge van € 50.000, hierdoor is geen verschilverklaring vermeld.

Programma 2 Verkeer en vervoer

Bedragen x € 1.000 ("-" = nadeel / "+" = voordeel)

Programma P2 Verkeer en vervoer	Begroting actueel 2018			Rekening 2018			Verschil rekening / begroting actueel		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
Exploitatie									
2.1 Verkeer en vervoer	286	-5.515	-5.229	394	-5.350	-4.957	108	165	273
2.2 Parkeren	141	-267	-126	137	-261	-124	-4	5	1
2.3 Recreatieve havens	26	-30	-4	21	-29	-8	-5	1	-4
2.4 Economische havens en waterwegen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	0	-117	-117	0	-117	-117	0	0	0
Totaal saldo van baten en lasten	**453**	**-5.928**	**-5.475**	**552**	**-5.758**	**-5.206**	**99**	**171**	**270**
Mutaties reserves									
2.1 Verkeer en vervoer	2.133	-517	1.616	2.076	-517	1.559	-57	0	-57
2.2 Parkeren	63	0	63	63	0	63	0	0	0
Totaal mutaties reserves	**2.196**	**-517**	**1.679**	**2.140**	**-517**	**1.623**	**-57**	**0**	**-57**
Resultaat programma	**2.650**	**-6.445**	**-3.796**	**2.692**	**-6.275**	**-3.583**	**42**	**171**	**213**

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Toelichting op de verschillen per taakveld:

2.1 Verkeer en vervoer

De gemeente ontvangt een vergoeding voor graafwerkzaamheden van derden in de openbare ruimte. Van deze vergoeding worden noodzakelijke herstelwerkzaamheden uitgevoerd. De inkomsten en uitgaven fluctueren per jaar. In 2018 waren er € 15.000 hogere lasten en € 60.000 hogere baten.
Om het gewenste beeldkwaliteitsniveau te bereiken van de verharding is er extra inzet geweest voor de onkruidbestrijding (€ 35.000 hogere lasten). De kosten voor het verwijderen van zwerfafval daarentegen waren € 12.000 lager.

Op het gebied van wegmeubilair waren minder vervangingen noodzakelijk (€ 61.000 lagere lasten). Daarnaast is er € 35.000 aan subsidie ontvangen voor verkeersregelinstallaties en wegen. Drie verkeersregelinstallaties op de Van Zuylen Nijeveltstraat zijn nog niet omgevormd naar intelligente verkeersregelinstallaties, doordat de systemen nog niet goed op elkaar aansluiten (€ 53.770 lagere lasten).

Ook de definitieve afsluiting van de Raadhuislaan en Paauwlaan op de N44 vraagt nog een nadere uitwerking (€ 33.931 lagere lasten).
Een aantal scholen moet nog worden voorzien van verkeersveilige schoolzones (€ 31.413 lagere lasten). Voorgesteld wordt om deze bedragen over te hevelen naar 2019. De kosten voor het onderzoek naar een betere doorstroming van de N44 zijn € 18.800 meegevallen.

Mutaties reserves

Er is minder aan reserves onttrokken vanwege lagere kosten Rozenweg (vrijval € 6.575) en doorstroming N44 (vrijval € 18.800). Omdat het MRDH geld voor verkeersveilige schoolzones (€ 31.413) in 2019 tot besteding komt zal worden voorgesteld dit budget over te hevelen naar 2019.

Programma 3 Economie

Bedragen x € 1.000 ("-" = nadeel / "+" = voordeel)

Programma P3 Economie	**Begroting actueel 2018**			**Rekening 2018**			**Verschil rekening / begroting actueel**		
	baten	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**
Exploitatie									
3.1 Economische ontwikkeling	0	-215	-215	-2	-216	-217	-2	-1	-3
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	-7	-7	0	-7	-7	0	0	0
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	118	-153	-35	101	-149	-48	-17	3	-13
3.4 Economische promotie	827	-59	768	827	-60	767	0	-1	-1
Totaal saldo van baten en lasten	**945**	**-433**	**512**	**926**	**-432**	**494**	**-19**	**1**	**-17**
Mutaties reserves									
3.1 Economische ontwikkeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Resultaat programma	**945**	**-433**	**512**	**926**	**-432**	**494**	**-19**	**1**	**-17**

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Toelichting op de verschillen per taakveld:

Taakveld 3.1, 3.2, 3.3 en 3.4

De verschillen op deze taakvelden vallen binnen de gestelde marge van € 50.000, hierdoor is geen verschilverklaring vermeld.

Programma 4 Onderwijs

Bedragen x € 1.000 ("-" = nadeel / "+" = voordeel)

Programma P4 Onderwijs	Begroting actueel 2018			Rekening 2018			Verschil rekening / begroting actueel		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
Exploitatie									
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	-29	-29	0	-15	-15	0	15	15
4.2 Onderwijshuisvesting	0	-1.273	-1.273	0	-1.301	-1.301	0	-28	-28
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	329	-1.595	-1.266	267	-1.415	-1.147	-62	180	119
Totaal saldo van baten en lasten	**329**	**-2.898**	**-2.569**	**268**	**-2.730**	**-2.463**	**-61**	**167**	**106**
Mutaties reserves									
4.1 Openbaar basisonderwijs	19	0	19	4	0	4	-15	0	-15
4.2 Onderwijshuisvesting	397	-347	50	397	-347	50	0	0	0
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	112	0	112	18	0	18	-94	0	-94
Totaal mutaties reserves	**528**	**-347**	**181**	**419**	**-347**	**72**	**-109**	**0**	**-109**
Resultaat programma	**857**	**-3.245**	**-2.388**	**687**	**-3.077**	**-2.391**	**-170**	**167**	**-3**

Toelichting op de verschillen per taakveld:

Taakveld 4.1 Openbaar basisonderwijs

De voorbereidingskosten voor het terugbouwen van een gymzaal aan de Burmanlaan zijn in 2018 niet volledig tot besteding gekomen. Voorgesteld wordt het restant (€ 14.000) over te hevelen naar 2019.

Taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting

De verschillen op dit taakveld vallen binnen de gestelde marge van € 50.000, hierdoor is geen verschilverklaring vermeld.

Taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Dit taakveld laat per saldo een positief saldo zien van € 119.000. Dit wordt veroorzaakt door € 180.000 lagere lasten en € 62.000 lagere baten.

De lasten voor leerlingenvervoer zijn € 25.000 lager dan geraamd.

Voor onderwijsbegeleiding vielen de lasten in totaal € 91.000 lager uit dan geraamd. In de jaarrekening 2017 is € 30.000 overgeheveld voor mogelijke financiële gevolgen van het stoppen met de schakelklas in 2017. Deze lasten hebben zich nauwelijks voorgedaan waardoor dit een voordeel betekent voor dit taakveld en € 27.000 niet ten laste van de budgetoverheveling wordt gebracht. Daarnaast vielen de (salaris)lasten voor de SAD per saldo € 64.000 lager uit.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

In de jaarrekening 2017 is een bedrag van € 57.000 overgeheveld voor de verdere versterking en bekostiging van het peuterspeelzaalwerk in het kader van de Harmonisatiewet. De werkelijke lasten bedroegen € 15.000 waardoor dit een voordeel betekent voor dit taakveld en € 42.000 niet ten laste van de budgetoverheveling wordt gebracht.
In begroting 2018 was een budget van € 25.000 opgenomen voor vroeg- en voorschoolse opvang dat werd gedekt door de reserve sociaal domein. Deze lasten hebben zich niet voorgedaan, waardoor hiervoor geen onttrekking aan de reserve plaatsvindt.

Het verschil bij de baten van ca € 62.000 wordt verklaard door een lagere vergoeding van salarislasten voor de SAD van ca € 93.000 en een € 29.000 hogere rijksbijdrage voor onderwijsachterstandenbeleid.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Bedragen x € 1.000 ("-" = nadeel / "+" = voordeel)

Programma P5 Sport, cultuur en recreatie	**Begroting actueel 2018**			**Rekening 2018**			**Verschil rekening / begroting actueel**		
	baten	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**
Exploitatie									
5.1 Sportbeleid en activering	10	-555	-544	10	-530	-520	0	24	24
5.2 Sport-accommodaties	165	-1.074	-909	169	-1.116	-947	4	-42	-38
5.3 Cultuurpresentatie,-prod.en-particip	35	-487	-452	36	-459	-422	1	28	30
5.4 Musea	0	-38	-38	0	-38	-38	0	0	0
5.5 Cultureel erfgoed	153	-478	-325	127	-417	-290	-26	61	35
5.6 Media	134	-699	-565	134	-708	-573	0	-8	-8
5.7 Openbaar groen openlucht)recreatie	690	-3.905	-3.215	369	-3.294	-2.925	-321	611	290
Totaal saldo van baten en lasten	**1.188**	**-7.236**	**-6.047**	**846**	**-6.561**	**-5.715**	**-342**	**674**	**332**
Mutaties reserves									
5.1 Sportbeleid en activering	30	0	30	29	0	29	-1	0	-1
5.2 Sport-accommodaties	2.543	-2.070	473	2.543	-2.070	473	0	0	0
5.7 Openbaar groen openlucht)recreatie	220	-1	219	0	-1	-1	-220	0	-220
Totaal mutaties reserves	**2.793**	**-2.071**	**722**	**2.572**	**-2.071**	**501**	**-221**	**0**	**-221**
Resultaat programma	**3.981**	**-9.307**	**-5.325**	**3.418**	**-8.632**	**-5.214**	**-563**	**674**	**111**

Toelichting op de verschillen per taakveld:

Taakveld 5.1 en 5.2 Sportbeleid en activering en Sportaccommodaties

De verschillen op deze taakvelden vallen binnen de gestelde marge van € 50.000, hierdoor is geen verschilverklaring vermeld.

Taakveld 5.3, 5.4 en 5.6 Cultuur, Musea en Media

De verschillen op deze taakvelden vallen binnen de gestelde marge van € 50.000, hierdoor is geen verschilverklaring vermeld.

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

5.5 Cultureel erfgoed

De herstelwerkzaamheden aan de pergola op het landgoed De Paauw lopen vanwege het vergunningstraject en weersomstandigheden door in 2019. Het resterende budget (€ 74.000) is daardoor benodigd in 2019. Voorgesteld wordt dit budget over te hevelen naar 2019.

Van de begrote huuropbrengst (€ 58.000) is op dit taakveld niets ontvangen. In de voorjaarsnota 2019 zal hier aandacht aan worden besteed. Wel is in 2019 vanuit het restauratiefonds een niet-begrote subsidie (€ 12.000) ontvangen voor de molen en is een schadevergoeding (€ 13.000) ontvangen voor een beschadigd beeld bij De Paauw.

5.7 Openbaar groen

Voor het groenbeheer zijn extra werkzaamheden uitgevoerd vanwege benodigde kapmaatregelen door boomziekten en stormschade. Daarnaast is extra ingezet op bestrijding van invasieve soorten en het water geven van bomen en beplanting vanwege de aanhoudende droogte in de zomer (hogere lasten € 165.000). Op het gebied van water is het aantal onderzoeken teruggebracht en zijn minder reparaties noodzakelijk geweest waardoor minder kosten zijn gemaakt (lagere lasten € 100.000).

De totstandkoming van de bestuurlijke afspraken voor het project locatie Valkenburg heeft meer tijd in beslag genomen waardoor de uitwerking van de groene zone start in 2019. Voorgesteld wordt om het incidentele budget van € 60.000 voor de optimalisatie van de Integrale Ruimtelijke Verkenning over te hevelen naar 2019.

In 2018 is gerechtelijk duidelijkheid verkregen over de beschikbaarheid van gronden voor het project groencompensatie Amerikaanse ambassade. Er wordt voorgesteld de resterende middelen (€ 492.000) en de daarbij horende dekking over te hevelen naar 2019.

De ecologische maatregelen in het kader van het LOP-project zijn nog niet tot uitvoering gekomen. Er wordt voorgesteld € 65.000 over te hevelen naar 2019 om zo te kunnen voldoen aan de gemaakte afspraken binnen de landschapstafel Duin Horst en Weide.

De wandelverbinding voetpad Papeweg is niet doorgegaan. De financiële afwikkeling van de terugbetaling van het reeds in 2016 ontvangen subsidievoorschot van de provincie Zuid-Holland leidt in 2018 tot een voordelig resultaat van € 80.000. Dit omdat de terugbetaling het rekeningresultaat in 2017 nadelig heeft beïnvloed.

De overige afwijkingen binnen dit taakveld laten per saldo € 50.000 hogere lasten zien, waarvan € 30.000 wordt veroorzaakt door hogere onderhoudslasten aan het strand.

<u>Mutaties reserves</u>

Er hebben geen activiteiten plaatsgevonden die tot reservemutaties leiden. Mogelijk komen die wel in 2019 (groencompensatie Amerikaanse Ambassade en project Valkenburg).

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Programma 6 Sociaal domein

Bedragen x € 1.000 ("-" = nadeel / "+" = voordeel)

Programma P6 Sociaal Domein	Begroting actueel 2018			Rekening 2018			Verschil rekening / begroting actueel		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
Exploitatie									
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	102	-1.585	-1.483	116	-1.554	-1.437	14	32	46
6.2 Wijkteams	0	-487	-487	0	-397	-397	0	90	90
6.3 Inkomensregelingen	6.398	-8.411	-2.013	6.217	-8.518	-2.301	-181	-107	-287
6.4 Begeleide participatie	0	-1.156	-1.156	0	-1.130	-1.130	0	27	27
6.5 Arbeidsparticipatie	0	-1.252	-1.252	2	-816	-814	2	436	438
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	-1.274	-1.274	4	-1.286	-1.282	4	-12	-8
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	473	-2.109	-1.636	334	-2.027	-1.693	-139	82	-56
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	-3.139	-3.139	0	-2.766	-2.766	0	373	373
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	-79	-79	0	-29	-29	0	50	50
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	-870	-870	0	-1.397	-1.397	0	-528	-528
Totaal saldo van baten en lasten	**6.973**	**-20.362**	**-13.388**	**6.674**	**-19.919**	**-13.245**	**-299**	**443**	**144**
Mutaties reserves									
6.2 Wijkteams	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	72	0	72	70	0	70	-2	0	-2
6.4 Begeleide participatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	202	0	202	92	0	92	-111	0	-111
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	90	0	90	78	0	78	-12	0	-12
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	40	-40	0	40	-40	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves	**404**	**-40**	**364**	**279**	**-40**	**239**	**-125**	**0**	**-125**
Resultaat programma	**7.378**	**-20.402**	**-13.024**	**6.953**	**-19.959**	**-13.006**	**-424**	**443**	**18**

Toelichting op de verschillen per taakveld:

Taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

De verschillen op dit taakveld vallen binnen de gestelde marge van € 50.000, hierdoor is geen verschilverklaring vermeld.

Taakveld 6.2 Wijkteams

Dit taakveld laat per saldo een positief saldo zien van € 90.000. Dit wordt voor € 68.000 verklaard door lagere lasten voor het gebiedsteam doordat het lastig was de formatie ingevuld te krijgen. Daarnaast was in 2018 sprake van incidenteel € 14.000 lagere advieskosten in het kader van de WMO.

Taakveld 6.3 Inkomensregelingen

Dit taakveld laat per saldo een negatief saldo zien van € 287.000.

De eindafrekening van de uitvoeringskosten voor Werk en Inkomen valt op dit taakveld € 126.000 hoger uit, terwijl de lasten voor de BUIG € 152.000 hoger uitvallen door een dotatie aan de voorziening dubieuze

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

debiteuren. Voor de BBZ vallen de lasten € 132.000 lager uit, terwijl de rijksinkomsten hiervoor € 162.000 lager zijn. De lasten voor kwijtschelding vallen over 2018 € 24.000 hoger uit dan geraamd.
De lasten voor bijzondere bijstand vallen per saldo € 53.000 lager uit.

Taakveld 6.4 Begeleide participatie
De verschillen op dit taakveld vallen binnen de gestelde marge van € 50.000, hierdoor is geen verschilverklaring vermeld.

Taakveld 6.5 Arbeidsparticipatie
Dit taakveld laat per saldo een positief saldo zien van € 438.000. Dit wordt voor € 198.000 verklaard door lagere lasten voor de maatschappelijke opvang en begeleiding van statushouders. Hiervoor was in de jaarrekening 2017 € 202.000 overgeheveld naar 2018.
Daarnaast waren de lasten voor het arbeidsmarktoffensief € 59.000 lager dan geraamd. De lasten voor participatie- en re-integratievoorzieningen vallen per saldo € 157.000 lager uit dan geraamd.
Het restant van € 24.000 wordt verklaard door overige kleine verschillen.
De werkelijke lasten voor de uitvoering van het integraal plan van aanpak integratie en participatie statushouders zijn per saldo € 111.000 lager uitgevallen.

Taakveld 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)
De verschillen op dit taakveld vallen binnen de gestelde marge van € 50.000, hierdoor is geen verschilverklaring vermeld.

Taakveld 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
Dit taakveld laat per saldo een negatief saldo zien van € 56.000. Dit wordt verklaard door € 142.000 lagere baten voor eigen bijdragen. De lasten voor de maatwerkvoorziening huishoudelijke ondersteuning waren € 70.000 lager dan geraamd. Ook de lasten voor schuldhulpverlening waren lager (€ 16.000).

Taakveld 6.81 Geëscaleerde zorg 18+
Dit taakveld laat per saldo een positief saldo zien van € 50.000. De geraamde uitgaven voor geëscaleerde zorg zijn niet gedaan, omdat deze vooralsnog door de centrumgemeenten worden gedragen.
Taakvelden 6.72 Maatwerkvoorziening 18- en 6.82 geëscaleerde zorg 18-
De werkelijke lasten op de taakvelden maatwerk voorzieningen 18- en geëscaleerde zorg 18-, die samen het onderdeel jeugdhulp bestrijken, zijn € 155.000 hoger dan in de begroting geraamd. Het tekort heeft in belangrijke mate te maken met hogere lasten voor de jeugdhulp die wordt verzorgd door jeugdhulpaanbieders. Er is in 2018 een hoger bedrag aan zorg verleend. Het bedrag hiervoor ligt € 200.000 hoger dan waarin in de begroting rekening is gehouden. Daarnaast waren ook de lasten voor vervoersvoorzieningen (€ 85.000), de regionale kosten (€ 10.000) en de bijdrage aan Veilig Thuis (€ 8.000) hoger dan geraamd.
Lagere lasten werden gerealiseerd voor Persoonsgebonden budgetten jeugd (€ 75.000), zorg via het jeugdteam (€ 20.000), zorg bij landelijk opererende instellingen (€ 35.000), de Jeugd Beschermingstafel en het Jeugdinterventieteam (€ 18.000).

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Het opstellen van tijdige prognoses voor de kosten van jeugdhulp blijft een lastig vraagstuk. Op dit moment is een aantal met name grote zorgaanbieders nog niet in staat om tijdig en volledig hun declaraties in te dienen. Declaraties komen soms vertraagd binnen en bemoeilijken een tijdige raming van de te verwachten kosten. De huidige raming is gebaseerd op de opgave van het Inkoopbureau H10.
Overigens wijzen we er op dat het lastig zal blijven de kosten voor jeugdhulp juist te prognosticeren. Het is een open-einde regeling waarbij de gemeente voor een beperkt deel de verwijzing naar jeugdhulp verzorgt. Daarnaast verwijzen op basis van de Jeugdwet huisartsen, specialisten, gecertificeerde instellingen en de rechterlijk macht naar jeugdhulp. Bovendien is de jeugdhulpaanbieders in de Jeugdwet grote mate van vrijheid toegekend bij de invulling van de hulp. Verder is de noodzaak voor jeugdhulp gelet op de doelgroep en de aard en duur van de jeugdhulp lastig te voorspellen. Het betreft soms trajecten die (zeer) kostbaar kunnen zijn. We verwachten dan ook dat de kosten van jaar tot jaar aanmerkelijk kunnen verschillen.

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Bedragen x € 1.000 ("-" = nadeel / "+" = voordeel)

Programma P7 Volksgezondheid en milieu	Begroting actueel 2018			Rekening 2018			Verschil rekening / begroting actueel		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
Exploitatie									
7.1 Volksgezondheid	0	-1.701	-1.701	45	-1.724	-1.679	45	-23	22
7.2 Riolering	2.744	-1.969	775	2.702	-1.856	846	-41	113	71
7.3 Afval	4.242	-3.812	430	4.289	-3.946	343	47	-134	-88
7.4 Milieubeheer	0	-1.222	-1.222	173	-1.079	-905	173	144	317
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	49	-146	-98	42	-157	-115	-7	-11	-18
Totaal saldo van baten en lasten	**7.035**	**-8.850**	**-1.815**	**7.251**	**-8.762**	**-1.510**	**216**	**89**	**305**
Mutaties reserves									
7.1 Volksgezondheid	35	0	35	35	0	35	0	0	0
7.3 Afval	601	0	601	601	0	601	0	0	0
7.4 Milieubeheer	593	0	593	324	0	324	-268	0	-268
Totaal mutaties reserves	**1.229**	**0**	**1.229**	**960**	**0**	**960**	**-268**	**0**	**-268**
Resultaat programma	**8.264**	**-8.850**	**-587**	**8.212**	**-8.762**	**-550**	**-52**	**89**	**37**

Toelichting op de verschillen per taakveld:

Taakveld 7.1 Volksgezondheid

De verschillen op dit taakveld vallen binnen de gestelde marge van € 50.000, hierdoor is geen verschilverklaring vermeld.

7.2 Riolering

Er zijn minder onderzoeken uitgevoerd en reparaties noodzakelijk geweest aan de riolering, waardoor de uitgaven € 110.000 lager zijn. Vanwege lagere inkomsten vanuit rioolheffing en precariobelasting (€ 100.000) is € 60.000 aan de egalisatievoorziening riool onttrokken.

7.3 Afval

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

De kosten voor de afvalinzameling zijn € 135.000 lager ten opzichte van de begroting. Voor € 105.000 is dit toe te schrijven aan lagere inzamelkosten voor Avalex vanwege een afrekening van de winstverdeling uit 2017. De resterende € 30.000 zijn diverse kleine afwijkingen. Door de lagere uitgaven en hogere inkomsten vanuit de afvalstoffenheffing (€ 158.000) is € 275.000 aan de egalisatievoorziening afval gedoteerd.
De opbrengst reinigingsrechten daarentegen was ruim een ton minder dan begroot in verband met lagere afrekeningen over de jaren vóór 2018.

7.4 Milieubeheer

De € 172.000 hogere baten betreft vooruit ontvangen ISV gelden. Voor € 31.000 zijn maatregelen uitgevoerd voor geluidssanering. Er wordt voorgesteld het restant van € 141.000 via een resultaatbestemming te storten in de voorziening wegen en te bestemmen voor geluidreducerende maatregelen bij wegonderhoudswerkzaamheden.

Voor wat betreft het Klimaatprogramma stellen wij voor zowel het resterend budget voor projectgeld (€ 208.000) als voor procesgeld (€ 35.000) over te hevelen naar 2019. Van het restant projectgeld is € 84.000 benodigd voor reeds ingezette verduurzamingstrajecten (zoals bijv. stille meters en monitoringssoftware) bij het zwembad, scholen, gemeentelijk vastgoed en sportaccommodaties. Een deel van het procesgeld (€ 12.000) is reeds ingezet voor het vervolgprogramma. Het resterend bedrag van € 147.000 wordt betrokken bij de routekaart Lokale Energie Strategie (o.m. meer begeleiding klimaattafels, haalbaarheidsonderzoek lokale kansen, aanpak sportaccommodaties, uitnutting provinciaal subsidiebeleid, uitbreiding duurzaam bouwloket en uitbreiding communicatie-inzet).

Mutaties reserves

Omdat de beschikbare budgetten voor het Klimaatprogramma in 2019 tot besteding moeten komen is de onttrekking aan de reserve volkshuisvesting en duurzaamheid € 268.000 lager uitgevallen. In verband met de opgelegde bezuinigingstaakstelling zal € 25.000 niet aan deze reserve worden onttrokken.

Programma 8 Wonen en bouwen

Bedragen x € 1.000 ("-" = nadeel / "+" = voordeel)

Programma P8 Wonen en bouwen	**Begroting actueel 2018**			**Rekening 2018**			**Verschil rekening / begroting actueel**		
	baten	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**
Exploitatie									
8.1 Ruimtelijke ordening	0	-1.216	-1.216	10	-1.215	-1.204	10	1	11
8.2 Grondexploitatie (niet bedr terrein)	0	-28	-28	0	-28	-28	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	3.972	-1.712	2.260	8.432	-3.161	5.271	4.460	-1.449	3.010
Totaal saldo van baten en lasten	**3.972**	**-2.955**	**1.017**	**8.442**	**-4.404**	**4.038**	**4.470**	**-1.449**	**3.021**
Mutaties reserves									
8.1 Ruimtelijke ordening	1.022	-672	350	1.022	-672	350	0	0	0
8.2 Grondexploitatie (niet bedr terrein)	16	0	16	14	0	14	-2	0	-2

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

8.3 Wonen en bouwen	908	-900	8	900	-900	0	-8	0	-8
Totaal mutaties reserves	**1.946**	**-1.572**	**374**	**1.936**	**-1.572**	**364**	**-10**	**0**	**-10**
Resultaat programma	**5.918**	**-4.527**	**1.391**	**10.378**	**-5.976**	**4.402**	**4.460**	**-1.449**	**3.011**

Toelichting op de verschillen per taakveld:

8.3 Wonen en bouwen

Het saldo op dit taakveld is € 3,0 miljoen voordeliger dan geraamd in de begroting. Dit zit voornamelijk in de onderdelen grondverkopen en leges omgevingsvergunningen.

De opbrengsten van grondverkopen zijn € 253.000 hoger in verband met extra verkoop van snippergroen (€ 28.000) en het afstoten van huize 'Den Deijl' op de hoek Rijksstraatweg/Lange Kerkdam (€ 225.000).
Uit de verkoopopbrengst huize 'Den Deijl' is de restantboekwaarde (€ 200.000) als gevolg van de grondruil op dit project ineens afgeboekt.

Het saldo van baten en lasten voor omgevingsvergunningen ligt ongeveer € 3,010 miljoen hoger dan de raming in de begroting.
De legesopbrengst uit omgevingsvergunningen is circa € 4,260 miljoen hoger met name in verband met de aanleg van de Rijnlandroute. Tegen de legesbeschikking (€ 4,442 miljoen) is bezwaar gemaakt door de ontwikkelaar Comol5. Om dit financiële risico af te dekken wordt, via het bestemmingsvoorstel van het rekeningresultaat, voorgesteld een deel daarvan te storten in de egalisatiereserve omgevingsvergunningen. De opbrengst uit de reguliere omgevingsvergunningen lagen ca € 181.000 lager dan geraamd.
De hogere lasten (€ 1,250 miljoen) houden verband met de legesopbrengst voor de Rijnlandroute, omdat een deel van de opbrengst naar de gemeente Leiden (€ 1,190 miljoen) gaat in verband met de afhandeling van de vergunningprocedure op basis van de dienstverleningsovereenkomst voor dat project. Verder zijn de controlekosten ongeveer € 60.000 hoger dan geraamd..

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Incidentele baten en lasten

Bedragen €1.000*

Incidentele lasten				Incidentele baten			
Omschrijving	**Begroting**	**Begroting na wijziging**	**Rekening**	Omschrijving	**Begroting**	**Begroting na wijziging**	**Rekening**
0. Bestuur en ondersteuning	42	1.902	1.802	0. Bestuur en ondersteuning	543	3.480	3.465
1. Veiligheid	0	27	10	1. Veiligheid	0	0	0
2. Verkeer en vervoer	0	2.249	2.094	2. Verkeer en vervoer	0	2.244	2.105
3. Economie	15	30	30	3. Economie	0	0	0
4. Onderwijs	372	478	369	4. Onderwijs	372	478	369
5. Sport, cultuur en recreatie	15	3.097	2.439	5. Sport, cultuur en recreatie	0	2.999	2.444
6. Sociaal domein	120	879	475	6. Sociaal domein	0	685	560
7. Volksgezondheid en milieu	496	1.161	996	7. Volksgezondheid en milieu	490	1.229	960
8. Wonen en bouwen	1.172	2.073	3.222	8. Wonen en bouwen	1.030	4.290	8.975
Totaal	**2.232**	**11.896**	**11.436**	**Totaal**	**2.435**	**15.405**	**18.879**
Saldo				**Saldo**	**203**	**3.509**	**7.443**

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

Analyse begrotingsafwijkingen
In de jaarrekening is toelichting gegeven op de programma´s.

Verantwoording en goedkeuringstolerantie
De goedkeuringstolerantie speelt een belangrijke rol bij het verkrijgen van een goedkeurende accountantsverklaring. Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden dan wordt in beginsel een goedkeurende controleverklaring afgegeven. Wordt de goedkeuringstolerantie wel overschreden dan kan dit gevolgen hebben.
Voor de financiële of begrotingsrechtmatigheid (getrouwheid en rechtmatigheid van de wetsuitvoering) is de goedkeuringstolerantie gesteld op 1% van de som van de lasten van de gemeentelijke jaarrekening. Het bedrag van onzekerheden mag niet meer zijn dan 3% van de som van de lasten van de gemeentelijke jaarrekening. Uitgaande van een lastentotaal in de jaarrekening van € 68,9 miljoen, betekenen deze percentages dat een totaalbedrag aan fouten in de jaarrekening van € 0,7 miljoen en een totaal van onzekerheden van ongeveer € 2,1 miljoen de goedkeurende strekking van de controleverklaring niet zullen aantasten.

Analyse begrotingsrechtmatigheid
Op grond van BBV-artikel 28, lid a moet in de toelichting op de programmarekening een analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en programmarekening worden gemaakt. Deze verplichte analyse is ook bruikbaar om een analyse inzake de begrotingsrechtmatigheid te vervaardigen. Op grond van artikel 189, lid 3 Gemeentewet (GW) zijn alle begrotingsoverschrijdingen op de lasten (en daarmee overeenstemmende balansmutaties) onrechtmatig. Bij de afweging van de relevantie van deze onrechtmatige lasten is het criterium “passend binnen het door de raad uitgezette beleid” van belang.

Omdat het budgetrecht van de gemeenteraad formeel van toepassing is op het niveau van programma’s wordt onderstaand per programma een toelichting gegeven op de onrechtmatige begrotingsafwijkingen.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

bedragen x € 1.000,- ("-"=nadeel "+"=voordeel)

Programma	Begroting na wijziging			Realisatie 2018			Begrotingsafwijking			
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten
P0 Bestuur en ondersteuning	-12.068	41.633	29.565	-11.502	41.746	30.244	566	113	679	
P1 Veiligheid	-2.762	46	-2.716	-2.746	50	-2.697	15	4	19	
P2 Verkeer en vervoer	-5.928	453	-5.475	-5.758	552	-5.206	171	99	270	
P3 Economie	-433	945	512	-432	926	494	1	-19	-17	
P4 Onderwijs	-2.898	329	-2.569	-2.730	268	-2.463	167	-62	106	
P5 Sport, cultuur en recreatie	-7.236	1.188	-6.047	-6.561	846	-5.715	674	-342	332	
P6 Sociaal Domein	-20.362	6.973	-13.388	-19.919	6.674	-13.245	443	-299	144	
P7 Volksgezondheid en milieu	-8.850	7.035	-1.815	-8.762	7.251	-1.510	89	216	305	
P8 Wonen en bouwen	-2.955	3.972	1.017	-4.404	8.442	4.038	-1.449	4.470	3.021	-1.449
Resultaat voor mutatie reserves	-63.492	62.574	-918	-62.815	66.755	3.940	677	4.181	4.858	-1.449
Mutatie reserves:										
P0 Bestuur en ondersteuning	-1.577	1.640	63	-1.577	1.620	43	-	-19	-19	
P1 Veiligheid	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
P2 Verkeer en vervoer	-517	2.196	1.679	-517	2.140	1.623	-	-57	-57	
P3 Economie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
P4 Onderwijs	-347	528	181	-347	419	72	-	-109	-109	
P5 Sport, cultuur en recreatie	-2.071	2.793	722	-2.071	2.572	501	-	-221	-221	
P6 Sociaal Domein	-40	404	364	-40	279	239	-	-125	-125	
P7 Volksgezondheid en milieu	-	1.229	1.229	-	960	960	-	-268	-268	
P8 Wonen en bouwen	-1.572	1.946	374	-1.572	1.936	364	-	-10	-10	
Subtotaal mutatie reserves	-6.124	10.736	4.613	-6.124	9.927	3.803	-	-809	-809	
Resultaat na bestemming	-69.616	73.311	3.695	-68.939	76.682	7.743	677	3.372	4.049	-1.449

Programma 8 Wonen en bouwen:

De overschrijding van de lasten op dit programma wordt veroorzaakt door gemaakte kosten van het Project Rijnlandroute. Deze overschrijding wordt ruimschoots goedgemaakt door het heffen van leges omgevingsvergunning ten behoeve van het(zelfde) project Rijnlandroute.

Daarnaast heeft extra afschrijving plaatsgevonden van Huize Den Deijl, omdat het pand in 2018 verkocht is.

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Toevoeging aan de reserves	Raming Begrotingsjaar na wijziging	Waarvan Structureel	Realisatie Begrotingsjaar	Waarvan Structureel
P0 Bestuur en ondersteuning	1.577		1.577	
P2 Verkeer en vervoer	517		517	
P4 Onderwijs	347		347	
P5 Sport, cultuur en recreatie	2.071		2.071	
P6 Sociaal Domein	40		40	
P8 Wonen en bouwen	1.572		1.572	
Totaal	**6.124**		**6.124**	
Onttrekking aan de reserves	**Raming Begrotingsjaar na wijziging**	**Waarvan Structureel**	**Realisatie Begrotingsjaar**	**Waarvan Structureel**
P0 Bestuur en ondersteuning	1.640		1.620	
P2 Verkeer en vervoer	2.196	63	2.140	63
P4 Onderwijs	528	50	419	50
P5 Sport, cultuur en recreatie	2.793	473	2.572	473
P6 Sociaal Domein	404		279	
P7 Volksgezondheid en milieu	1.229		961	
P8 Wonen en bouwen	1.946	3	1.936	3
Totaal	**10.736**	**589**	**9.927**	**589**

In het overzicht zijn de toevoegingen en onttrekkingen aan de algemene reserves en de bestemmingsreserves opgenomen. Ten opzichte van de in 2018 geraamde toevoegingen en onttrekkingen zijn de werkelijke onttrekkingen aan de reserves per 31 december 2018 in totaal € 0,8 miljoen lager.

Bij vaststelling van de jaarrekening 2017 is een aantal budgetten doorgeschoven naar 2018 met dekking vanuit de algemene reserve. Van deze bestemde bedragen was eind 2018 een bedrag van € 568.000 nog niet besteed. De lasten van het Klimaatprogramma 2016-2019 zijn in 2018 € 166.000 lager uitgevallen.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Controleverklaring van de accountant

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie
doeleinden d.d: 14-6-2019

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie
doeleinden d.d: 14-6-2019

Bijlagen

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie
doeleinden d.d: 14-6-2019

Bijlage 1: Specifiek uitkeringen: Single information, Single audit

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2018 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2019

OCW	**D9**	**Onderwijsachterstanden beleid 2011-2018 (OAB)** **Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijke onderwijsachterstanden beleid 2011-2018**	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicatornummer: D9 / 01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicatornummer: D9 / 02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicatornummer: D9 / 03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle R* *Indicatornummer: D9 / 04*		
			€ 0	€ 0	€ 68.908	€ 0		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t* *Indicatornummer: D9 / 05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicatornummer: D9 / 06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t* *Indicatornummer: D9 / 07*	Van andere gemeenten in (jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicatornummer: D9 / 08*	Eindverantwoording Ja/Nee *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: D9 / 09*	
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2018** **Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.**	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 02*	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 03*	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 04*	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 05*	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 06*
			€ 5.513.679	€ 155.571	€ 363.723	€ 4.234	€ 16.262	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 07*	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 08*	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 11*	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2 / 12*
			€ 95.053	€ 66.303	€ 0	€ 35.856	€ 0	Ja
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2018** **Besluit**	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 01*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 02*	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 03*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 04*	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 05*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 06*
			€ 46.389	€ 2.000	€ 8.856	€ 11.254	€ 20.863	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 07*	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 08*	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G3 / 09*			

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Bijlage 2: Bestuursovereenkomst: Structuur Staat van de Gemeente

Het overzicht is ter voorvisie opgestuurd aan de toezichthouder.

Financiën		TOELICHTING
Er is structureel en reëel begrotingsevenwicht		De begroting is in 2019 wel reëel maar nog niet structureel sluitend. Het meerjarenperspectief is zowel reëel als structureel over de gehele periode positief.
Is er reden voor extra aandacht?	~~ja~~/nee	
Ruimtelijke ordening		TOELICHTING
De gemeentelijke bestemmingsplannen zijn aangepast aan de Verordening Ruimte 2014 (artikel 3.4 Verordening Ruimte)		De bestemmingsplannen zijn actueel. De plannen zijn conserverend en kennen inhoudelijk geen grote ontwikkelingen die nog gerealiseeerd moeten worden en mogelijk strijdig zouden kunnen zijn met de Verordening ruimte 2014. Een actualisering van de verordening betekent bij die conserverende plannen niet automatisch dat er strijdigheid ontstaat dan wel een aanpassing van de bestemmingsplannen is vereist. De provincie heeft een toetsende rol in het kader van het wettelijk vooroverleg. Periodiek vindt overleg met de provincie plaats om er zeker van te zijn dat gemeente en provincie plannen/ontwikkelingen op dezelfde wijze interpreteren voor wat betreft de relatie met de verordening ruimte 2014.
Is er reden voor extra aandacht?	~~ja~~/nee	
Omgevingsrecht Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Milieu, Bouwen en Wonen		TOELICHTING
Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving is tijdig een beleidsplan, een uitvoeringsprogramma en een evaluatie vastgesteld en met de jaarrapportage over de uitvoering bekend gemaakt aan de gemeenteraad. Binnen twee maanden na vaststelling wordt hierover mededeling gedaan aan de provincie Zuid-Holland.		Het VTH-beleidsplan 2016-2019 is vastgesteld en bekend gemaakt aan de raad op 27 september 2016. Het uitvoeringsprogramma 2017 is in het eerste kwartaal van 2018 geëvalueerd en de jaarrapportage daarover is op 3 juli 2018 vastgesteld en bekend gemaakt aan de raad. De evaluatie over 2017 heeft géén aanleiding gegeven om het VTH-beleidsplan aan te passen. Het uitvoeringsprogramma voor 2018 is op 3 oktober 2017 vastgesteld.
Is er reden voor extra aandacht?	~~ja~~/nee	
Monumentenzorg		TOELICHTING
De gemeente beschikt over een deskundige adviescommissie met betrekking tot de (rijks)monumenten		De gemeente Wassenaar beschikt over een Commissie Welstand en Cultureel Erfgoed (WCE) met als grondslag de Wassenaarse Bouwverordening (2012; gewijzigd in 2014); https://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Actueel/Wassenaar/CVDR75973.html; Met toepassing van de Erfgoedwet/Monumentenwet 1988, de erfgoedverordening Wassenaar 2016 en de Wabo adviseert zij het college van burgemeester en wethouders over de toepassing hiervan. De leden, waarvan drie deskundig zijn op gebied van Cultureel erfgoed zijn benoemd door de gemeenteraad.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Is er reden voor extra aandacht?	~~ja~~/nee	
Archief- en informatiebeheer		TOELICHTING
Het archief- en informatiebeheer van de gemeente zijn op orde		De ontwikkeling en inrichting van het informatie- en archiefbeheer heeft zich verder positief ontwikkeld. Aanbevelingen van de gemeentearchivaris zijn overgenomen. Er wordt bv. op dit moment, in het kader van kwaliteitszorg, gekeken naar een controlesysteem voor registraties. Vaststelling van het substitutiebesluit zal op zeer korte termijn plaatsvinden.
Is er reden voor extra aandacht?	~~ja~~/nee	
Huisvesting Vergunninghouders		TOELICHTING
De gemeente heeft volledig en tijdig voldaan aan de halfjaartaakstelling en er is geen achterstand		**Gevraagde informatie** / **Stand van zaken** Voorsprong/~~achterstand~~ per 1 januari van het verantwoordingsjaar (doorhalen wat niet van toepassing is) / 10 Fase interventieladder op 1 januari / Opvragen en valideren Taakstelling eerste halfjaar van het verantwoordingsjaar / 20 In het eerste halfjaar gehuisveste vergunninghouders / 12 Voorsprong/~~achterstand~~ per 1 juli van het verantwoordingsjaar (doorhalen wat niet van toepassing is) / 2 Fase interventieladder op 1 juli / Opvragen en valideren Taakstelling tweede halfjaar van het verantwoordingsjaar / 17 In het tweede halfjaar gehuisveste vergunninghouders / 4 ~~Voorsprong~~/achterstand per 31 december van het verantwoordingsjaar (doorhalen wat niet van toepassing is) / 11 Fase interventieladder op 31 december / Opvragen en valideren Toelichting In de eerste heflt van 2018 is de taakstelling gerealiseerd, daar wordt de gemeente mee gecompimenteerd. In de tweede helft van 2018 is de taakstelling niet gerealiseerd. Dit betekent dat er niet voldaan is aan tijdig huisvesten binnen een termijn van 10 weken. Vanaf de tweede helft naar de interventieladder 'Informatie opvragen en valideren'.
Is er reden voor extra aandacht?	ja/~~nee~~	

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Bijlage 3: Overzicht over te hevelen en af te sluiten kredieten

Bijlage A Afgesloten investeringskredieten

Bedragen in €

Categorie	Jaar	Nr	Omschrijving investering	Toelichting op stand van zaken	Begrote investering t/m 2018	Geïnvesteerd t/m 2018	Restant krediet ultimo 2018
Gebouwen	2015	I7101207	Voorbereidingskrediet Huize Den Deijl	Verkocht	77.500	75.395	2.105
	2016	I7101209	Bloemcampschool int. uitbreiding		370.000	370.000	0
Totaal Gebouwen					**447.500**	**445.395**	**2.105**
Machines	2016	I7101251	OGB Gereedschappen		20.000	17.480	2.520
	2017	I7101273	Vervanging koffievoorziening gemeentekantoor		60.000	45.950	14.051
Totaal Machines					**80.000**	**63.430**	**16.571**
Riool	2017	I7101265	Bothaplein riool Oostdorp		80.000	81.102	-1.102
Totaal Riool					**80.000**	**81.102**	**-1.102**
Spelen	2015	I7101206	Aanleg 3 kunstgrasvelden & vervanging toplaag		1.586.000	1.577.183	8.817
Totaal Spelen					**1.586.000**	**1.577.183**	**8.817**
Wegen	2010	I7101087	VVI Aanschaf voedings-/besturingskasten		750.000	753.910	-3.910
	2013	I7101189	Groot onderhoud Waalsdorperlaan		900.000	962.886	-62.886
		I7101185	Reconstructie Oostdorperweg en sluipverkeer Kokshoornlaan		400.000	390.878	9.122
	2014	I7101197	Verkeersagenda Buurtweg Zijdeweg		187.500	187.500	0
	2015	I7101222	Wegonderhoud herinrichting ventweg RSW		439.748	420.104	19.644

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

	I7101224	Herinrichting Oostdorperweg incl v.Cranbl-Kok	240.000	239.982	18
	I7101215	Herstructurering Buurtweg	95.000	94.970	30
	I7101217	Wegonderhoud Buurtweg (Zijdeweg-Soph)	380.000	380.000	0
	I7101218	Wegonderhoud fiets-/voetpad Buurtweg	235.000	235.000	0
2016	I7101242	Groot onderhoud Joh. de Wittstraat	393.250	377.096	16.154
	I7101245	Veiligheids- en verkeersmaatregelen Amerikaanse ambassade	792.500	795.672	-3.172
	I7101250	Vervanging waterbouwkundige kunstwerken	138.000	135.989	2.011
	I7101243	Groot onderhoud en herinrichting Waalsdorperlaan	263.500	263.500	0
	I7101244	Verkeersmaatregelen Buurtweg (subs.MRDH)	187.500	187.500	0
2017	I7101256	Investering bruggen (BHP)	66.700	66.702	-2
	I7101259	Elementen investering wegen	480.000	478.722	1.278
	I7101261	Investeringen wegen (BHP) Kievit Zuid	500.000	501.313	-1.313
	I7101268	BHP Van Groeneveltlaan	354.889	354.904	-15
2018	I7101275	Investeringen bruggen (BHP)	69.633	69.581	52
	I7101277	Asfaltwegen vervanging	66.261	66.000	261
Totaal Wegen			**6.939.481**	**6.962.209**	**-22.728**
Eindtotaal			**9.132.981**	**9.129.318**	**3.663**

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Bijlage B Doorlopende investeringskredieten conform activabeleid

Bedragen in €

Categorie	Jaar	Nr.	Omschrijving investering	Toelichting op stand van zaken	Begrote investering t/m 2018	Geïnvesteerd t/m 2018	Benodigd krediet 2019
Gebouwen	2017	I7101258	Restauratie/herstel De Paauw	De restauratie van de buitenzijde van De Paauw is in uitvoering. De huidige prognose is dat het project in het 3e kwartaal van 2019 wordt afgerond.	2.815.000	1.066.917	1.748.083
		I7101260	Uitbreiding capaciteit Herenwegschool	De verbouwing van de Herenwegschool wordt pas in 2019 gestart.	347.000	0	347.000
Totaal Gebouwen					**3.162.000**	**1.066.917**	**2.095.083**
Wegen	2017	I7101257	Investeringen wegen (BHP)	Het project Duinrellweg is in verband met het integraal aanpakken van onderhoudswerkzaamheden uitgebreid met de Storm van 's-Gravenzandeweg. De werkzaamheden worden in het 1e kwartaal van 2019 afgerond.	52.629	0	52.629
		I7101264	Duinrellweg rehabilitatie	Zie boven	140.000	32.067	107.933
		I7101266	Zonneveldweg verkeer	De werkzaamheden voor het project Zonneveldweg zijn grotendeels afgerond in 2018. Afronding vindt in 2019 plaats.	200.000	133.249	66.751
		I7101267	BHP Zonneveldweg	Zie boven	240.000	200.558	39.442
	2018	I7101276	Vervanging waterbouwkundige	Vanwege beperkte capaciteit is er geprioriteerd in	220.000	0	150.000

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

			kunstwerken	werkzaamheden naar wettelijke taak. De beschoeiings-werkzaamheden zijn daardoor uitgesteld. De opgave voor de vervanging is verkleind vanwege de onderhoudsstaat van diverse delen. Om de beschoeiing te vervangen is nog € 150.000 benodigd.			
Totaal Wegen					**852.629**	**365.874**	**416.755**
Eindtotaal					**4.014.629**	**1.432.791**	**2.511.838**

Bijlage C Investeringskredieten die langer dan de standaard van 2 jaar beschikbaar moeten blijven.

Bedragen in €

Categorie	Jaar	Nr	Omschrijving investering	Toelichting op stand van zaken	Begrote investering t/m 2018	Geïnvesteerd t/m 2018	Benodigd krediet 2019
Gebouwen	2015	I7101229	Voorbereidingskrediet verkoop Van Polanenpark	Groeninrichting vindt plaats in 2019.	38.000	16.746	21.254
Totaal Gebouwen					**38.000**	**16.746**	**21.254**
Vervoer	2016	I7101237	Ford Transit tr. 135	Het vervangen van het huidige voertuig kon niet meer uitgesteld worden. Het gereserveerde bedrag is onvoldoende om de auto te vervangen.	40.000	19.600	20.400
Totaal Vervoer					**40.000**	**19.600**	**20.400**
Wegen	2012	I7101181	Landschapsontwikkelingsplan uitwerking	Ecologische maatregelen Papewegse	80.000	15.000	65.000

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

polder.

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

	2014	I7101199	Verkeersagenda Zuid ontsluiting Kerkehout	Uitvoering ontsluiting Kerkehout is gekoppeld aan de verbouwing van Van der Valk.	25.000	0	25.000
Totaal Wegen					**105.000**	**15.000**	**90.000**
Eindtotaal					**183.000**	**51.346**	**131.654**

Bijlage D Investeringskredieten die afgesloten worden conform nota 'Activabeleid'.

Bedragen in €

Categorie	Jaar	Nr	Omschrijving investering	Toelichting op stand van zaken	Begrote investering t/m 2018	Geïnvesteerd t/m 2018	Restant krediet 2018
Gebouwen	2014	I7101190	Onderhoud raadhuis De Paauw, duurzaamheid	Over De Paauw is nog besluitvorming in voorbereiding, waardoor er nog geen invulling is gegeven aan dit duurzaamheidsbudget.	370.000	0	370.000
	2016	I7101247	Project Havenkanaal	Tijdelijke ijsbaan en werkzaamheden bestemmingsplan.	165.000	157.474	7.526
Totaal Gebouwen					**535.000**	**157.474**	**377.526**
Vervoer	2016	I7101238	Volvo FM tr. 121	Voor een dergelijk voertuig is een voorbereidingstraject van een jaar benodigd, waardoor verzocht wordt de investering door te schuiven naar 20202.	240.000	0	240.000
		I7101239	Piaggio Porter tr. 141	In 2018 is een tractiescan uitgevoerd waarbij de mogelijkheden voor verduurzaming van het wagenpark zijn onderzocht. Een aantal ingezette voertuigen is	27.000	0	27.000

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

			ook in electrische uitvoering geschikt. Vanwege hogere kosten aanschaf en aanvullende voorzieningen zullen in 2019 de kaders voor verduurzaming en financiering aan de raad worden voorgelegd.			
2018	I7101269	Tractor 160	Zie boven	33.000	0	33.000
	I7101270	Tractor 161	Zie boven	27.000	0	27.000
	I7101271	Tractor 162	Zie boven	85.000	0	85.000
	I7101272	Volkswagen Caddy	Zie boven	20.000	0	20.000
Totaal Vervoer				**432.000**	**0**	**432.000**
Eindtotaal				**967.000**	**157.474**	**809.526**

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Bijlage 4: Algemene uitkering

Onderdeel A - Inkomstenmaatstaven			
Maatstaf	**Berekende aantallen**	**Gewicht / %**	**Uitkering**
1a Waarde woningen eigenaren	50.132.000	-0,1054	-5.283.913
1c Waarde niet-woningen eigenaren	3.878.000	-0,1562	-605.744
1f Waarde niet-woningen gebruikers (onder aftrek amendement De Pater)	3.776.500	-0,1259	-475.461
Subtotaal			**-6.365.118**

Onderdeel B - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is			
Maatstaf	**Berekende aantallen**	**Gewicht**	**Bedrag in basis**
1e OZB waarde niet-woningen	388	380,7	147.635
2 Inwoners	26.084	153,67	4.008.328
3a Eén-ouder-huishoudens	841	208,5	175.349
3b Huishoudens	11.844	90,5	1.071.882
3c Eenpersoonshuishoudens	4.040	21,61	87.304
4 Inwoners: jongeren < 20 jaar (tot en met uitkeringsjaar 2018)	6.374	242,65	1.546.651
5 Inwoners: ouderen > 64 jaar	6.618	79,63	526.991
5a Inwoners: ouderen > 74 en < 85 jaar	2.220	26,25	58.275
7 Lage inkomens	2.725	29,75	81.069
7c Lage inkomens (drempel) (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	1.500	459,51	689.265
8a Bijstandsontvangers (vanaf UJR 2016)	404	2.120,26	857.292
8b Loonkostensubsidie	3	1.930,16	5.790
11a Uitkeringsontvangers (vanaf UJR 2016)	1.078	85,71	92.424
12 Minderheden	950	320,55	304.523
13 Klantenpotentieel lokaal	20.340	39,2	797.328
14 Klantenpotentieel regionaal	4.840	22,37	108.271
15e Leerlingen VO	1.562	370,5	578.869
16 Oppervlakte land	5.134	41,17	211.367
18 Oppervlakte land * bodemfactor gemeente	5.134	26,89	138.053
19 Oppervlakte binnenwater	175	38,01	6.652
20 Oppervlakte buitenwater	932	22,97	21.408
21 Oppervlakte bebouwing	147	595,42	87.527
22 Oppervlakte bebouwing woonkernen * bodemfactor woonkernen	131	3.088,99	404.658
22a Oppervlakte bebouwing woonkern	131	2.302,40	301.614
23 Oppervlakte bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied	16	1.524,77	24.396
23a Oppervlakte bebouwing buitengebied	16	1.936,54	30.985
24b Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	12.250	57,54	704.865
25b Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016) * bodemfactor woonkernen	12.250	50,79	622.178
29 Historische woningen in bewoonde oorden 1930	1.617	31,5	50.936
31a ISV (a) stadsvernieuwing	0	6.133.771,60	4.479
31b ISV (b) herstructurering	0	3.764.536,49	1.642
32b Omgevingsadressendichtheid (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	17.652	71,68	1.265.313
34 Oeverlengte * bodemfactor gemeente	2.877	11,72	33.718
35a Oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	14.135	5,82	82.267
36 Meerkernigheid	2	9.065,28	18.131
36a Kernen met 500 of meer adressen	1	55.518,40	55.518
37 Meerkernigheid * bodemfactor buitengebied	2	14.875,86	29.752
38 Bedrijfsvestigingen	3.138	76,36	239.618
39 Vast bedrag	1	237.799,08	237.799
Subtotaal			**15.710.121**

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Onderdeel C - Uitkeringsfactor (uf)	
Uitkeringsfactor	1,49
Subtotaal (B x C (=uf))	**23.408.081**

Onderdeel D - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is		
Maatstaf	**Berekende aantallen**	**Uitkering**
56b Cumulatieregeling gemeentefonds (SU)	-107	-107
61 Suppletieregeling OZB	32.413	32.413
Subtotaal		**32.306**

Onderdeel E - Integratie- en decentralisatieuitkeringen waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is		
Maatstaf	**Berekende aantallen**	**Uitkering**
62 Wet maatschappelijke ondersteuning (IU)	1.462.115	1.462.115
71 Brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches (DU)	61.823	61.823
170 Decentralisatie provinciale taken vergunningverlening, toezicht en handhaving (DU)	57.885	57.885
205 Voorschoolse voorziening peuters (DU)	39.392	39.392
208 Basisregistratie Grootschalige Topografie (DU)	3.200	3.200
215 Bonus beschut Werken (DU)	3.000	3.000
223 Armoedebestrijding kinderen (DU)	101.470	101.470
262 Schulden en armoede (DU)	33.386	33.386
263 Referendum (DU)	9.146	9.146
295 Informatieplicht energiebesparende maatregelen (DU)	5.105	5.105
Subtotaal		**1.776.522**

Onderdeel F - 3 D's in het sociaal domein		
Maatstaf	**Berekende aantallen**	**Uitkering**
172 decentralisatie AWBZ naar WMO (IU)	2.622.892	2.622.892
173 decentralisatie jeugdzorg (IU)	3.197.454	3.197.454
174 decentralisatie Participatiewet (IU)	1.400.908	1.400.908
Subtotaal		**7.221.254**

Onderdeel G - Aanvullingen van de gebruiker		
Aanvullingen van de gebruiker	**Opgave**	**Uitkering**
Maatschappelijke begeleiding statushouders		61.620
Subtotaal		**61.620**

Totaal uitkering 2018:	**26.134.665**

Functie 921 (algemene uitkering gemeentefonds)	**18.913.411**
Functie 923 (3 D's in het sociaal domein)	**7.221.254**

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Bijlage 5: Wet normering Topinkomens

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

bedragen x € 1	**G. de Schipper-Tinga**	**H.P. Oppatja**
Functiegegevens	Griffier	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	86.786	103.769
Beloningen betaalbaar op termijn	13.598	16.850
Subtotaal	*100.384*	*120.619*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000	189.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	100.384	120.619
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		
Gegevens 2017		
bedragen x € 1		
Functiegegevens	Griffier	Secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 -31/12	1/1 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	85.120	0
Beloningen betaalbaar op termijn	12.654	0
Subtotaal	*97.774*	*0*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	181.000	181.000
Totale bezoldiging	97.774	0

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Bijlage 6: Overzicht baten en lasten per taakveld

P0 Bestuur en ondersteuning

Programma's	Begroting primair 2018			Begroting actueel 2018			Rekening 2018		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
P0 Bestuur en ondersteuning									
0.1 Bestuur	11	-2.067	-2.056	1.910	-2.528	-618	1.910	-2.407	-497
0.2 Burgerzaken	585	-950	-366	572	-986	-414	581	-993	-412
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	0	-381	-381	98	-480	-382	100	-453	-353
0.4 Overhead	95	-7.310	-7.215	67	-7.480	-7.413	48	-6.933	-6.885
0.5 Treasury	1.212	-39	1.173	1.501	-39	1.462	1.470	-20	1.450
0.61 OZB Woningen	6.672	-426	6.246	6.696	-244	6.452	6.728	-242	6.486
0.62 OZB Niet-Woningen	2.418	0	2.418	2.418	-76	2.342	2.465	-76	2.389
0.64 Belastingen overig	2.289	-99	2.191	2.289	-112	2.177	2.283	-105	2.179
0.7 Alg uitk. & ov. uitk. gemeentefonds	25.950	0	25.950	26.080	0	26.080	26.161	0	26.161
0.8 Overige baten en lasten	0	-998	-998	0	-122	-122	0	-274	-274
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.11 Resultaat rekening baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten programma	39.232	-12.270	**26.962**	41.633	-12.068	**29.565**	41.746	-11.502	**30.244**
Reserves	**toev**	**ont**	**mut**	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**
P0 Bestuur en ondersteuning									
0.1 Bestuur	0	0	0	30	0	30	10	0	10
0.4 Overhead	0	0	0	33	0	33	33	0	33
0.10 Mutaties reserves	613	0	613	1.577	-1.577	0	1.577	-1.577	0
0.11 Resultaat rekening baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	613	0	**613**	1.640	-1.577	**63**	1.620	-1.577	**43**
Resultaat	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**
P0 Bestuur en ondersteuning									
0.1 Bestuur	11	-2.067	-2.056	1.940	-2.528	-589	1.920	-2.407	-487
0.2 Burgerzaken	585	-950	-366	572	-986	-414	581	-993	-412
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	0	-381	-381	98	-480	-382	100	-453	-353
0.4 Overhead	95	-7.310	-7.215	100	-7.480	-7.380	81	-6.933	-6.852
0.5 Treasury	1.212	-39	1.173	1.501	-39	1.462	1.470	-20	1.450
0.61 OZB Woningen	6.672	-426	6.246	6.696	-244	6.452	6.728	-242	6.486
0.62 OZB Niet-Woningen	2.418	0	2.418	2.418	-76	2.342	2.465	-76	2.389
0.64 Belastingen overig	2.289	-99	2.191	2.289	-112	2.177	2.283	-105	2.179
0.7 Alg uitk. & ov. uitk. gemeentefonds	25.950	0	25.950	26.080	0	26.080	26.161	0	26.161
0.8 Overige baten en lasten	0	-998	-998	0	-122	-122	0	-274	-274
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.10 Mutaties reserves	613	0	613	1.577	-1.577	0	1.577	-1.577	0
0.11 Resultaat rekening baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Gerealiseerde resultaat programma	39.846	-12.270	**27.576**	43.273	-13.645	**29.627**	43.366	-13.080	**30.287**

P1 Veiligheid

Programma's	**Begroting primair 2018**			**Begroting actueel 2018**			**Rekening 2018**		
	baten	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**
P1 Veiligheid									
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	-2.039	-2.039	0	-2.055	-2.055	6	-2.045	-2.040
1.2 Openbare orde en veiligheid	22	-674	-653	46	-707	-661	44	-701	-657
Saldo van baten en lasten programma	22	-2.714	**-2.692**	46	-2.762	**-2.716**	50	-2.746	**-2.697**
Reserves	**toev**	**ont**	**mut**	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**
	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties reserves									
Resultaat	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**
P1 Veiligheid									
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	-2.039	-2.039	0	-2.055	-2.055	6	-2.045	-2.040
1.2 Openbare orde en veiligheid	22	-674	-653	46	-707	-661	44	-701	-657
Gerealiseerde resultaat programma	22	-2.714	**-2.692**	46	-2.762	**-2.716**	50	-2.746	**-2.697**

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

P2 Verkeer en vervoer

Programma's	Begroting primair 2018			Begroting actueel 2018			Rekening 2018		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
P2 Verkeer en vervoer									
2.1 Verkeer en vervoer	98	-3.858	-3.760	286	-5.515	-5.229	394	-5.350	-4.957
2.2 Parkeren	167	-250	-83	141	-267	-126	137	-261	-124
2.3 Recreatieve havens	26	-29	-2	26	-30	-4	21	-29	-8
2.4 Economische havens en waterwegen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	0	-110	-110	0	-117	-117	0	-117	-117
Saldo van baten en lasten programma	291	-4.247	**-3.956**	453	-5.928	**-5.475**	552	-5.758	**-5.206**
Reserves	**toev**	**ont**	**mut**	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**
P2 Verkeer en vervoer									
2.1 Verkeer en vervoer	38	0	38	2.133	-517	1.616	2.076	-517	1.559
2.2 Parkeren	71	0	71	63	0	63	63	0	63
Mutaties reserves	109	0	**109**	2.196	-517	**1.679**	2.140	-517	**1.623**
Resultaat	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**
P2 Verkeer en vervoer									
2.1 Verkeer en vervoer	136	-3.858	-3.722	2.419	-6.032	-3.613	2.470	-5.867	-3.398
2.2 Parkeren	238	-250	-12	204	-267	-62	201	-261	-61
2.3 Recreatieve havens	26	-29	-2	26	-30	-4	21	-29	-8
2.4 Economische havens en waterwegen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	0	-110	-110	0	-117	-117	0	-117	-117
Gerealiseerde resultaat programma	401	-4.247	**-3.846**	2.650	-6.445	**-3.796**	2.692	-6.275	**-3.583**

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

P3 Economie

Programma's	Begroting primair 2018			Begroting actueel 2018			Rekening 2018		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
P3 Economie									
3.1 Economische ontwikkeling	75	-280	-206	0	-215	-215	-2	-216	-217
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	-6	-6	0	-7	-7	0	-7	-7
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	43	-73	-30	118	-153	-35	101	-149	-48
3.4 Economische promotie	890	-31	858	827	-59	768	827	-60	767
Saldo van baten en lasten programma	1.008	-391	**616**	945	-433	**512**	926	-432	**494**
Reserves	**toev**	**ont**	**mut**	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**
P3 Economie									
3.1 Economische ontwikkeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Resultaat	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**
P3 Economie									
3.1 Economische ontwikkeling	75	-280	-206	0	-215	-215	-2	-216	-217
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	43	-73	-30	118	-153	-35	101	-149	-48
3.4 Economische promotie	890	-31	858	827	-59	768	827	-60	767
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	-6	-6	0	-7	-7	0	-7	-7
Gerealiseerde resultaat programma	1.008	-391	**616**	945	-433	**512**	926	-432	**494**

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

P4 Onderwijs

Programma's	Begroting primair 2018			Begroting actueel 2018			Rekening 2018		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
P4 Onderwijs									
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	-19	-19	0	-29	-29	0	-15	-15
4.2 Onderwijshuisvesting	4	-1.304	-1.300	0	-1.273	-1.273	0	-1.301	-1.301
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	335	-1.509	-1.174	329	-1.595	-1.266	267	-1.415	-1.147
Saldo van baten en lasten programma	339	-2.831	**-2.493**	329	-2.898	**-2.569**	268	-2.730	**-2.463**
Reserves	**toev**	**ont**	**mut**	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**
P4 Onderwijs									
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	19	0	19	4	0	4
4.2 Onderwijshuisvesting	411	-347	64	397	-347	50	397	-347	50
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	25	0	25	112	0	112	18	0	18
Mutaties reserves	436	-347	**89**	528	-347	**181**	419	-347	**72**
Resultaat	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**
P4 Onderwijs									
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	-19	-19	19	-29	-11	4	-15	-11
4.2 Onderwijshuisvesting	415	-1.651	-1.236	397	-1.620	-1.223	397	-1.648	-1.251
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	360	-1.509	-1.149	441	-1.595	-1.154	285	-1.415	-1.129
Gerealiseerde resultaat programma	774	-3.178	**-2.404**	857	-3.245	**-2.388**	687	-3.077	**-2.391**

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

P5 Sport, cultuur en recreatie

Programma's	Begroting primair 2018			Begroting actueel 2018			Rekening 2018		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
P5 Sport, cultuur en recreatie									
5.1 Sportbeleid en activering	0	-426	-426	10	-555	-544	10	-530	-520
5.2 Sport-accommodaties	169	-1.090	-921	165	-1.074	-909	169	-1.116	-947
5.3 Cultuurpresentatie,-prod.en-particip	0	-401	-401	35	-487	-452	36	-459	-422
5.4 Musea	0	-36	-36	0	-38	-38	0	-38	-38
5.5 Cultureel erfgoed	29	-374	-344	153	-478	-325	127	-417	-290
5.6 Media	199	-770	-571	134	-699	-565	134	-708	-573
5.7 Openbaar groen openlucht)recreatie	114	-3.004	-2.890	690	-3.905	-3.215	369	-3.294	-2.925
Saldo van baten en lasten programma	511	-6.100	**-5.589**	1.188	-7.236	**-6.047**	846	-6.561	**-5.715**
Reserves	**toev**	**ont**	**mut**	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**
P5 Sport, cultuur en recreatie									
5.1 Sportbeleid en activering	0	0	0	30	0	30	29	0	29
5.2 Sport-accommodaties	475	0	475	2.543	-2.070	473	2.543	-2.070	473
5.7 Openbaar groen openlucht)recreatie	8	0	8	220	-1	219	0	-1	-1
Mutaties reserves	482	0	**482**	2.793	-2.071	**722**	2.572	-2.071	**501**
Resultaat	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**
P5 Sport, cultuur en recreatie									
5.1 Sportbeleid en activering	0	-426	-426	40	-555	-514	39	-530	-491
5.2 Sport-accommodaties	643	-1.090	-447	2.708	-3.145	-436	2.712	-3.186	-474
5.3 Cultuurpresentatie,-prod.en-particip	0	-401	-401	35	-487	-452	36	-459	-422
5.4 Musea	0	-36	-36	0	-38	-38	0	-38	-38
5.5 Cultureel erfgoed	29	-374	-344	153	-478	-325	127	-417	-290
5.6 Media	199	-770	-571	134	-699	-565	134	-708	-573
5.7 Openbaar groen openlucht)recreatie	121	-3.004	-2.883	910	-3.905	-2.995	369	-3.295	-2.926
Gerealiseerde resultaat programma	993	-6.100	**-5.107**	3.981	-9.307	**-5.325**	3.418	-8.632	**-5.214**

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

P6 Sociaal Domein

Programma's	Begroting primair 2018			Begroting actueel 2018			Rekening 2018		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
P6 Sociaal Domein									
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	281	-1.640	-1.359	102	-1.585	-1.483	116	-1.554	-1.437
6.2 Wijkteams	0	-482	-482	0	-487	-487	0	-397	-397
6.3 Inkomensregelingen	5.511	-7.622	-2.111	6.398	-8.411	-2.013	6.217	-8.518	-2.301
6.4 Begeleide participatie	0	-1.147	-1.147	0	-1.156	-1.156	0	-1.130	-1.130
6.5 Arbeidsparticipatie	0	-1.062	-1.062	0	-1.252	-1.252	2	-816	-814
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	-1.356	-1.356	0	-1.274	-1.274	4	-1.286	-1.282
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	493	-2.068	-1.575	473	-2.109	-1.636	334	-2.027	-1.693
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	-2.587	-2.587	0	-3.139	-3.139	0	-2.766	-2.766
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	-71	-71	0	-79	-79	0	-29	-29
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	-807	-807	0	-870	-870	0	-1.397	-1.397
Saldo van baten en lasten programma	6.285	-18.843	**-12.558**	6.973	-20.362	**-13.388**	6.674	-19.919	**-13.245**
Reserves	**toev**	**ont**	**mut**	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**
P6 Sociaal Domein									
6.2 Wijkteams	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	0	0	0	72	0	72	70	0	70
6.4 Begeleide participatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	0	0	0	202	0	202	92	0	92
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	0	0	90	0	90	78	0	78
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	40	-40	0	40	-40	0
Mutaties reserves	0	0	**0**	404	-40	**364**	279	-40	**239**
Resultaat	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**
P6 Sociaal Domein									
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	281	-1.640	-1.359	102	-1.585	-1.483	116	-1.554	-1.437
6.2 Wijkteams	0	-482	-482	0	-487	-487	0	-397	-397
6.3 Inkomensregelingen	5.511	-7.622	-2.111	6.470	-8.411	-1.941	6.288	-8.518	-2.230
6.4 Begeleide participatie	0	-1.147	-1.147	0	-1.156	-1.156	0	-1.130	-1.130
6.5 Arbeidsparticipatie	0	-1.062	-1.062	202	-1.252	-1.049	94	-816	-722
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	-1.356	-1.356	90	-1.274	-1.184	82	-1.286	-1.204
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	493	-2.068	-1.575	473	-2.109	-1.636	334	-2.027	-1.693
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	-2.587	-2.587	40	-3.179	-3.139	40	-2.806	-2.766
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	-71	-71	0	-79	-79	0	-29	-29
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	-807	-807	0	-870	-870	0	-1.397	-1.397
Gerealiseerde resultaat programma	6.285	-18.843	**-12.558**	7.378	-20.402	**-13.024**	6.953	-19.959	**-13.006**

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

P7 Volksgezondheid en milieu

Programma's	Begroting primair 2018			Begroting actueel 2018			Rekening 2018		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
P7 Volksgezondheid en milieu									
7.1 Volksgezondheid	0	-1.664	-1.664	0	-1.701	-1.701	45	-1.724	-1.679
7.2 Riolering	2.674	-1.827	847	2.744	-1.969	775	2.702	-1.856	846
7.3 Afval	4.242	-3.204	1.038	4.242	-3.812	430	4.289	-3.946	343
7.4 Milieubeheer	0	-1.128	-1.128	0	-1.222	-1.222	173	-1.079	-905
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	49	-134	-85	49	-146	-98	42	-157	-115
Saldo van baten en lasten programma	6.965	-7.957	**-992**	7.035	-8.850	**-1.815**	7.251	-8.762	**-1.510**
Reserves	**toev**	**ont**	**mut**	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**
P7 Volksgezondheid en milieu									
7.1 Volksgezondheid	0	0	0	35	0	35	35	0	35
7.3 Afval	0	0	0	601	0	601	601	0	601
7.4 Milieubeheer	490	0	490	593	0	593	324	0	324
Mutaties reserves	490	0	**490**	1.229	0	**1.229**	960	0	**960**
Resultaat	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**
P7 Volksgezondheid en milieu									
7.1 Volksgezondheid	0	-1.664	-1.664	35	-1.701	-1.666	80	-1.724	-1.644
7.2 Riolering	2.674	-1.827	847	2.744	-1.969	775	2.702	-1.856	846
7.3 Afval	4.242	-3.204	1.038	4.843	-3.812	1.031	4.890	-3.946	944
7.4 Milieubeheer	490	-1.128	-638	593	-1.222	-630	498	-1.079	-581
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	49	-134	-85	49	-146	-98	42	-157	-115
Gerealiseerde resultaat programma	7.455	-7.957	**-502**	8.264	-8.850	**-587**	8.212	-8.762	**-550**

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

P8 Wonen en bouwen

Programma's	Begroting primair 2018			Begroting actueel 2018			Rekening 2018		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
P8 Wonen en bouwen									
8.1 Ruimtelijke ordening	0	-1.176	-1.176	0	-1.216	-1.216	10	-1.215	-1.204
8.2 Grondexploitatie (niet bedr terrein)	0	-19	-19	0	-28	-28	0	-28	-28
8.3 Wonen en bouwen	1.488	-1.472	15	3.972	-1.712	2.260	8.432	-3.161	5.271
Saldo van baten en lasten programma	1.488	-2.667	**-1.180**	3.972	-2.955	**1.017**	8.442	-4.404	**4.038**
Reserves	**toev**	**ont**	**mut**	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**
P8 Wonen en bouwen									
8.1 Ruimtelijke ordening	1.028	-672	356	1.022	-672	350	1.022	-672	350
8.2 Grondexploitatie (niet bedr terrein)	3	0	3	16	0	16	14	0	14
8.3 Wonen en bouwen	8	0	8	908	-900	8	900	-900	0
Mutaties reserves	1.038	-672	**366**	1.946	-1.572	**374**	1.936	-1.572	**364**
Resultaat	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**	**baten**	**lasten**	**saldo**
P8 Wonen en bouwen									
8.1 Ruimtelijke ordening	1.028	-1.848	-820	1.022	-1.888	-866	1.032	-1.887	-854
8.2 Grondexploitatie (niet bedr terrein)	3	-19	-17	16	-28	-12	14	-28	-14
8.3 Wonen en bouwen	1.496	-1.472	23	4.880	-2.611	2.268	9.331	-4.061	5.271
Gerealiseerde resultaat programma	2.526	-3.339	**-813**	5.918	-4.527	**1.391**	10.378	-5.976	**4.402**

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Bijlage 7: Overzicht incidentele baten en lasten

Incidentele lasten			
Omschrijving	Begroting	Begroting na wijziging	Rekening
0.Bestuur en ondersteuning			
Cursussen nieuwe raadsleden	10.000	10.000	2.745
Wachtgeld college	24.820	24.820	13.905
Budgetcorr.bezuiniging (Kadernota 2018)	-12.500	-12.500	0
Ontwikkeling regionale omgevingsvisie (Kadernota 2018)	20.000	20.000	0
Dotatie Algemene reserve	0	613.443	613.443
Externe inhuur Bestuur en organisatie	0	15.000	6.300
Overheveling budget vennootschapsbelasting	0	14.600	3.900
Verkoop ambtswoning	0	16.000	15.189
Kosten vervanging medewerker (pensioen)	0	33.000	33.000
Dotatie AR Frictiekosten	0	963.800	963.800
Techn.uitwerking installaties gem.kantoor	0	35.000	1.550
Veiligheidsmaatregelen De Paauw	0	20.000	14.067
Voordelig jaarresultaat BSGR 2017	0	-11.596	-11.596
Wachtgeldverplichting wethouders	0	145.250	145.250
Hertaxaties gem. gebouwen	0	15.000	0
1,Veiligheid			
Hogere bijdrage Veiligheidsregio Haaglanden	0	10.000	10.000
Uitbesteding exploitatie A-nul reclameborden	0	16.995	0
2.Verkeer en vervoer			
Instellen VZ Groot onderhoud wegen 2015-2016	0	1.513.443	1.513.443
Dotatie Algemene reserve	0	313.600	313.600

Incidentele baten			
Omschrijving	Begroting	Begroting na wijziging	Rekening
0.Bestuur en ondersteuning			
Onr.Zaakbelasting	-70.000	-70.000	-65.234
Onttrekking BR Frictiekosten	613.443	613.443	613.443
Onttrekking AR Externe inhuur	0	15.000	6.300
Onttrekking AR Budget vennootschapsbelasting	0	14.600	3.900
Verkoop ambtswoning	0	1.910.000	1.910.000
Opheffen BR Spaarverlof	0	33.000	33.000
Verlaging BR Frictiekosten	0	963.800	963.800
1.Veiligheid			
2.Verkeer en vervoer			
Opheffen BR Onderhoud openbare ruimte	0	1.827.043	1.827.043

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Incidentele lasten			
Omschrijving	Begroting	Begroting na wijziging	Rekening
Instellen BR MRDH verkeersprojecten	0	203.300	203.300
Overheveling budget Onderzoek doorstroming N44	0	50.000	31.200
Overheveling budget verkeersmaatregelen bij scholen	0	31.413	0
Overheveling budget verkeersmaatregelen Rozenweg-Rozenplein	0	42.224	29.075
Definitief inrichten afsl. Raadhuislaan/N44 & Paauwlaan	0	40.000	1.760
Talking Traffic	0	55.000	1.230
3.Economie			
Subsidie econ.zaken centrummanagement	15.000	15.000	15.000
Bijdrage 'Kust en Stad'	0	15.000	15.000
4.Onderwijs			
Peuterspeelzalen - Vroeg- en voorschoolse opvang	25.000	25.000	0
Instellen BR Kapitaallasten Herenwegschool	347.000	347.000	347.000
Overheveling budget terugbouwen gymzaal Burmanlaan	0	18.767	4.193
Overheveling budget Schakelklas vluchteling kinderen	0	30.000	2.815
Overheveling budget versterking peuterspeelzaalwerk	0	57.000	15.192
5.Sport,cultuur en recreatie			
Natuurpark Hollandse Duinen (Kadernota 2018)	15.000	15.000	15.000
Uitwerking Integrale Ruimtelijke Verkenning			

Incidentele baten			
Omschrijving	Begroting	Begroting na wijziging	Rekening
Onttrekking AR tbv budgetoverhevelingen	0	305.825	234.500
Overheveling subsidie Rozenweg-Rozenplein	0	21.112	14.538
Onttrekking AR tbv Rozenweg-Rozenplein	0	21.112	14.537
Subsidie MRDH Talking Traffic	0	55.000	0
Subsidie project Windlustweg	0	14.480	14.480
3.Economie			
4.Onderwijs			
Onttrekking BR Uitvoering Sociaal Domein	25.000	25.000	0
Onttrekking Algemene reserve	347.000	347.000	347.000
Onttrekking AR tbv budgetoverhevelingen	0	105.767	22.200
5.Sport,cultuur en recreatie			
Onttrekking BR Groene Buffer	0	60.000	0

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Incidentele lasten				Incidentele baten			
Omschrijving	Begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Omschrijving	Begroting	Begroting na wijziging	Rekening
tussengebied Katwijk-Wassenaar	0	60.000	4.290				
Overheveling budget onderzoek haalbaarheid sporthal	0	30.000	28.868	Onttrekking AR tbv budgetoverhevelingen	0	190.000	28.868
Overheveling budget groencompensatie Amer.Ambassade	0	547.051	55.060	Overheveling subsidie groencompensatie Amer.Ambassade	0	387.051	55.060
Dotatie Algemene reserve	0	2.070.187	2.070.187	Verlaging BR kapitaallasten zwembad	0	2.070.187	2.070.187
Dotatie Algemene reserve	0	737	737	Opheffen VZ Achterstallig onderhoud groen	0	737	737
Uitbesteding onderhoud strand	0	23.000	24.790				
Onderhoud groene rijksmonumenten	0	32.738	0	BRIM-subsidie groene rijksmonumenten	0	32.738	29.006
Opknappen landgoederen De Paauw en Backershagen	0	163.450	253.936	Subsidie opknappen landgoederen	0	163.450	163.450
BTW vrijstelling sport	0	15.000	0				
Brandveiligheidsmaatregelen Warenar	0	45.000	45.134				
Herstel pergola Landgoed De Paauw	0	95.000	20.914	Uitkering schade pergola De Paauw	0	95.000	97.078
Voetpad Papewegselaan	0	0	-80.000				
6.Sociaal domein				**6.Sociaal domein**			
Armoedebestrijding ouderen	3.200	3.200	0				
Beschutte werkplekken	57.500	32.500	5.379				
Actieplan jeugdwerkloosheid	59.000	59.000	59.000				
Overheveling budget Klijnsmagelden	0	60.000	58.127	Onttrekking AR tbv budgetoverhevelingen	0	72.000	70.127
Overheveling budget communicatie bijzondere bijstand Idata	0	12.000	14.979				
Overheveling budget integratie en participatie statushouders	0	202.400	91.640	Onttrekking AR tbv budgetoverhevelingen	0	202.400	91.640
Aanvullende storting BR Sociaal Domein	0	40.000	40.000	Onttrekking Algemene reserve	0	40.000	40.000
Vrijval meeneemregeling participatiewet	0	-172.741	-172.741	Vangnetregeling BUIG 2016	0	280.830	280.830
Toe- en doorgankelijk maken seniorenwoningen	0	120.000	127.000	Onttrekking BR SociaalDomein	0	90.000	77.554
Individuele woningaanpassingen	0	-30.000	-20.900				
Zorg in natura jeugdhulp	0	525.000	244.613				
Bijdrage GR H10 Inkoopbureau	0	15.386	15.385				

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

Incidentele lasten				Incidentele baten			
Omschrijving	Begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Omschrijving	Begroting	Begroting na wijziging	Rekening
Mediation ouderenmishandeling	0	6.250	6.250				
Bijdrage GR GGD en VT Haaglanden	0	6.000	6.000				
7.Volksgezondheid en milieu				**7.Volksgezondheid en milieu**			
Laadpalen electrische voertuigen	6.400	0	0				
Klimaatprogramma	490.000	465.000	328.252	Onttrekking BR Volkshuisvesting	490.000	490.000	324.324
Extra subsidie Stg. Jeugdgezondheidszorg	0	35.142	35.142	Onttrekking BR Sociaal Domein	0	35.142	35.142
Instellen VZ Egalisatie afvalstoffenheffing	0	601.000	601.000	Onttrekking Algemene reserve	0	703.650	601.000
Overheveling budget Klimaatprogramma 2016-2019	0	102.650	96.000				
Bijdrage GR GGD en VT Haaglanden	0	50.000	26.460				
Resultaat jaarrekening 2017 Avalex	0	-67.920	-67.920				
Deelnemersbijdrage Omgevingsdienst Haaglanden	0	-24.587	-22.533				
8.Wonen en bouwen				**8.Wonen en bouwen**			
Dotatie VZ Omgevingswet	1.022.000	350.000	350.000	Onttrekking Algemene reserve	1.022.000	1.022.000	1.022.000
Dotatie BR Invoering Omgevingswet	0	672.000	672.000				
Volkshuisvesting woonvisie	8.000	8.000	0	Onttrekking BR Volkshuisvesting	8.000	8.000	0
Instellen BR Egalisatie Omgevingsvergunningen	0	446.745	446.745	Onttrekking Algemene reserve	0	446.745	446.745
Dotatie Algemene reserve	0	453.000	453.000	Opheffen BR Kostendekkendheid Omgevingsvergunningen	0	453.000	453.000
Voorbereidingskrediet Huize Den Deijl	0	13.764	11.659	Onttrekking Algemene reserve	0	13.764	11.659
				Grondverkopen projecten Generaal Winkelmanlaan, Den Deijl c.a.	0	2.346.623	2.599.583
Kaders woningbouw	0	10.690	11.750				
Project Rijnlandroute	0	0	1.186.444	Project Rijnlandroute	0	0	4.441.636
Incidentele lasten beheerplan Vastgoed 2017-2020							

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

Incidentele lasten				Incidentele baten			
Omschrijving	Begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Omschrijving	Begroting	Begroting na wijziging	Rekening
	141.600	119.155	90.427				
Totaal	**2.232.020**	**11.896.356**	**11.436.435**	**Totaal**	**2.435.443**	**15.405.499**	**18.879.133**
Saldo				**Saldo**	**203.423**	**3.509.143**	**7.442.698**

Bijlage 8: Wettelijke beleidskaders

	P0	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8
Europees									
Europese Richtlijn 2006/44/EG van 21 november 2008 betreffende de waterkwaliteit voor het leven van vissen			X						
Europese Richtlijn 2006/7/EG, 15 februari 2006 betreffende het beheer van de zwemwaterkwaliteit			X						
Kader Richtlijn Water (KRW)			X					X	
Stroomgebied Beheerplan (SGBP)			X					X	
Nationaal									
4de Nota Waterhuishouding (NW4)			X					X	
Aanbestedingswet	X								
Activiteitenbesluit								X	
Afvalstoffenwet		X							
Algemene Plaatselijke Verordening (APV)		X							
Algemene wet bestuursrecht	X								
Art 2.170 a van de Mediawet						X			
Beleidsbrief Modernisering Monumentenzorg 2009						X			
Besluit bodemkwaliteit								X	
Besluit externe veiligheid inrichtingen								X	
Besluit lozingen			X					X	
Besluit omgevingsrecht (Bor)								X	
Besluit op de Lijkbezorging								X	
Besluit ruimtelijke ordening (Bro)						X			X
Bestuursakkoord Waterketen 2007			X					X	
Bijstand voor zelfstandigen 2004 (BBZ)							X		
Bouwbesluit		X						X	X
Burgerlijk Wetboek 1 &10	X								
Crisis- en herstelwet								X	
Deltaprogramma			X					X	

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

	P0	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8
Drank- en Horecawetgeving		X							
Duurzaam Inkoop beleid			X					X	
Erfgoedwet						X		X	
Flora- en Faunawet			X			X			
Gemeentewet	X	X		X				X	X
Grondwet	X								
Huisvestingsverordening onderwijs					X				
Huisvestingswet 2014									X
Inkomensvoorziening oudere werklozen (IOAW)							X		
Inkomensvoorziening oudere zelfstandigen (IOAZ)							X		
Jeugdwet					X		X		
Kieswet	X								
Leerplichtwet					X				
Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW)			X					X	
Nationaal Bestuursakkoord Water Actueel (NBW-a)			X					X	
Nieuwe Omgevingswet (vanaf 2020)	X		X			X	X	X	X
Nota Ruimte				X				X	
Participatiewet				X			X		
Paspoortwet	X								
Politiewet		X							
Programma digitale overheid (digiprogramma) 2015	X								
Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (RUDDO)	X								
Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens 1990	X								
Rijksvisie Waterketen			X					X	
Rijkswet op het Nederlanderschap	X								
SER-Energieakkoord								X	
Verordening toeristenbelasting				X					
Visie Erfgoed en Ruimte ‘Kiezen voor Karakter’ 2016-2018						X			
Vreemdelingenwet	X								
Warenwetbesluit attractie en speeltoestellen						X			
Waterschapswet			X					X	
Waterwet			X					X	
Wegenverkeerswet	X		X						
Wegenwet								X	
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)		X						X	X
Wet Basisregistratie Personen (BRP)	X								
Wet basisregistraties adressen en gebouwen (BAG)	X								
Wet bescherming persoonsgegevens	X								

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

	P0	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8
Wet Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)	X								X
Wet Bibob		X							
Wet Bodembescherming (Wbb)								X	
Wet Bopz (IBS)		X							
Wet dualisering gemeentebestuur en provinciebestuur	X								
Wet financiering decentrale overheden (FIDO)	X								
Wet geluidhinder								X	
Wet gemeenschappelijke regelingen	X								
Wet Gemeentelijke Watertaken (Wgm)			X					X	
Wet geurhinder en veehouderij								X	
Wet Houdbare Overheidsfinanciën	X								
Wet Informatie Uitwisseling Ondergrondse Netten (WION)			X					X	
Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen		X			X				
Wet maatschappelijke ondersteuning	X						X		
Wet Markt en Overheid						X			X
Wet Milieubeheer		X	X					X	X
Wet op de bedrijveninvesteringszones (BIZ) en verordening				X					
Wet op de justitiële documentatie	X								
Wet op de Lijkbezorging (wlb)								X	
Wet op de publieke gezondheidszorg								X	
Wet op het primair onderwijs					X				
Wet op ontwikkelingskansen door kwaliteit educatie					X				
Wet op staatssteun	X								
Wet revitalisering generiek toezicht	X								
Wet ruimtelijke ordening (wro)	X					X		X	X
Wet Schatkistbankieren	X								
Wet sociale werkvoorziening (WSW)							X		
Wet tijdelijk huisverbod		X							
Wet Veiligheidsregio's		X							
Wet voorkeursrecht Gemeenten (Wvg)									X
Winkeltijdenwet		X							
(Nieuwe) Woningwet 2015									X
Provinciaal									
Besluit lozen buiten inrichtingen								X	
Detailhandelsvisie provincie Zuid-Holland				X					
Provinciaal Waterplan 2010-2015			X					X	
Provinciale milieuverordening Zuid-Holland								X	
Provinciale verordening ruimte									X

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019

	P0	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8
Regioprofielen cultuurhistorie Zuid-Holland						X			
Rioleringsbeleid in het buitengebied			X					X	
Structuurvisie en Verordening Ruimte provincie Zuid-Holland				X					
Verordening Ruimte en mobiliteit						X			
Visie Ruimte en Mobiliteit			X			X			X
Regionaal									
Advies Nota Grondwater			X					X	
Bedrijventerreinenstrategie Haaglanden				X					
Beleidsvisie Cultureel Erfgoed 2013-2016 'Erfenis, erfgoed en erfgoud'						X			
Huisvestingsverordening Haaglanden									X
Kantorenstrategie Haaglanden				X					
Keur Rijnland			X					X	
Landschaps Ontwikkelings Plan Duin Horst & Weide						X			
Nota Emissie beheer riolering			X					X	
Nota Peilbesluit			X					X	
Regionale structuurvisie detailhandel Haaglanden				X					
Regionale Woonvisie Haaglanden									X
Waterbeheerplan Hoogheemraadschap van Rijnland			X					X	
Lokaal									
Afvalstoffenverordening		X							
Afvalvisie Wassenaar								X	
Algemene Plaatselijke Verordening (APV) Wassenaar		X						X	
Archeologie								X	
Beheerplan Bruggen			X						
Beheerplan Groen 2016-2020						X			
Beheerplan Openbare Verlichting			X						
Beheerplan Spelen 2016-2020						X			
Beheerplan Verkeersregelinstallaties			X						
Beheerplan Water			X						
Beheerplan Wegen			X						
Budgethoudersregeling	X								
Controleprotocol	X								
Convenant cultuurhistorie Meijendel (2012)						X			
Cultuurhistorische impuls Duin, Horst en Weide 2005						X			
Economische Visie Wassenaar 2015-2018				X					
Economische Visie Wassenaar 2016-2019			X						
Erfgoedverordening Wassenaar 2016						X			

bakertilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

	P0	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8
Financiële verordening	X								
Gedragscode politieke ambtsdragers 2009	X								
Gemeenschappelijk financieel Toezichtkader 2014 "kwestie van evenwicht"	X								
Grip Op Grondstoffen								X	
Groen- en Watervisie 2015-2019						X			
Huisvestingsverordening									X
Implementatieplan dienstverlening 2015-2017	X								
Inrichtingsplan warenmarkt Wassenaar 2015				X					
Integraal Veiligheidsplan 2015-2018		X							
Kadernota Erfgoed 'Voortbouwen op eigen waarde (2012)						X			
Kaders Woningbouwprogrammering 2018									X
Klimaatprogramma 2016-2019								X	
Legesverordening		X							X
Marktverordening Wassenaar 2015				X					
Meerjarenprogramma Duin Horst & Weide 2016-2020						X			
Normenkader accountant	X								
Nota activabeleid	X								
Nota archeologie herijking 2013 (2014)						X			
Nota Cultureel Erfgoed								X	
Nota grondbeleid	X								
Nota lokale heffingen	X								
Nota reserves en voorzieningen	X								
Nota risicomanagement en weerstandsvermogen	X								
Regionaal Beleidsplan Politie Eenheid Den Haag		X							
Regionaal Crisisplan		X							
Standplaatsenbeleid Wassenaar				X					
Structuurvisie Wassenaar 2025			X						
Themacirculaire incidentele baten en lasten 2015	X								
Toekomstvisie Wassenaar 2025			X						
Treasurystatuut	X								
Uitvoeringsplan Grip Op Grondstoffen								X	
Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2017-2021								X	
Verkeersplan Wassenaar			X						
Verordening marktgeld Wassenaar 2015				X					
Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning	X								
Verordening op de raadscommissies 2013	X								

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d. 14-6-2019

	P0	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8
Verordening op de Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg 2013	X								
Verordening rechtspositie raads- en commissieleden	X								
Verordening Werkgeverscommissie	X								
Visie op beheer en instandhouding van groene rijksmonumenten in bezit van de gemeente Wassenaar(2011)						X			
Visie op de dienstverlening	X								
Wassenaarse Bouwverordening		X	X					X	X
Woonvisie									X

baker tilly
Gewaarmerkt voor identificatie doeleinden d.d: 14-6-2019